

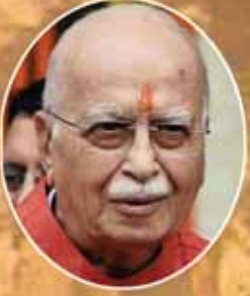
సంపుటి: 72 సంచిక: 52 పుటలు: 52

జాగృతి

కవి 5121 - శ్రీ శార్వరి అధిక ఆశ్వయుజ బహుళ దశమి

వెల: ₹15/-

12-18 అక్టోబర్ 2020

కుట్ర... తీర్పు

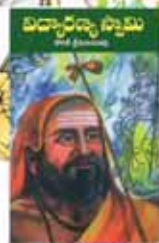
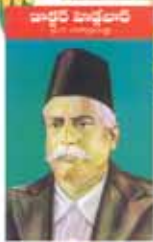

జాగృతి చందాను చెల్లించడానికి పక్కనున్న క్యూఆర్.కోడ్ను మీ మొబైల్ తో స్కాన్ చేయండి. లేదా <http://payit.cc/14814> అని బ్రౌజర్ లో టైప్ చేయండి.

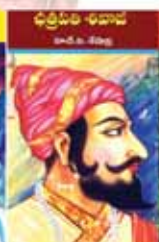
72 ఏళ్లుగా వెలువడుతున్న జాతీయ తెలుగు వారపత్రిక

తామెవరో, ఎటువంటి ఘనచరిత్రకు వారసులో
మన భావితరాలకు తెలియాలి గదా!
ఆ దృష్టితో రూపొందించినదే ఈ బాల పుస్తకమాల

భారత భారతి

భారత భారతి బాల పుస్తకమాలగా ఇప్పటికి వెలువడిన
166 పుస్తకాలు విడివిడిగా ఒక్కొక్కటి 15 రూపాయలు.
మొత్తం సెట్ 2150 రూ.లకే లభిస్తుంది.

సాహిత్యనికేతన్

3-4-852, కేశవనిలయం,
బర్మత్పురా, హైదరాబాద్ - 27.
దూరవాణి : 040-27563236

సాహిత్యనికేతన్

ఏలూరురోడ్, గవర్నరుపేట,
విజయవాడ - 2.
దూరవాణి : 9440643348

జాగృతి - దీపావళి ప్రత్యేక సంచిక 2020

పాఠకులు, ఏజెంట్లు, ప్రకటనకర్తలకు మనవి

ప్రతి ఏటా వెలువరించినట్టే **జాగృతి** ఈ సంవత్సరం కూడా దీపావళి ప్రత్యేక సంచికను అందించబోతున్నది. అంశం - **'ఆత్మనిర్భర భారత్ : నా ఊరు - నా వృత్తి'**. ఇందులో....

ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ ఇచ్చిన ఆత్మ నిర్భర భారత్ పిలుపులోని అంతర్భావం, ఆశయాన్ని వివరించే వ్యాసాలు ఉంటాయి. ఆత్మ నిర్భర భారత్ ఆలోచనలో కుటీర పరిశ్రమల స్థానం గురించి వ్యాసాలు ఉంటాయి.

వాకాటి పాండురంగరావు స్మారక కథల పోటీకి ఎంపికైన కొన్ని రచనలు, మిమ్మల్ని సరదాగా నవ్వించే వ్యంగ్య చిత్రాలతో గత సంచికల మాదిరిగానే సర్వాంగ సుందరంగా రూపొందిస్తున్నాం.

తెలుగువారికే కాదు, భారతీయులకే కాదు, ప్రపంచంలో పలు దేశాల ప్రజల నోరు ఊరించే మన అద్భుత తినుబండారాలను అందించే గ్రామాలను, సమూహాలను పరిచయం చేసే వ్యాసాలు కూడా ఉంటాయి. ఈ సంచికను కూడా ఆదరిస్తారని ఆశిస్తున్నాం. **09-15 నవంబర్ 2020 సంచిక** గా ఇది దాదాపు 100 పేజీలతో వెలువడుతుంది. ఈ సంచికను చందాదారులకు విధిగా పంపిస్తాం.

అదనపు కాపీలు కావాలనుకునే పాఠకులు, ఏజెంట్లు **నవంబర్ 05** లోగా **జాగృతి** కార్యాలయంలో 9959997013 నంబరుకు ఫోన్ చేసి సంప్రదించవచ్చు. 10 నుంచి 25 కాపీలు ఆర్డరు చేసిన వారికి 25 శాతం, 26 నుంచి 99 కాపీలు ఆర్డరు పెట్టుకున్న వారికి 30 శాతం, 100 ఆ పైన 33 శాతం డిస్కాంట్ లభిస్తుంది. పైకం ముందుగా చెల్లించినవారికే కాపీలు పంపుతాము. ఆర్డరు చేయనివారికి కాపీలు పంపలేము. పైకం సగదు రూపంలో లేదా **జాగృతి** కార్యాలయం చిరునామాకు ఎంబ చేయవచ్చు. బ్యాంకు ఖాతాకు ఆన్లైన్ ద్వారా కూడా పంపవచ్చు.

బ్యాంకు ఖాతా వివరాలు : A/c Name & No. : Jagriti Prakashan Trust, 920010061405325, Axis Bank, Kothapet Branch. IFSC : UTIB0002157, PAN No. AAATJ3829L

జాగృతి చందా రెన్యూవల్ చేసుకునేవారికి ప్రత్యేక తగ్గింపు

కరోనా కారణంగా చందా రెన్యూవల్ చేసుకొనేవారికి పత్యేక సౌకర్యం

1 సం॥ చందా రెన్యూవల్ చేసుకునే వారికి రూ.100/- (రూ. 650/-లకు బదులుగా రూ. 550/-లు),
5 సం॥ చందా రెన్యూవల్ చేసుకునేవారికి రూ.200/- (రూ.3000/-లకు బదులు రూ.2800/-లు) తగ్గింపు కలదు.
రెన్యూవల్ చేయునప్పుడు పాత మొబైల్ నెంబర్ తో పాటు చందా కోడ్ ను కూడా తప్పక రాయాలి.

1 సం॥ చందా రెన్యూవల్ రూ.550 -/
కోసం పక్కనున్న క్యూఆర్ కోడ్ లేదా
<http://payit.cc/S8242> లింక్ ని ఉపయోగించండి

5 సం॥ చందా రెన్యూవల్ రూ.2800 -/
కోసం పక్కనున్న క్యూఆర్ కోడ్ లేదా
<http://payit.cc/S8309> లింక్ ని ఉపయోగించండి

1 సం. చందా రూ. 650/-
<http://payit.cc/S14814>

5 సం.ల చందా రూ. 3000/-
<http://payit.cc/S14813>

ఈ అవకాశం 2021 మార్చి ఆఖరి వరకు మాత్రమే.

కొత్తగా 1 సం. చందా కట్టేవారికి రూ. 650/-,
5 సం.ల చందా కట్టేవారికి రూ. 3000/- లు మాత్రమే.
మీ చందాను చెల్లించడానికి పక్కనున్న క్యూఆర్ కోడ్ లేదా వాటి క్రింది లింక్ లను ఉపయోగించండి.

వివరాలకు : 040-27561453, 9959997013

పూర్తి వివరాలు 4వ పేజీలో..

Printed & Published by **Nagol Sreenivas Reddy** on behalf of **Jagriti Prakashan Trust** and printed at Kala Jyothi Process Ltd, 1-1-60/5, Musheerabad, RTC 'X' Road, Hyderabad-500 020. And published at Jagriti Bhavan, 3-4-228/4/1, Lingampalli, Kachiguda, Hyderabad -500 027.

Editor : Dr. Goparaju Narayana Rao.

సంపాదక మండలితో సంప్రదింపుల కోసం

(ఉ॥ 11 నుండి సా॥ 6 గంటల మధ్య)

కె. దుర్గారెడ్డి	అసోసియేట్ ఎడిటర్	9959310103
కె. హరీష్	సబ్ ఎడిటర్	9959991304
డీఆర్ఎస్ సరేంద్ర	సబ్ ఎడిటర్	9441433188

డిజైనర్లు : సిహెచ్. కుమార్, జి. తుకారాం

జాగృతి చందా - సూచనలు

5 సం॥ల చందా రూ.3000, సంవత్సర చందా రూ.650, విడి ప్రతి రూ.15

- ◆ అద్రసులో పేరు, ఇంటి నెం., గ్రామం, మండలం, జిల్లా, పిన్కోడ్, మొబైల్ నెం. సమగ్రంగా ఉండాలి. లేకుంటే కంప్యూటర్ ఆమోదించదు.
- ◆ తాత్కాలిక రసీదు చేరిన 15 రోజుల తర్వాత చందా నెం., ప్రారంభ తేది వివరాలు మీకు ఎన్.ఎం.ఎన్. చేస్తాము. ఆ వెంటనే సంచిత కూడా అందుతుంది. మీరు చందా నెం. నోట్ చేసుకోవాలి.
- ◆ పత్రిక అందకపోతే వెంటనే సంప్రదించగలరు. చిరునామా మారితే కార్యాలయానికి విధిగా తెలపండి.

చందా కట్టించే వారికి సూచనలు :

- ◆ చందాలు వసూలు చేసే పంపేవారు తమ పూర్తిపేరు, సెల్ నెం. రాయాలి.
- ◆ రసీదుపై చందాదారుని పూర్తి చిరునామా, పిన్కోడ్, సెల్ నెం., ఈమెయిల్ ఉండాలి. వివరాలు jagritiweeklysub@gmail.comకు మెయిల్ చేయాలి.
- ◆ బ్యాంకు ఖాతాలో నగదు వేసేవారు చార్జీల కింద మరో రూ.50 పంపాలి. ఆన్లైన్/చెక్ ద్వారా చెల్లిస్తే చార్జీలు ఉండవు. డబ్బు పంపాక 040-27561453 9959997013, సంబర్ధకు తెలియజేయాలి.
- ◆ మరిన్ని వివరాలకు చందాపుస్తకంలో మొదటి రసీదు వెనుక చూడగలరు.

చందా పంపవలసిన చిరునామా :

- ◆ 3-4-228/4/1, కాచిగూడ, హైదరాబాద్-500 027.

జాగృతి బ్యాంకు ఖాతా వివరాలు :

- ◆ A/c Name & No. Jagriti Prakashan Trust, 920010061405325, Axis Bank, Kothapet Branch. IFSC : UTIB0002157, PAN : AAATJ3829L
- ◆ చెక్కు డిడిపై Jagriti Prakashan Trust అని అంగ్లంలో రాయాలి.

మార్కెటింగ్, సర్క్యులేషన్, వ్యాపార ప్రకటనల వివరాల కోసం

(ఉ॥ 11 నుండి సా॥ 6 గంటల మధ్య)

బి. నాగరాజు సర్క్యులేషన్ మేనేజర్ 040-27561453/9959997013

కొవిడ్ 19 మరణాలు ఆరుమాసాల పదిరోజులలో లక్ష దాటేశాయి. మార్చి 22న ప్రారంభమైన ఆ వైరస్ విజృంభణ కొనసాగుతూనే ఉంది. అక్టోబర్ 6వ తేదీకి అందిన సమాచారం ప్రకారం భారతదేశంలో కరోనా మృతుల సంఖ్య 1,02,685. కేసుల సంఖ్య 66 లక్షలు దాటింది. ఒక దశలో రోజుకు 90,000 కేసుల వరకు నమోదై తీవ్రంగా కలవరపెట్టాయి. అక్టోబర్ 5-6 తేదీలలో 74,442 కేసులు నమోదైనాయి. కోలుకుంటున్నవారి శాతం 84.34కి చేరుకోవడం సాంత్వన కలిగించే అంశమే అయినా, వైరస్ తీవ్రత ఏమాత్రం తగ్గకపోవడం ఆందోళనను రెట్టింపు చేస్తుంది.

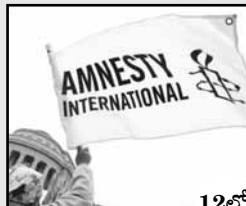
కరోనా కట్టడి, వైరస్ విస్తరణ రైలు పట్టాల్లా కనిపిస్తున్నాయి. మరణాలు ఆపడానికి అవసరమైన వ్యాక్సిన్ లేదా టీకా ఆవిష్కరణ ఇంకా ఊరిస్తూనే ఉంది. రష్యా కనిపెట్టిన టీకా దురదృష్టవశాత్తు విశ్వసనీయమైనదని పేరు తెచ్చుకోలేకపోయింది. ఆక్స్ఫర్డ్ వారి పరిశోధన మూడో దశలో దుష్ఫలితాలు కనిపించి, మరింత జాప్యానికి దారి తీసింది. ఏమైనా మరొక ఆరుమాసాలకు గాని వ్యాక్సిన్ మన దేశానికి వచ్చే సూచనలు కానరావడం లేదు. ఇక అంతుపట్టని రీతిలో సర్వవ్యాప్తమవుతున్న కరోనా కట్టడికి కఠిన చర్యలు తీసుకునే అవకాశాలు లేవు. ఆరుమాసాల పాటు దేశంలో ఏ పనీ చేయకుండా పొట్ట గడిచే అవకాశం అధిక సంఖ్యకులకు లేనేలేదు. పైగా ఆన్లైన్లో అమలుకూ, కొవిడ్ విస్తరణకూ సంబంధం ఉంది. అయినా ఆన్లైన్లో ప్రక్రియను నిలిపివేయడం అసాధ్యం. మధ్యం దుకాణాలు తెరవడం, తరువాత హోటళ్లు, మాల్స్కు అనుమతి ఇవ్వడం, వ్యాయామశాలలు, సినిమా, టీవీ షూటింగులు జరపడానికి, సిటీ బస్సులు నడపడానికి, మెట్రోకు ఇప్పటికే పచ్చజెండా ఊపడం, అతి త్వరలో సినిమా హాల్లు తెరుచుకునేందుకు అనుమతించడం ఇవన్నీ వైరస్ పెరగడానికి దోహదం చేసేవే అయినా, అనివార్యంగా సడలింపులు ఇస్తున్నారు. ఇప్పటికే తప్పని వాతావరణమే ఉందని యావన్ముదీ అంగీకరించకా తప్పడం లేదు. కానీ విచారింపవలసిన అంశం ఏమిటంటే, వైరస్ నివారణకు అత్యవసరంగా భావిస్తున్న కనీస జాగ్రత్తలు

శాలివాహన 1941 శ్రీ శార్వరి అధిక ఆశ్వయుజ బహుళ దశమి

లోపలి పేజీలలో...

**ముఖపత్ర కథనం
కుట్ర... తీర్పు**

6లో

12లో

**జాతీయం
ఎవరి హక్కుల రక్షణ?**

ప్రత్యేక వ్యాసం

లోకజననీ వందనాలు...

22లో

జాగృతి

సంపాదక్రియం

పాటించడం దగ్గర జనావళి చూపిస్తున్న దారుణ నిర్లక్ష్యం. ఆ జాగ్రత్తలు అసాధారణమైనవి, అందుబాటులో లేనివి, ఆచరణకు అందనివి కూడా కాదు. అయినా జనంలో ప్రమాదకరమైన అలక్ష్యం కనిపిస్తున్నది. ఇది క్షంతవ్యం కాదు కదా!

అన్‌లాక్‌డౌన్ ప్రక్రియ ఆర్థికవ్యవస్థను తిరిగి గాడిలో పెట్టడానికే తప్ప, నీచ రాజకీయాలు యధేచ్ఛగా సాగించడానికి కాదు. ఈ వాస్తవాన్ని సజావుగా స్వీకరించడం దగ్గరే, సానుకూల దృక్పథంతో అర్థం చేసుకోవడం దగ్గరే దేశంలోని విపక్షాలు ఘోరంగా విఫలమవుతున్నాయి. నిజం చెప్పాలంటే నేరహరితంగా వ్యవహరిస్తున్నాయి. సంఘ విద్రోహాలు, నేరగాళ్లు రెచ్చిపోతున్నారు.

లక్ష దాటింది...

కొవిడ్ 19 మనుషులను చంపగలదేమోకానీ, అసాంఘిక శక్తుల మనసు మార్చలేదు. అందుకే నేరాలు జరుగుతూనే ఉన్నాయి. వాతావరణం ఇలా ఉన్నది కాబట్టి బాధితులకూ, బలైపోయిన వారికీ పరిస్థితులు మెరుగైన తరువాత న్యాయం అందించే సంగతి చూడవచ్చునని అనలేం. న్యాయంలో జాప్యం ఇంకా పెద్ద నేరమని అంగీకరించవలసిందే. కానీ వారికి తక్షణ న్యాయం అందించేందుకు వేరే మార్గాలు ఉన్నాయి. మన న్యాయవ్యవస్థ ఉంది. దాని ద్వారా పోలీసులను, ప్రభుత్వాలను నిలదీయవచ్చు. కరోనా నిబంధనలను ఉల్లంఘిస్తూ రోడ్డు ఎక్కనక్కరలేదు. కరోనా వ్యాప్తి నిరోధానికి ఉద్దేశించి అమలు చేస్తున్న ఆ నిబంధనలను అధికార పార్టీ రాష్ట్రాలలో అయితే ఒక రకంగాను, బీజేపీయేతర

పక్షాలు అధికారంలో ఉన్న రాష్ట్రాలలో అయితే ఇంకొక రకంగాను చూస్తున్నాయి ఈ విపక్షాలు. ఉత్తరప్రదేశ్‌లోని హత్రాస్‌లో జరిగిన దుర్ఘటనకు నిరసనగా పశ్చిమ బెంగాల్ ముఖ్యమంత్రి మమతా బెనర్జీ స్వయంగా వీధులకెక్కి నిరసన ప్రదర్శన చేయడం ఏమిటి? సామాజిక, ఆరోగ్య పరిరక్షణకు ఉద్దేశించిన చట్టాలను ఒక ముఖ్యమంత్రి ఉల్లంఘిస్తే పర్యవసానాలు ఎలా ఉంటాయి? ఇలాంటి వారంతా తమ రాజకీయ ప్రయోజనాల కంటే ముందు ప్రపంచం ముందు ఉన్న భయానక వాస్తవాలను గమనంలోకి తీసుకుకోవడం అవసరం.

కొవిడ్ 19తో ప్రపంచం ఎలాంటి విపత్తులను ఎదుర్కొన్నదో, ఎదుర్కొనబోతున్నదో వివరించే సమాచారం ఇప్పటికీ అడపాదడపా వెలువడుతూనే ఉంది. ఆ విధంగా చూస్తే కరోనా కబంధ హస్తాల్లో ప్రపంచం రోజురోజుకీ మరింతగా చిక్కుకుపోతున్న సంగతి అర్థమవుతుంది. ప్రపంచ వ్యాప్తంగా పదిశాతం ఈ వైరస్ బారిన పడ్డారని ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థ తాజాగా ప్రకటించింది. ఆ సంస్థ అత్యవసర సేవల విభాగం అధిపతి డాక్టర్ మైఖేల్ రాయాన్ వెల్లడించిన విషయం మరింత ఆందోళనకరమే. కొవిడ్ కోరలకు చిక్కుకున్నవారు ప్రపంచ జనాభాలో పదిశాతం అని చెబుతున్నా, వాస్తవ అంచనాల ప్రకారం ఈ సంఖ్య కన్నా 20 రెట్లు అధికమని ఆయన అంటున్నారు. అంటే ఈ భూమి మీద నివసిస్తున్న ప్రతి పదిమందిలో ఒకరు కరోనా కాటుకు గురైనవారే. కొవిడ్ 19 తాజా పరిస్థితి గురించి చర్చించేందుకు ఏప్రిల్‌లో 34 సభ్య దేశాల ప్రతినిధుల సభలోనే డాక్టర్ రాయాన్ ఈ సంగతి చెప్పారు. ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థ వెల్లడించిన గణాంకాలూ, జాన్సన్ హాకిన్స్ విశ్వవిద్యాలయం సేకరించిన లెక్కలూ దాదాపు సరిపోయాయి. ఆ విశ్వవిద్యాలయానికి అందిన సమాచారాన్ని బట్టి ప్రపంచ జనాభా 760 కోట్లలో 76 కోట్లు మంది వైరస్ బారిన పడ్డారు.

అదృష్టవశాత్తు దేశంలో వైరస్ బాధితుల రికవరీ రేటు సాంత్వన కలిగించే స్థాయిలో ఉంది. కానీ నీచ రాజకీయ వైరస్ సోకి దేశానికి బెడదగా మారిపోతున్న వారే పెరిగిపోతున్నారు. దీనికి ఓ ఔషధం కనుగొనాలి. ★

12 అక్టోబర్ 2020, సోమవారం

అనతో మా సద్గమయ తమసోమా జ్యోతిర్గమయ మృత్యోర్నా అమృతంగమయ - బృహదారణ్యకోపనిషత్

ఆధ్యాత్మికం	- 11
పండుగల వేళ జాగ్రత్త! (తెలంగాణ)	- 14
జన జాగృతి	- 15
టీడీపీకి పూర్వవైభవం సాధ్యమా? (ఆంధ్రప్రదేశ్)	- 16
గిల్గిత్ బాల్టిస్తాన్ కన్నేసిన పాక్	- 18
ప్రణబ్ నాగ్‌పూర్ యాత్ర, ఒక చరిత్ర (వేదిక)	- 20
వార్తా విశేషాలు	- 25
‘గో ఆధారిత సాగే శరణ్యం’	- 36
చరిత్రపుటల మీద ఔరంగజేబ్ బరువు (లోలకం)	- 38
ఆర్యుల వాదన అసంబద్ధం! (చరిత్ర)	- 40
హిందువుల ఐక్యతే ఆయన జీవిత లక్ష్యం (నివాళి)	- 42
ఐపీఎల్‌లో కుర్రాళ్ల జోరు.. (క్రీడ)	- 43
బ్రష్ కింద బ్రహ్మాండం	- 44
బాలజాగృతి	- 46
వారఫలాలు	- 48
పదరసం-292	- 49
ఓటీటీలో కానరాని ‘నిశ్శబ్ద’ విప్లవం! (సినిమా)	- 50

ధారావాహిక నవల

అంబారి - 19

- ఆకెళ్ల శివప్రసాద్

సాహిత్యం

అనగా అనగా ఓ కథ..

కథ

బండకింది బంగారం

- కె. వీణారెడ్డి

ఎల్కె అడ్వాణీ

ఎం.ఎం. జోషి

కల్యాణ్ సింగ్

కుట్ర...

అయోధ్యలోని వివాదాస్పద కట్టడం కూల్చివేత కేసులో ఎట్టకేలకు సీబీఐ ప్రత్యేక కోర్టు తీర్పు వెలువరించింది. అయోధ్య రథయాత్ర చేసిన లాల్ కృష్ణ అడ్వాణీ సహా 32 మందిని నిర్దోషులుగా ప్రకటించింది. యథాప్రకారం ముస్లింలలోని ఒక వర్గం, గంపగుత్తగా వామపక్షం, వీళ్ల తైనాతీలైన మేధావులు మరొక 'చీకటిరోజు'ను భారతదేశ చరిత్రకూ, పనిలో పనిగా భారత న్యాయ వ్యవస్థ చరిత్రకూ కూడా అంటగట్టారు. ఈ తీర్పు ఊహించినదేనంటూనే, న్యాయం ప్రహసనప్రాయమైందని పెద్ద పెద్ద మాటలు దేశం మీద రుద్దుతున్నారు. సుప్రీంకోర్టు తీర్పునే కాదని, ఎప్పటికైనా అయోధ్యలో వివాదాస్పద స్థలం అలాగే అంటున్నా ఆలయం కట్టినా, ముస్లిం ఆలొచనలలో అక్కడ ఉన్నది 'కాబా'యేనని వీరంగం వేసినా పట్టించుకోని మేధావులు, హక్కుల కార్యకర్తలు, స్వయం ప్రకటిత సామాజిక కార్యకర్తలు సీబీఐ కోర్టు తీర్పును మాత్రం తూర్పార పడుతున్నారు. అప్పీలు చేయవలసిందేనని హడావుడి పడుతున్నారు. తప్పక పైకోర్టుకు వెళ్లవచ్చు. అది రాజ్యాంగం ఇచ్చిన హక్కు, కానీ, నిజం చెప్పాలంటే, బాబ్రి పతనం కేసులో ఉన్నవారిని ప్రజాకోర్టు ఏనాడూ నిందితులుగా భావించలేదు.

వినయ్ కటియార్

బాల్ ఠాక్రే

గిరిరాజ్ కిశోర్

అశోక్ సింఘాల్

సాధ్వి ఉమాభారతి

సాధ్వి రితంభర

నృత్యగోపాల్ దాస్

సాక్షి మహరాజ్

లల్లా సింగ్

బ్రిజ్ భూషణ్

కోర్టు కేసులో ఉన్న కొందరు ప్రముఖులు

తీర్పు

వివాదాస్పద కట్టడం కూల్చివేతకు ముందస్తు కుట్ర జరిగలేదని న్యాయమూర్తి తీర్పు ఇచ్చారు. సీబీఐకి ఇది శరాఘాతమే. అంతకు మించి ఒక వర్గం ముస్లింలకు కూడా. అలాగే వీరిని అంటకాగే అర్బన్ నక్సల్స్ కు కూడా చెంపపెట్టు. అక్కడ రెచ్చగొట్టే ప్రసంగాలు జరగలేదని, పైగా ఉద్దేశపూరితమై ఉన్న కరసేవకులను నిలువరించే ప్రయత్నం జరిగిందని కూడా న్యాయమూర్తి నిర్ధారించారు. కానీ అయోధ్యకు సంబంధించి ఏ పరిణామం జరిగినా మత విద్వేషాలను రెచ్చగొట్టేందుకు బాహుటంగానే కుట్రలు జరుగుతున్నాయి. తీర్పులు చదవకుండానే ముందస్తు అభిప్రాయాలు ప్రకటిస్తూ న్యాయ వ్యవస్థ ప్రతిష్ఠను దిగజార్చే కుట్ర జరుగుతున్నది.

భారత రాజకీయ చిత్రపటాన్ని తారుమారు చేసినదే రామజన్మభూమి-బాబ్రీ వివాదం. ఈ అంశం గురించి ఎంత చిన్న వార్త అయినా, పరిణామమైనా పెద్ద ప్రకంపనలే సృష్టిస్తున్నది. ఇది అనివార్యం. అయోధ్యను హిందువులకు అప్పగించాలంటూ బీజేపీ అగ్రనేత లాల్ కృష్ణ అడ్వాణీ రథయాత్ర ఆరంభించి నప్పుడు, కరసేవల సమయంలో దేశంలో గగ్గోలు పుట్టించారు. దశాబ్దాల తరువాత అయోధ్యలో వివాదాస్పద స్థలంగా చెబుతున్న భూమి రామునిదేనని సుప్రీంకోర్టు చెప్పినప్పుడు, ఆగస్టు ఐదున అక్కడ ఆలయ నిర్మాణానికి ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ శంకుస్థాపన చేసినప్పుడు ఇలాగే అవాంఛనీయ వ్యాఖ్యలు వినిపించాయి. ఇప్పుడు అయోధ్యలో బాబ్రీ కూల్చివేత తీర్పు గురించి కూడా అలాంటి వక్రభాష్యాలే వినిపిస్తున్నాయి. ఏది ఏమైనప్పటికీ ఇరవై ఎనిమిదేళ్ల సుదీర్ఘ కాలం తర్వాత సీబీఐ ప్రత్యేక కోర్టు ఇచ్చిన ఆ తీర్పుతో అయోధ్య ఉద్యమ వివాదంలో చివరి అంకం పూర్తయింది.

బాబ్రీ కట్టడం కూల్చివేతలో ఎలాంటి కుట్ర

క్రాంతిదేవ్ మిత్ర
సీనియర్ జర్నలిస్ట్

లేదనీ, నాటి ప్రభుత్వం మోపిన అభియోగాలకు ఎలాంటి సాక్ష్యాధారాలు లేవనీ స్పష్టమైన తీర్పు వచ్చింది. ఈ కేసులో నిందితులుగా ఉన్న 32 మందిని కోర్టు నిర్దోషులుగా పేర్కొన్నది. మొత్తం 48 మందిపై అభియోగాలు మోపగా, ఇప్పటికే 17 మంది మృతి చెందారు. లాల్ కృష్ణ అడ్వాణీ, మురళీ మనోహర్ జోషి, కల్యాణ్ సింగ్, ఉమాభారతి, చంపత్ రాయ్, నృత్యగోపాల్ దాస్, సాధ్వి రితంబర, సాక్షి మహారాజ్, వినయ్ కటియార్, ధరమ్ దాస్, పవన్ పాండే, వేదాంతి, లల్లూసింగ్ తదితరులు ఈ కేసు నుంచి విముక్తులయ్యారు. రాజకీయ కక్ష సాధింపు చర్యలో భాగంగానే ఆనాడు కేంద్రంలో అధికారంలో ఉన్న కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ఈ కేసులను మోపిందని స్పష్టమైపోయింది.

తీర్పు సందర్భంగా సీబీఐ ప్రత్యేక కోర్టు న్యాయమూర్తి జస్టిస్ ఎస్ కె యాదవ్ చేసిన వ్యాఖ్యలను ఆ తీర్పును వ్యతిరేకిస్తున్నవారు గమనించారా? 2300 పేజీల తీర్పు అది. కానీ అది ఇంకా న్యాయమూర్తి బల్లమీద ఉండగానే దేశంలో వ్యాఖ్యానాల పరంపరం మొదలయింది. అయోధ్యలో కరసేవకులది ముందస్తు కుట్ర కాదని కోర్టు చెప్పింది. కానీ తీర్పు ప్రతి చదవకుండానే తప్పు పడుతున్న ఇలాంటి మేధావుల ముందస్తు మేధో కుట్ర గురించి ఎవరు తీర్పు చెప్పాలి? 'ఒక వ్యక్తి చట్ట వ్యతిరేక గుంపు మధ్య ఉన్నంత మాత్రాన అతడు అందులో భాగమేనని భావించడానికి రుజువుగా తీసుకోవడానికి ఉపకరించేది కాదు. ఆ గుంపుతో కలసి ఆ వ్యక్తి ఏం చేశాడు అన్నది రుజువు కావలసి ఉంటుంది' అని ఒక కేసు సందర్భంలో దేశ అత్యున్నత న్యాయస్థానం ఇచ్చిన తీర్పులోని అంశాలను జస్టిస్ యాదవ్ ఉటంకించారు. ఇది కట్టడం కూల్చివేతలో ఎలాంటి అడ్వాణీ ప్రమేయం గురించి చెప్పిన మాట. కూల్చివేతలో ఈ 32 మంది ప్రమేయానికి సంబంధించిన ఆధారాలను కోర్టుకు సమర్పించిన

తీరునే న్యాయమూర్తి తప్పు పట్టారు. ఇలాంటి ఆధారాలు కోర్టుకు సమర్పించకుండా సీబీఐ సమన్వయం పాటించి ఉండాల్సిందని న్యాయమూర్తి అభిప్రాయపడిన సంగతిని గమనించాలి. వీడియో క్యాసెట్లను తారుమారు చేసే అవకాశం ఉంది. అయినా ఆ క్యాసెట్లను సీలు వేసిన కవర్ లో పెట్టి ఇచ్చే ప్రయత్నం కూడా సీబీఐ చేయలేదన్నారు న్యాయమూర్తి. సీలు వేయని ఆధారాలు అసలు సమర్పించడానికి తగవని కూడా అన్నారు. కట్టడం కూలుతుంటే ఒక సాధ్వి 'ఏక్ ధక్కా దో ఔర్ బాట్రి మస్టిడ్ తోడ్ దో' అంటూ అక్కడ ఆ సమయంలో నినాదాలు వినిపించాయనడానికి కూడా ఆధారాలు లేవని న్యాయమూర్తి తేల్చారు. ఈ దేశాన్ని నిజంగా ప్రేమించేవారు, ప్రజాస్వామ్యాన్ని నమ్మేవారు గమనించవలసిన మరొక వ్యాఖ్య కూడా ఉంది. పియూసిఎల్ నేత ఈ మాట ముంబైలో అన్నారని వార్తలు వచ్చాయి.

కూల్చివేత సమయంలో కరసేవకుల పేరుతో పాక్ నిఘా వర్గాలు, సాంఘిక వ్యతిరేక శక్తులు, ఉగ్రవాదులు అక్కడకు ప్రవేశించారన్న కోణం నుంచి కూడా ఈ ఘటనను చూడాలన్న అభిప్రాయం ఆ హక్కుల నేతకు న్యాయవ్యవస్థకు జరిగిన అపచారంగా అనిపిస్తున్నది. ఇలాంటి మాటలతో నిజమైన దోషులు తప్పించుకోవడానికి దారి ఏర్పడుతుందని ఆ నేత పత్రికల వారితోనే అన్నారు. ఇలా న్యాయాన్ని వక్కదారి వట్టిస్తే ప్రజలంతా లేచి నిలబడి, నిలదీయాలి అని పిలుపునిచ్చాడు షారుక్ ఖాన్ అనే హక్కుల కార్యకర్త. ఇతడు ముంబై ముష్కర దాడుల నుంచి తప్పించుకుని బతికి బయటపడిన వాడు కూడా. ఇంకా దారుణం- అక్టోబర్ 5న, అంటే తీర్పు వెలవడని రెండు రోజులకే ఫ్రోగ్రెసివ్ ఫ్రంట్ ఆఫ్ ఇండియా (పీఎఫ్ఐ) మద్దతుదారుల సమావేశంలో వినిపించిన మాటలు ఇంకెంత ఘోరంగా ఉన్నాయి! అయోధ్య ఆలయంలోనూ

విగ్రహాలను పెకలిస్తాం అన్నాడు ఫతేహుద్దీన్ రషీద్. ఇతడు ఇమామ్ల మండలి ఉపాధ్యక్షుడు. తిరువనంతపురంలో జరిగిన పీఎఫ్ఐ మద్దతుదారుల సమావేశంలో బాహుంగానే కారుకూతలు కూశాడు. కాబాలో ఉన్న 3000 విగ్రహాలను తొలగించాం, రాత్రికి రాత్రి అది అల్లా నిలయమైంది. అయోధ్యలో కూడా అంతే అన్నాడు. అయోధ్యలో డిసెంబర్ 6, 1992న రెచ్చగొట్టే ప్రసంగాలు జరిగాయనడానికి ఆధారాలు లేవని న్యాయమూర్తి చెప్పారు. కానీ తాజా తీర్పు వెలువడిన తరువాత మీడియాలో, సామాజిక మాధ్యమాలలో సైతం దర్బనమిచ్చిన ఇలాంటి మాటలు రెచ్చగొట్టే ప్రసంగాలని దేశం ఎందుకు భావించడం లేదు? తీర్పులను ఇలా అవహేళన చేస్తున్న న్యాయ వ్యవస్థ మీద మండిపడుతున్న వారికి ఈ దేశంలో కొదవ లేదు. న్యాయం జరిగే వరకు పోరాడి తీరతామని తీస్తా సెతల్వాడ్ అనే 'సామాజిక కార్యకర్త' ప్రతిజ్ఞ చేశారు. ఇది (తీర్పు వెలువడిన రోజు) చీకటిదినం అని ఎంఐఎం నాయకుడు అసదుద్దీన్ ఓజెసీ వెంటనే వ్యాఖ్యానించాడు. ఇలాంటి 'భారత పౌరుల' వల్లనే కదా, భారత న్యాయస్థానం వెల్లడిస్తున్న తీర్పుల మీద వ్యాఖ్యానించడానికి పాకిస్తాన్ సైతం ఉవ్విళ్ళూరుతున్నది! దుస్సాహసం చేస్తున్నది! తాజా తీర్పు తరువాత పాకిస్తాన్ విదేశ వ్యవహారాల మంత్రిత్వ శాఖ ప్రతినిధి ఏమన్నాడు? న్యాయాన్ని అవహేళన చేస్తూ చరిత్రాత్మక మసీదును కూల్చిన వారిని నిర్దోషులుగా విడిచి పెట్టారని అతడు అన్నాడు.

6 డిసెంబర్, 1992..

ఇలాంటి కమ్యూన్లు విన్న తరువాత ఆ రోజున

హిందువుల ఆవేదనకు

ముగింపు: వీహెచ్పీ

సత్యాన్ని న్యాయాన్ని నిరూపించిన తీర్పు ఇది. సుమారు 472 ఏళ్లుగా హిందువుల మనసుల్లో ఆవేదన కలిగిస్తున్న అంశానికి ఈ తీర్పు ముగింపు పలికింది. రాజకీయాలను విడిచి, పక్షపాత ధోరణికి స్వస్తి పలకాల్సిన సమయమిది. గతాన్ని మరచి దేశ ఐక్యత కోసం ముందుకు నడవాలని విశ్వహిందూ పరిషత్ స్పందించింది.

ప్రత్యేక కోర్టు న్యాయమూర్తి జస్టిస్ యాదవ్

అయోధ్యలో ఏం జరిగిందో గుర్తు చేసుకోవడం అవసరం. కుట్ర అప్పుడు జరిగిందా, లేక ఇప్పుడు జరుగుతున్నదా అనే విషయం దానితో బోధపడు తుంది. కొన్ని వాస్తవాలు తెలుస్తాయి. పైగా ఇవన్నీ నాడు మీడియాలో వచ్చినవే. భవ్య రామమందిర నిర్మాణం కోసం జరుగుతున్న మహోద్యమంలో కీలక ఘట్టం కోసం అయోధ్య సిద్ధమైంది. దేశం నలుమూలల నుంచి కరసేవకులు తరలివచ్చారు. కార్యక్రమ ప్రణాళిక ప్రకారం ముఖ్యమైన నాయకులంతా పిడికెడు ఇసుకతో కరసేవ చేయాల్సి ఉంది. అంతకు ముందు రోజు లక్నోలో బీజేపీ మరో అగ్రనేత అటల్ బిహారీ వాజపేయి ప్రసంగిస్తూ ఒక విషయం చెప్పారు. కరసేవను ఆపమని సుప్రీం కోర్టు చెప్పలేదని ఆయన అన్నారు. ఇప్పుడు ఆయన మాటలు కూడా సామాజిక మాధ్యమాలలో వైరల్ అయినాయి. అంటే శాంతియుత కరసేవకు సుప్రీం అనుమతి ఉంది. అందుకే ఆరో తేదీ ఉదయం 10 గంటలకు అగ్రనాయకుల ఉపన్యాసాలు ప్రారంభం కావాల్సి ఉంది. కానీ ఇంతలో కలకలం మొదలైంది. అప్పటికి మసీదు వెనుక నుంచి ఒక వర్షం రాళ్లు రువ్వడం మొదలైన సంగతిని ఇప్పుడు పలువురు గుర్తు చేస్తున్నారు. ఆ క్షణంలోనే వివాదాస్పద బాల్బీ కట్టడం గుమ్మటాలపైకి కొందరు కరసేవకులు చేరుకున్నారు. తమ చేతిలోని పరికరాలతో బాదడం మొదలు పెట్టారు. అక్కడ ఏదో జరుగుతోందని అగ్రనాయకు లకు అర్థమైంది.

వేదికపై ఉన్న బీజేపీ నాయకుడు లాల్ కృష్ణ అడ్వాణీ గుమ్మటాల మీద ఉన్నవారిని వెంటనే కిందకి దిగమని మైక్ ద్వారా అభ్యర్థించారు. చట్టాన్ని చేతుల్లోకి తీసుకోవద్దని కోరారు. కానీ ఎవరూ పట్టించుకునే స్థితిలో లేరు. ఆరెస్సు సీనియర్ నాయకులు హెచ్.వి.శేషాద్రి వివిధ భాషల్లో వారిని కోరినా ఫలితం లేకపోయింది. రాజమాత విజయరాజే సింధియా 'మీ తల్లిగా అభ్యర్థిస్తున్నా.. మీరు ఇలాంటి పని చేయకూడద'ని పదే పదే చెప్పినా ఎవరూ

పట్టించుకోలేదు. అడ్వాణీ సూచన మేరకు ఉమాభారతి, ప్రమోద్ మహాజన్ ఆ ప్రదేశానికి వెళ్లి గుమ్మటాల మీద ఉన్నవారిని కిందకు దిగమన్నారు. కొందరు వారి మాట మన్నించినా, మిగతా వారు వినే స్థితిలో లేరు.

అడ్వాణీ స్వయంగా వివాదాస్పద కట్టడం దగ్గరకు వెళ్లడానికి సిద్ధపడగా, ఆయనకు భద్రతగా వచ్చిన మహిళా పోలీస్ అధికారి వారించారు. 'మీ భద్రతకు నేను బాధ్యురాలిని, మీరు అక్కడికి వెళ్లేందుకు అనుమతి లేదు' అని స్పష్టం చేశారు. విశ్వహిందూ పరిషత్ అగ్రనాయకుడు అశోక్ సింఘాల్ స్వయంగా అక్కడకు వెళ్లి కరసేవకులను వారించారు. దాడులు ఆపాలని కోరడంతో అగ్రహించిన కొందరు ఆయనపై దాడికి దిగారు. ఈ గందరగోళ పరిస్థితులు కొనసాగుతుండగానే పెద్ద జబ్బం వినిపించింది.. వరుసగా కొద్ది నిమిషాల వ్యవధిలోనే మూడు గుమ్మటాలు కూలిపోయాయి.. ఉద్యమ లక్ష్యాలు, సూత్రాలకు భిన్నంగా అక్కడ జరిగిన ఘటనలను చూసి అడ్వాణీ సహా నాయకులంతా భిన్నులయ్యారు. (అడ్వాణీ జీవిత చరిత్ర 'నా దేశం, నా జీవితం' ఆధారంగా)

కల్యాణ్ సింగ్ పాత్ర ఎంత?

వాస్తవానికి 1992 డిసెంబర్ 5 నుంచే అయోధ్యలో కల్యాణ్ సింగ్ ప్రభుత్వం భారీగా పోలీసుల్ని మోహరించింది. 35 కంపెనీల ప్రావిన్షియల్ ఆర్మీడ్ కానిస్టేబుల్స్ (పీఎస్), 195 కంపెనీల పారామిలటరీ బలగాలు, నాలుగు కంపెనీల సీఆర్పీఎఫ్ బలగాలు, 15 బాప్సవాయు ప్రయోగ బృందాలు, 15 మంది ఇన్ స్పెక్టర్లు, 30 మంది ఎస్ఐలు, 2,300 మంది పోలీసు కానిస్టేబుల్లు మోహరించారు. జిల్లా మెజిస్ట్రేట్ పారామిలటరీ బలగాల్ని మోహరించాల్సిందిగా ఆదేశాలు జారీచేశారు. వాళ్లెవరూ కాల్పులకు దిగకూడదన్న షరతు మీద ఆనాటి సీఎం బలగాల మోహరింపునకు అనుమతించారు. అయితే కూల్చివేత సమయంలో వారు వివాదాస్పద కట్టడం దగ్గరకి వెళ్లడంలో విఫలమయ్యారు. మార్గం మధ్యలోనే వారిని కరసేవకులు అడ్డుకున్నారు. దీంతో రాష్ట్ర పోలీసులు ఎలాంటి చర్యలు చేపట్టకుండా మిన్నకుండిపోయారు. డీజీపీ కాల్పులకు అనుమతి అడిగితే కల్యాణ్ సింగ్ నిరాకరించారు.

డిసెంబర్ 6న జరిగిన కరసేవకు సుప్రీం కోర్టుకు ఇచ్చిన ప్రత్యేక హామీ మేరకు అనుమతి లభించింది. ఈ హామీని నిల్చుకోవడంలో నాటి ఉత్తరప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రి కల్యాణ్ సింగ్ విఫలమయ్యారు. అడ్వాణీ సూచన మేరకు ఆయన రాజీనామా చేశారు. ఆ తర్వాత లోక్ సభలో బీజేపీ పక్ష నాయకుని పదవికి అడ్వాణీ రాజీనామా చేశారు. వాస్తవానికి కల్యాణ్ సింగ్ ముఖ్యమంత్రి పదవిలో ఎంతో సంయమనంతో

వ్యవహరించారు. అంతకుముందు జరిగిన కరసేవ సమయంలో ఉత్తరప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్న ములాయంసింగ్ యాదవ్ రామజన్మభూమి ఉద్యమం విషయంలో దురుసుగా ప్రవర్తించారు. అయోధ్యకు కరసేవకులు రాకుండా రోడ్లను మూసివేయడంతో పాటు వేలాది మందిని అరెస్టు చేశారు. ఎంతో మంది కరసేవకులను హత్య చేయడంతో పాటు రామభక్తులను చిత్రహింసలకు గురిచేశారు.

కుట్రకు తెర తీసిన కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం

అయోధ్యలో వివాదాస్పద బాబ్రీ కట్టడం కూల్చివేత పథకం ప్రకారం జరిగిందా? ఉద్యమ నాయకులకు ముందే ఈ విషయం తెలుసా? ఇది వాస్తవం కాదని ఆనాడు పీవీ నరసింహారావు ప్రభుత్వంలో హోంమంత్రిగా ఉన్న ఎన్.టి. చౌహాన్ స్పష్టంగా చెప్పారు. పథకం ప్రకారం ఈ ఘటన జరగలేదని.. ఇలా జరుగుతుందని ముందుగా నిఘా వర్గాలు కూడా సంతకాలు ఇవ్వలేదని ఆయన అన్నారు. ముందుగా సమాచారం ఉంటే దాన్ని నిరోధించేందుకు చర్యలు తీసుకునేవారమని 1993 జనవరి 3 నాటి పత్రికలలో ఈ వార్త వచ్చింది. కానీ ప్రధాని పీవీ నరసింహారావు మాత్రం ఉద్యమ నాయకులు కుట్ర, నేర ప్రవృత్తి, సమృక్త ద్రోహాన్ని ప్రదర్శించారని ఆరోపించారు.

డిసెంబర్ 6 నాటి ఘటన తర్వాత ఉత్తరప్రదేశ్ లో అధికారంలో ఉన్న కల్యాణ్ సింగ్ ప్రభుత్వం రాజీనామా చేసింది. ఆ తర్వాత రాష్ట్రపతి పాలన విధించారు. మరో విచిత్రం ఏమిటంటే, బాబ్రీ కట్టడం కూలిన తర్వాత కరసేవకులు అక్కడ తాత్కాలిక రామ్ లిల్లా మందిరం నిర్మించారు. ఇదంతా రాష్ట్రపతి పాలన అమలులోకి వచ్చిన తర్వాతే జరిగింది. ఆ తర్వాత తాత్కాలిక మందిరంలోని శ్రీరాముని దర్శనానికి 1993లో అలహాబాద్ హైకోర్టు భక్తులకు అనుమతినిచ్చింది.. ఈ లెక్కన అప్పుడే రామమందిరానికి చట్టబద్ధత లభించిందని చెప్పవచ్చు.

అయోధ్యలో తాత్కాలిక రామమందిర నిర్మాణం జరిగిన తర్వాత బాబ్రీ మసీదును తిరిగి నిర్మిస్తామని పీవీ నరసింహారావు హామీ ఇవ్వడం కాంగ్రెస్ పార్టీ అనుసరించిన ద్వంద్వ వైఖరికి నిదర్శనం. 8 డిసెంబర్ 1992న అడ్వాణీ, మురళీమనోహర్ జోషి, అశోక్ సింఘాల్, విష్ణు హరిదామ్యాయా, వినయ్

కడియార్, ఉమాభారతిలను అరెస్టు చేశారు. 10 జనవరి 1993 వరకు వారు నిర్బంధంలోనే ఉన్నారు. 1992 డిసెంబర్ 10న ఆరెస్టెస్, వీహెచ్పీ, బజ్జెరంగ్ దళ్ తో పాటు జమాతే ఇస్లామీ సంస్థలపై కేంద్ర ప్రభుత్వం నిషేధం విధించింది. జనవరి 15, 1993న అయోధ్యలో ఏమాత్రం సంబంధం లేని రాజస్తాన్, మధ్యప్రదేశ్, హిమాచల్ ప్రదేశ్ బీజేపీ ప్రభుత్వాలను కేంద్రం రద్దు చేసి రాష్ట్రపతి పాలన విధించింది. ఈ చర్యలన్నీ కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వ అంతర్గత అసమ్మతి కారణంగా చేపట్టినవేనని స్పష్టంగా తెలిసిపోయింది.

లిబర్టాన్ కమిషన్ ఏర్పాటు

బాబ్రీ కట్టడం కూల్చివేత తర్వాత.. 1992 డిసెంబరు 16న అప్పటి పీవీ నరసింహారావు సర్కారు ఈ ఘటనపై విచారణకు జస్టిస్ లిబర్టాన్ తో ఏకసభ్య కమిషన్ను నియమించింది. తొలి మూడు నెలల్లోనే జస్టిస్ లిబర్టాన్ నివేదికను అందజేసిప్పటికీ సమగ్ర విచారణ పేరుతో కమిషన్ గడువును 48 సార్లు పొడగించారు. 2005 ఆగస్టు దాకా ఆయన నిందితులందరినీ విచారించారు. చివరిసాక్షిగా.. బాబ్రీ కూల్చివేత సమయంలో యూపీ సీఎంగా ఉన్న కల్యాణ్ సింగ్ వాంగ్మూలాన్ని సేకరించారు. 17 ఏళ్ల సుదీర్ఘ విచారణ తర్వాత 2009 జూన్ 30న అప్పటి ప్రధాని మన్మోహన్ సింగ్, కేంద్ర హోం మంత్రి పి. చిదంబరానికి ఆయన తుది నివేదికను అందజేశారు. మసీదు కూల్చివేత వెనుక కుట్ర ఉన్నట్లు కమిషన్ తన నివేదికలో తేల్చింది.

సీబీఐ దర్యాప్తు సాగిందిలా..

1993లో అయోధ్య కేసుల నత్తర విచారణకు లలిత్ పూర్ లో ప్రత్యేక కోర్టు ఏర్పాటు చేశారు. యూపీ ప్రభుత్వం అలహాబాద్ హైకోర్టుతో సంప్రదించి కేసులన్నింటినీ లక్నోలోని ప్రత్యేక కోర్టుకు బదిలీ చేస్తున్నట్లు ఆదేశాలు జారీ చేసింది. ఎఫ్ బిఆర్ 197 విచారణ సీబీఐ చేపట్టగా మరో కేసు విచారణ రాయ్ బరేలిలోని ప్రత్యేక కోర్టులో సీబీఐ ఆధ్వర్యంలో జరిగింది. సీబీఐ 1993 అక్టోబర్ లో శివసేన అధ్యక్షుడు బాలాసాహెబ్ ఠాక్రే, బీజేపీ నేత కల్యాణ్ సింగ్, చంపత్ రాయ్ బస్నల్, ధర్మదాస్, నృత్య గోపాల్ దాస్ తదితరులపై అభియోగాలు నమోదు చేసింది. మసీదు కూల్చివేతకు ఒక్క రోజు

తీర్పుపై రాష్ట్రీయ స్వయంసేవక్ సంఘ హర్షం:

బాబ్రీ కట్టడం కూల్చివేత కేసులో సీబీఐ కోర్టు ఇచ్చిన తీర్పుపై రాష్ట్రీయ స్వయంసేవక్ సంఘ హర్షం వ్యక్తం చేసింది. వివాదాస్పద కట్టడం కూల్చివేత కేసులో నిందితులుగా ఉన్నవారందరినీ నిర్దోషులుగా గుర్తిస్తూ సీబీఐ ప్రత్యేక కోర్టు ఇచ్చిన తీర్పును ఆహ్వానిస్తున్నామని ఆర్.ఎస్.ఎస్. నర్ కార్యవాహ భయ్యూజీ జోషి చేసిన ప్రకటనను సంఘ అధికారిక ట్వీట్టర్ ఖాతా నుండి ట్వీట్ చేసింది.

ముందు బజ్జెరంగ్ దళ్ నేత వినయ్ కడియార్ ఇంట్లో ఒక రహస్య సమావేశం జరిగిందని, అందులోనే వివాదాస్పద కట్టడం పడగొట్టేందుకు కుట్ర పన్నారన్నది ఈ అభియోగపత్రంలోని ప్రధాన అంశం.

1996లో సీబీఐ దాఖలు చేసిన అనుబంధ చార్జ్ షీట్ ఆధారంగా ఎల్ కే అడ్వాణీ తదితరులపై నేరపూరిత కుట్ర ఆరోపణలు నమోదు చేసేందుకు ప్రాథమిక సాక్ష్యాలు ఉన్నాయని కోర్టు గుర్తించింది. అందుబాటులో ఉన్న సాక్ష్యాలను బట్టి కూల్చివేతకు అడ్వాణీ తదితరులు 1990 నుంచి కుట్ర పన్నారని కోర్టు తన ఆదేశాల్లో స్పష్టం చేసింది. అయితే ప్రభుత్వ పరంగా జరిగిన లోటుపాట్ల ప్రస్తావిస్తూ అడ్వాణీ కోర్టు తీర్పును సవాలు చేశారు. లోటుపాట్లను సరిచేస్తామన్న సీబీఐ అభ్యర్థనకు యూపీ ప్రభుత్వం నిరాకరించడంతో 2001లో నేరపూరిత కుట్ర ఆరోపణ వీగిపోయింది.

రాయ్ బరేలి ప్రత్యేక కోర్టులో సీబీఐ అభియోగ పత్రం నమోదు చేయగా.. తగినన్ని ఆధారాలు లేనందున అడ్వాణీని అభియోగాల నుంచి విముక్తుడిని చేయాలని 2003లో న్యాయమూర్తి ఆదేశించారు. అలహాబాద్ హైకోర్టులో నేరపూరిత కుట్ర ఆరోపణలు లేకుండా 2005లో మళ్లీ కేసు విచారణ మొదలుపెట్టింది. 2010లో అలహాబాద్ హైకోర్టు 2001లో కింది కోర్టు ఇచ్చిన తీర్పును సమర్థిస్తూ అడ్వాణీ తదితరులపై నేరపూరిత కుట్ర ఆరోపణలు కొట్టివేసింది. రాయ్ బరేలి ప్రత్యేక కోర్టులో మరోసారి కేసు విచారణ చేపట్టాలని ఆదేశించింది.

సీతారాముల దయ: నృత్యగోపాల్ దాస్, శ్రీరామ జన్మభూమి తీర్థక్షేత్ర ట్రస్ట్ అధ్యక్షుడు

ఈ కేసులో ఆరోపణలు ఎదుర్కొన్నవారు దేశానికి, సమాజానికి హాని తలపెట్టేవారు కాదు. అయినా వారిని నిందితులుగా చేర్చడంతో మానసిక వేదన అనుభవించారు. సీతారాముల దయతోనే వారు నిర్దోషులుగా బయటపడ్డారు.

కాగా 2012లో అలహాబాద్ హైకోర్టు తీర్పును సవాలు చేస్తూ సీబీఐ సుప్రీంకోర్టుకు వెళ్లింది. దీంతో 2015లో బీజేపీ సీనియర్ నేతలకు సుప్రీం నోటీసులు అందాయి. 2017 ఏప్రిల్ 19న సుప్రీంకోర్టు అడ్వాజీతో పాటు మిగతా వారిపైనా నేరపూరిత కుట్ర కోణంలో విచారణ జరపాలని చెప్పింది. 2019లో అయోధ్యలో వివాదాస్పద ప్రాంతం మొత్తాన్ని రామమందిర నిర్మాణానికి కేటాయిస్తూ సుప్రీంకోర్టు సంచలన తీర్పు ఇచ్చింది. భయో రామ మందిర నిర్మాణానికి మార్గం సుగమం కావడంతో అడ్వాజీ తదితరులపై మోపిన కుట్ర కేసు తీర్పు ఎలా ఉండబోతోందనే అంశంపై అందరి దృష్టి నిలిచింది.

28 ఏళ్ల తర్వాత విముక్తి

అయోధ్య కేసుల్లో చివరిదిగా భావించే వివాదాస్పద నిర్మాణం బాబ్రీ మసీదు కూల్చివేత కేసును ఈ సెప్టెంబర్ 30లోగా పూర్తిచేయాలని సుప్రీంకోర్టు ప్రత్యేక న్యాయమూర్తిని ఆదేశించింది. విచారణలో భాగంగా 351 మంది నిక్షులను సీబీఐ విచారించింది. ప్రతీకార చర్యలో భాగంగానే అప్పటి కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ఈ కేసులో ఇరికించిందని, తాము నేరం చేశామనదానికి ఎలాంటి ఆధారం లేదని విచారణలో భాగంగా నిందితులు వాదించారు.

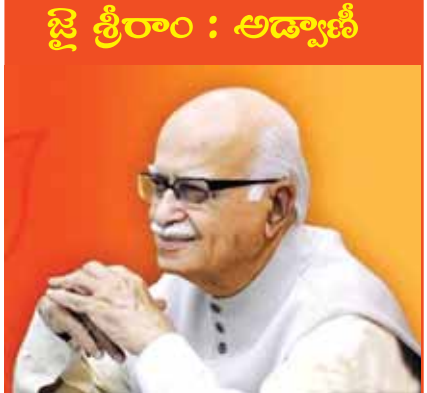
ఈ కేసులో మొత్తం 49 మంది నిందితులు ఆరోపణలు ఎదుర్కోగా కేసు విచారణలో ఉండగానే 17మంది మరణించారు. ఈ మేరకు తీర్పు సమయంలో ప్రస్తుతం ఉన్న 32 మందిని కోర్టులో హాజరుకావాలని సెప్టెంబర్ 16న న్యాయమూర్తి ఆదేశించారు. అయితే వయోభారం, కరోనా కారణంగా అధ్యాక్షి, మురళీమనీహర్ జోషి, మహాంత్ కోర్టుకు హాజరు కాలేకపోయారు. ఉపాధారతి, కల్యాణ్ సింగ్లకు కరోనా సోకడంతో వారు ఆసుపత్రిలో చికిత్స పొందుతున్నారు. తీర్పు సమయంలో వీరంతా వీడియో కాన్ఫరెన్స్లో పాల్గొనగా, మిగతా వారంతా

కోర్టులో హాజరయ్యారు.

బాబ్రి కట్టడం కూర్చివేత కేసులో నిందితులుగా ఉన్న లాల్ కృష్ణ అడ్వాణీ, మురళీ మనోహర్ జోషి తదితరులను నిర్దోషులుగా తేలుస్తూ సీబీఐ ప్రత్యేక న్యాయస్థానం తీర్పు చెప్పింది. వీరంతా నేరపూరిత కుట్రకు పాల్పడ్డారనేందుకు ఎటువంటి ఆధారాలు లేవని కోర్టు పేర్కొంది. నిందితులపై మోపిన అభియోగాలను సీబీఐ నిరూపించలేకపోయిందని కోర్టు అభిప్రాయపడింది.

వివాదాస్పద నిర్మాణం కూల్చితే ముందస్తు ప్రణాళికతో జరిగినది కాదని, ఇందులో ఎలాంటి కుట్ర లేదని సైఫల్ కోర్టు జడ్జి యాదవ్ తీర్పులో వెల్లడించారు. అద్యాణ్, మురళీమనోహర్ జోషి తదితరులు వివాదాస్పద నిర్మాణాన్ని కూల్చి వేయకుండా అపదానికి ప్రయత్నించారని కోర్టు గుర్తించింది. సరైన ఆధారాలు లేనందున వారందరిపై అభియోగాలు కొట్టివేస్తున్నట్లు న్యాయమూర్తి ఎస్ కె యాదవ్ తీర్పులో వెల్లడించారు. ఆరెస్సెస్, పీహెచ్ఐ కార్యక్తలు ఏర్పాట్లన్నీ చూసుకున్నారు. ఎప్పటికప్పుడు ప్రకటనలు చేస్తూ వచ్చారు. మహిళలు, వృద్ధులకు అక్కడ కుర్చీలు ఏర్పాటు చేశారు. ఫార్మిగ్స్ చోటు కల్పించారు. వివాదాస్పద కట్టడాన్ని కూల్చివేయాలనే పథకం నిందితుల్లో లేదనే వాస్తవాన్ని ఇవన్నీ చెబుతున్నాయి అని న్యాయమూర్తి వ్యాఖ్యానించారు.

అయోధ్యలోని వివాదాస్పద కట్టడం కూలిన తరువాత బీజేపీ, పీపీఎన్ఐ, ఆర్ఎస్ఎస్లకు గళ దిగ్బంధనం చేయడంలో కాంగ్రెస్, వామపక్షాలు విజయవంతమైనాయి. అయితే అది కొద్దికాలమే. వాస్తవాలు వెల్లడి కావడం మొదలయింది. వాజపేయి తరువాత మన్మోహన్ సింగ్ నాయకత్వంలో యుపీఏ పదేళ్లు దేశాన్ని ఏలింది. అప్పుడు ఈ కేసును వారు ఎందుకు తేల్చలేకపోయారు? ఇదొక ప్రశ్న. ఇంకా ప్రశ్నలు మిగిలే ఉన్నాయి. ములాయం సింగ్ ప్రభుత్వం ఉన్నప్పుడు కరసేవకుల మీద పోలీసు

బొట్రి మనీడు కూల్చివేత కేసులో నిర్దోషిగా విడుదలైన భాషాపా సీనియర్ నేత ఎలెజీ అడ్వాక్టీ.. సీబీఐ ప్రత్యేక న్యాయస్థానం తీర్పును స్వాగతించారు. కేసు విచారణ వార్తలను టీవీలో ఉత్తులంగా వీక్షించిన 92 ఏళ్ల అడ్వాక్టీ.. తీర్పు వెలుపడగానే ఇంటి బయటకు వచ్చి మీడియాకు అభివాదం చేస్తూ 'జై శ్రీరాం' అని నినదించారు. రామజన్మభూమి ఉద్యమం పట్ల తనకు, భాషాపాకు ఉన్న విశ్వాసాన్ని, నిబద్ధతను ఈ తీర్పు రుజువు చేసిందంటూ ఓ వీడియో సందేశాన్ని పండుకున్నారు.

యంత్రాంగం విచక్షణా రహితంగా సాగించిన దమనకాండ గురించి హక్కుల కార్యక్రమలు ఎందుకు ప్రశ్నించరు? అదేరోజు (డిసెంబర్ 6)న సరయా నదిలో గోనె సంచలంలో కట్టి విసిరేసిన కరసేవకుల పేర్లు వారి చేత ఇప్పుడయినా బయట పెట్టిస్తారా? అయోధ్య ఉదంతం పేరుతో భారత ఉపఖండంలో మొత్తం రెండువేల మంది చనిపోయారని గగ్గోలు పెడుతున్నారు సరే. అందులో వాస్తవాలు, హిందు సంస్థల వారు ఎందరు అన్న లెక్క కూడా తేల్చగలరా? అయోధ్యలో కట్టడం కూలితే బంగ్లాదేశ్ లో దెబ్బయికి పైగా హిందూ ఆలయాలు ఎందుకు కూలాలి? ముంబైలో ఎందుకు అల్లర్లు జరగాలి? బంగ్లాలో హిందూ ఆలయాలు కూల్చివేత మీద, హిందువుల పై జరిగిన అత్యాచారాల గురించి ప్రశ్నించిన తస్లిమా నస్రీన్ ఈనాటికీ ఎందుకు సొంత దేశం వెళ్లలేకపోతున్నారు? కూల్చివేతపై తీర్పు రావడానికి 28 ఏళ్లేమిటి అంటూ ఎద్దేవా చేస్తున్నవారు గమనించవలసింది, తస్లిమా కూడా 28 ఏళ్లుగా తన దేశానికీ, తన వారికీ కూడా దూరంగానే ఉండిపోయారు. ఈమెకు న్యాయం చేస్తారా? చివరిగా, ముస్లిం పాలనలో, నేటి ముస్లిం దేశాలలో ఎన్ని హిందూ ప్రార్థనా మందిరాలు, ఎన్ని ఇతర మతాల వారి ప్రార్థనా స్థలాలు ధ్వంసమైనాయో ఒక్కసారి ముస్లిం వర్గాలు, వామపక్షాలు గుర్తు చేసుకోగలవా? విగ్రహాలు పెకలిస్తామంటూ తాజాగా వినవస్తున్న గర్జనలు వింటున్నారా?

కాలరూపం

సృష్టినిర్మాణానికి పరమాత్మ, శక్తి, కాలం అనే మూడు తత్వాలు అవసరం. సామర్థ్యం లేనిదే పరమాత్మ సృష్టించలేదు. సామర్థ్యం ఉన్నప్పటికీ దాన్ని ఉపయోగించేవారు లేనప్పుడు అది వృథా అవుతుంది. తోటమాలి శక్తికలవాడై మామిడి విత్తనాన్ని నాటినప్పటికీ తెల్లవారేసరికి చెట్టు ఎదిగి పండ్లు కలిగే అద్భుతం జరగదు. మెల్లమెల్లగా పనులు జరుగుతాయి. అంటే పరమాత్మ, శక్తి రెండే కాదు. కాలం కూడా సృష్టికి అవసరమే.

ఏడు కిరణాలు, వెయ్యి కళ్లు ఉండి వృద్ధాప్యం లేనిది, శక్తి మంతమైంది కాలం. గుర్రాలు రథాన్ని లాగినట్లు సృష్టిని ముందుకు నడిపిస్తుంది కాలం. వేయి పడగలు కలిగిన ఆదిశేషుడే భూభారాన్ని తొలగించడానికి లక్ష్మణుడుగా అవతరించాడని గోస్వామి తులసీదాసు తన “రామచరిత మానస్”లో వివరించాడు. శేష అన్న పదానికి మిగిలింది అనే అర్థం ఉంది. ఆదిలోను (సృష్టి లేనప్పుడు) ఆయనే కాలరూపంలో ఉంటాడు. సృష్టి అంతమైన ఆయనే మిగిలి ఉంటాడని తులసీదాసు వర్ణించారు. సృష్టికి ముందు మహావిష్ణువు లక్ష్మీ సమేతంగా నిద్రించి ఉండగా ఆదిశేషుడు మాత్రమే మేల్కొని ఉన్నాడట. రామాయణంలో లక్ష్మణుడు నిద్రించినట్లు ఎక్కడా కనిపించదు. మనం నిద్రించినప్పుడు బంధువులు, ఆస్తులు, జ్ఞానం, అలోచనలు, కోర్కెలు, సమస్యలు అన్నీ అంతమైపోతాయి. కానీ సామర్థ్యం, కాలం అనే రెండు మాత్రం మిగిలి ఉంటాయి. జ్ఞానాన్ని లుప్తంచేసి, భయాన్ని కలిగించేది కాలమే. తెల్లవారుజామున నిద్రలేవాలని సంకల్పించుకుంటే కోరిన వేళకు మెలకువ వస్తుంది. మనల్ని లేపేది కాలమే. ప్రాణులు నిదురించినా కాలం నిదురించదు. మిథిలానగరంలో జనకుని సభలోనే

ధనుర్బంగమైన అనంతరం లక్ష్మణునికి, పరశురామునికి వాగ్యుద్ధం జరిగింది. చాలామంది లక్ష్మణుని మాటలను పరశురామునిపై వేసిన వ్యంగ్య బాణాలుగా భావిస్తారు. లక్ష్మణుని కాలరూపం ఎరిగిన వారికి మాత్రమే ఆ మాటల్లోని అంతరార్థం బోధపడుతుంది. పరశురామావతార సమాప్తికాలం సంప్రాప్తించింది. పూర్ణావతారమైన శ్రీరాముడు జన్మించాడు. ఈ సత్యాన్ని పరశురామునికి కాలరూపుడైన లక్ష్మణుడు హెచ్చరికగా చెబుతాడు. పరమాత్మ స్వయంగా కాలాతీతుడైనప్పటికీ ప్రత్యేక సమయంలో కాలబద్ధుడే. శివధనస్సును విరిచిన రాముడు ఆ విల్లు పాతది కనుక ముట్టుకోగానే విరిగిపోయిందంటాడు. కాలస్వభావం తెలియక జీవులు అన్నిటికీ కర్తలం తామే అనుకొని హర్షవిషాదాలకు లోనవుతారు. ఈ తత్వాన్ని వివరించడానికే కాల స్వరూపుడైన లక్ష్మణుని అవతారం. కాలం సర్పంలాగా క్షణమైన ఆగకుండా చకచకా పాకిపోతుంది. అడుగుల చప్పుడు కూడ వినిపించదు. కాలంలో ఒక అంశమైన మృతువు పాముకాటు వంటిదే. ధ్యానంలో జ్ఞాననేత్రం తెరచుకొన్నవారికి కాలసర్పమే ఆభరణమవుతుంది. కాలస్వరూపాన్ని అర్థంచేసుకొన్న వ్యక్తి జగన్నాటకంలో తన పాత్ర గురించి తెలుసుకొంటాడు. బయట ఎంత గొప్ప పదవిలో ఉన్నా, ఇంట్లో భార్యకు భర్తగాను, పిల్లలకు తండ్రిగాను ప్రేమాభిమానాలు చాటుతాడు. శ్రీరాముడు పరమాత్మ స్వరూపం అయినప్పటికీ విశ్వామిత్రుని చరణసేవ చేశాడు. ఆ క్షణంలో అతడు పరమాత్మ కాదు, ఆయన శిష్యుడైన కాలం. కాల స్వరూపుడైన లక్ష్మణుడు ప్రతి జీవిని భ్రమనుంచి వేరుచేయాలని ప్రయత్నించాడు. అందుకే కఠోరత కనిపిస్తుంది. అహంకరించిన ప్రతి జీవినీ భయపెట్టి పరమాత్మ సమక్షానికి చేర్చడమే లక్ష్మణుడి (కాలం) పని. కాలమనే ఆదిశేషుడు మోస్తున్న పూర్ణకుంభమే భగవంతుడు. ఆయన కాలాతీతుడు.

సూర్యకాంతి సర్వరోగనివారిణి. పన్నెండు రూపాల్లో కనిపించే సూర్యుడు రకరకాల వ్యాధులను నయం చేస్తాడని ప్రతీతి. అందుకే ‘ఆరోగ్యం భాస్కరాధిచ్ఛేత్’ అని అన్నారు. అంటే, ఆరోగ్యం సూర్యుని ఆధీనమని అర్థం. సూర్య భగవానుడు ఆరోగ్యాన్ని, తేజస్సును, బలాన్ని ప్రసాదిస్తాడని సామవేదం చెబుతుండగా, జ్ఞానం కోసం సూర్యారాధనమని కృష్ణ యజుర్వేదం పేర్కొంటోంది. సూర్యుడు ఆదిత్యరూపంలో వాత, పితృ రోగాలను, సూర్యరూపంలో కామెర్లరోగాన్ని, సవిత్తరూపంలో సర్వశస్త్రబాధలను, పూష్ణ రూపంలో సుఖ ప్రసవాన్ని కలుగజేస్తాడని పురాణాలు చెబుతున్నాయి. ఆదిత్యునికి “మిత్ర, రవి, సూర్య, భాను, ఖగ, పూష్ణ, హిరణ్యగర్భ, మరీచ్యాదిత్య సవిత్తర్గు భాస్కరేభ్యోనమః” అని ప్రణామాలు చేస్తుంటాం. సూర్యుని పుణ్యక్షేత్రం కాశీ. అక్కడికి వెళ్లి ఆదిత్యుని దర్శించుకొన్నట్లయితే సమస్త రోగాలు తొలగుతాయని భక్తుల నమ్మకం. ఒకసారి పరమేశ్వరుడు సూర్యుని పిలిచి “సూర్య దేవా! నువ్వు వెంటనే పవిత్రమైన కాశీనగరానికి వెళ్లాలి. అక్కడున్న రాజు దివోదాసుడు పరమధార్మికుడు. నేను కాశీ నగరంలో ఉండాలను కుంటున్నాను. అది దివోదాసు అధర్మంగా నడుచుకున్నప్పుడే సాధ్యమవుతుంది. ఇందుకు నేను ఎంతో మంది దేవతలను, రుషులను కాశీ నగరానికి పంపాను. వాళ్లంతా కలసినప్పటికీ దివోదాసు ధర్మాచరణలో చిన్న లోపం కనుక్కోలేకపోయారు. ఆ

కాశీవాస లోలార్కు

ప్రయత్నాలు నిష్ప్రయోజనం కావడంతో అందరు తిరిగివచ్చారు. దివాకరా! ఈ సమస్త భూమండలంలోని ప్రాణుల గురించి నీకు బాగా తెలుసు. అందుకే నిన్ను ‘లోక చక్రవు’ అన్నారు. నా సంకల్పసిద్ధి కోసం నువ్వు కాశీ నగరానికి వెళ్లగలవు. దివోదాసుని అధర్మపరునిగా చేయగలవు. కానీ, ఆయనను అవమాన పరచవద్దు. ఎందుకంటే మంచి వారిని అవమాన పరిస్తే, మనకి పాపాలు చుట్టుకుంటాయి”. పరమేశ్వరుని ఆజ్ఞను శిరసావహించిన ఆదిత్యుడు కాశీనగరానికి వెళ్లాడు. ఆ నగరంలో ఎంతగా గాలించినప్పటికీ, కర్మసాక్షికి అధర్మవర్తనులు ఎంతమాత్రం కనిపించలేదు. అతను అనేక రూపాలను ధరించాడు. అక్కడి ప్రజలను తప్పుద్రోవ వట్టించేందుకై రకరకాల ప్రయత్నాలను చేసాడు. అయినప్పటికీ ప్రజలు ధర్మమార్గాన్ని వదలేదు. ఈ లోకంలో స్త్రీపురుషులకు తలచినంత మాత్రంలోనే అనేక సౌకర్యాలు కలుగవచ్చు. కానీ, కాశీక్షేత్రంలో నివాసం మాత్రం అంత సులభంగా ప్రాప్తించదు. ఇలా కాశీ క్షేత్ర ధార్మిక ప్రభావంతో సూర్యుని మనసు కూడా కాశీనివాసానికై ఆరాటపడసాగింది. ఆదిత్యుడు ఆ విధంగా కాశీవాసంలోలుడు కావడంవల్ల “లోలార్కుడు” అనే పేరుతో ప్రసిద్ధమై, శివుడు చెప్పిన పనిని మరచి కాశీనగరానికి దక్షిణ దిశనున్న పరుణ-అసి సంగమప్రదేశానికి సమీపంలో నెలకొన్నాడు. ★

హక్కుల కోసం ఎంత బలంగా గొంతెత్తుతారో, అంతే బాధ్యతగా, నిబద్ధతతో విధులు, బాధ్యతలు నిర్వహించినప్పుడే ఆయా వ్యక్తులు, సంస్థలు, వ్యవస్థలకు గౌరవం పెరుగుతుంది. ప్రజల్లో వాటి పట్ల విశ్వసనీయత ఇనుముడిస్తుంది. పదికాలాలపాటు మనగలుగుతుంది. లేనట్లయితే వాటి విశ్వసనీయత ప్రశ్నార్థకమై మనుగడ ప్రమాదంలో పడుతుంది. ఏకపక్ష వైఖరి వల్ల ఎదురుదెబ్బలు తగులుతాయి. క్షేత్రస్థాయి వాస్తవాలను విస్మరించి, ఇరువైపులా వాదనలు వినుకుండా ముందుగానే ఒక అభిప్రాయానికి రావడం ఏ సంస్థకూ మంచిది కాదు. దానివల్ల లక్ష్యం పక్కదారి పడుతుంది. దుష్ఫలితాలను ఎదుర్కొనాల్సి వస్తుంది. ఇందుకు నిలువెత్తు నిదర్శనమే ఆమ్మెస్టీ ఇంటర్నేషనల్, ఇండియా.

ప్రపంచవ్యాప్తంగా నియంతత్వానికి, అణచి వేతకు వ్యతిరేకంగా, మానవహక్కుల కోసం ఎలుగెత్తే సంస్థగా పేరొందిన ఆమ్మెస్టీ ఇంటర్నేషనల్ విశ్వసనీయత ఇటీవల కాలంలో ప్రశ్నార్థకంగా మారింది. దాని ఏకపక్ష విధానాలపై విమర్శలు వ్యక్తం అవుతున్నాయి. తాజాగా భారత్‌లో సంస్థ బ్యాంకు ఖాతాలను ప్రభుత్వం స్తంభింపజేసింది. ఇది చేతులారా చేసుకున్నది తప్ప మరొకటి కాదన్న అభిప్రాయాలు వ్యక్తమవుతున్నాయి. భారత ప్రభుత్వం తమ సంస్థ పట్ల కక్ష సాధింపు ధోరణితో వ్యవహరిస్తుందని, తమ బ్యాంకు ఖాతాల స్తంభనే ఇందుకు నిదర్శనమని ఆమ్మెస్టీ ఇంటర్నేషనల్ అడ్డగోలు ప్రకటనలు చేస్తోంది. ప్రభుత్వ చర్యల వల్ల తమ కార్యకలాపాలను అనివార్యంగా ఆపేయాల్సి వచ్చిందని, సిబ్బందికి జీతాలు కూడా ఇవ్వలేక పోతున్నామని చెబుతోంది. అయితే ఆమ్మెస్టీ వాదనను విశ్వసించే పరిస్థితి లేదు. ఒక్కసారి పూర్వాపరాల్లోకి వెళితే వాస్తవాలు కదతాయి.

ఆమ్మెస్టీ ఇంటర్నేషనల్ ఆషామాషీ సంస్థ కాదు. దానికి ఎంతో ఘన చరిత్ర ఉంది. ప్రపంచవ్యాప్తంగా సుమారు 80 లక్షల మంది సభ్యులు గల లాభాపేక్ష లేని ఈ స్వచ్ఛంద సంస్థ 1961లో లండన్‌లో జీవం పోసుకుంది. పీటర్ బెన్సెన్, ఎరిక్ బేకర్, లూయిస్ కుట్నర్ అత్యుత్తమ లక్ష్యాలతో దీనిని ప్రారంభించారు. 1977లో ప్రతిష్ఠాత్మక నోబెల్ బహుమతికి ఎంపికైంది. 2018లో భారతీయ మూలాలున్న దక్షిణాఫ్రికాకు చెందిన కుమినియూడు సెక్రటరీ జనరల్‌గా వ్యవహరించారు. గత ఏడాది డిసెంబరులో రాజీనామా చేశారు. 1966 నుంచి ఆమ్మెస్టీ భారత్‌లో కార్యకలాపాలు కొనసాగిస్తోంది. దాదాపు అయిదున్నర దశాబ్దాలుగా అవిచ్ఛిన్నంగా కొనసాగుతున్న కార్యకలాపాలు హఠాత్తుగా ఎందుకు ఆగిపోయాయన్న ప్రశ్నకు ఆ సంస్థ ఒక్కసారి ఆత్మవిమర్శ చేసుకుంటే అర్థమవుతుంది. వాస్తవానికి ఆమ్మెస్టీ కార్యకలాపాలకు ఎలాంటి అభ్యంతరాలు లేవని కేంద్ర ప్రభుత్వం స్పష్టం చేసింది. కేవలం దాని అనుబంధ సంస్థలైన ఆమ్మెస్టీ ఇంటర్నేషనల్ ఇండియా ప్రైవేట్ లిమిటెడ్, ఇండియన్ ఫర్ ఆమ్మెస్టీ ఇంటర్నేషనల్ బ్రస్టు కార్యకలాపాలపైనే నిషేధం

ఉంది. ఇందుకు నిర్దిష్టమైన కారణాలు ఉన్నాయని కేంద్రం పేర్కొంది. బ్రిటన్ నుంచి పొందిన రూ. 51.76 కోట్ల విరాళాలకు సంబంధించి అడిగిన ప్రశ్నలకు సరైన సమాధానం రాకపోవడంతో బ్యాంకు ఖాతాలను ప్రభుత్వం స్తంభింపజేసింది. దీనికి సంబంధించి మనీ లాండరింగ్, విదేశీ విరాళాల నియంత్రణ చట్టం (ఎఫ్సీ ఆర్డీ- ఫారిన్ కంట్రీ బ్యాంక్స్ రెగ్యులేషన్ యాక్టు) కింద ఎన్ఫోర్స్ మెంట్ డైరెక్టరేట్ (ఈడీ) కేసులు నమోదు చేసింది. ఈ మేరకు షోకాజ్ నోటీసులు జారీ చేసింది. 2013-19 మధ్యకాలంలో ఈ నిధులు వచ్చాయి. అసలు విదేశీ విరాళాల నియంత్రణ చట్టం కింద ఆమ్మెస్టీ సంస్థ నమోదు కాలేదని అధికార వర్గాలు గుర్తు చేస్తున్నాయి. ఎప్పుడో 2000 డిసెంబరు 19న తొలిసారి ఆమ్మెస్టీ దరఖాస్తు చేసుకుందని, ఆ తరువాత పునరుద్ధరణ కోసం ప్రయత్నించలేదని స్పష్టం చేస్తున్నాయి. వాస్తవానికి 2009లో తరువాత 2013లో యూపీఏ (యునైటెడ్ ప్రోగ్రెసివ్ అలయన్స్) హయాంలోనే ఆమ్మెస్టీ కార్యకలాపాలపై అధికారవర్గాలు కన్నేసి ఉంచాయి. విరాళాల సేకరణకు సంబంధించిన అనుమతులు నిలిచి పోయాయి. గత కొంతకాలంగా నర్మారును విమర్శించడమే లక్ష్యంగా ఆమ్మెస్టీ పని చేస్తున్నదన్న ఆరోపణలు బలంగా వినిపిస్తున్నాయి. కొంతమంది ఆమ్మెస్టీ సిబ్బందికి ఉగ్రవాద సంస్థలతో సంబంధాలు ఉన్నాయన్న అంశంపైన కూడా ఆరోపణలు ఉన్నాయి. తాజాగా ఆమ్మెస్టీ ఆరోపణల్లో వాస్తవం లేదని కేంద్రం స్పష్టం చేసింది. దాని వాదనలో హేతుబద్ధత లేదని, తన తప్పులను కప్పి వుప్పుకునేందుకు అభాండాలు వేస్తోందని విస్పష్టంగా పేర్కొంది.

గత ఏడాది జమ్మ్యు కశ్మీర్ స్వతంత్ర ప్రతిపత్తికి సంబంధించిన 370వ అధికరణ రద్దు, నేషనల్ రిజిస్టర్ ఆఫ్ సిటిజన్స్ (ఎన్ఆర్సీ- జాతీయ పౌర పట్టిక), పౌరసత్వ సవరణ చట్టం (సీఏఏ- సిటిజన్ షిప్ అమెండ్ మెంట్ యాక్టు), జాతీయ జనాభా పట్టిక (ఎన్ పీ ఆర్- నేషనల్ పాపులేషన్ రిజిస్టర్) లకు వ్యతిరేకంగా ఆమ్మెస్టీ నివేదికలు ఇచ్చినప్పటికీ కేంద్రం ఏనాడూ తప్పు పట్టలేదు. ఈశాన్య రాష్ట్రమైన

అసోంలో విదేశీయులను గుర్తించేందుకు ఉద్దేశించిన జాతీయ పౌర పట్టిక, దేశంలో స్థిరపడిన ఆరు మతాలకు చెందిన పౌరులకు భారతీయ పౌరసత్వాన్ని కల్పించే పౌరసత్వ సవరణ చట్టానికి వ్యతిరేకంగా ఢిల్లీలోని షాహిన్‌బాగ్ ప్రాంతంలో ముస్లింలు నుదీర్షకాలం ఆందోళన చేసి రాకపోకలకు అంతరాయం కలిగించారు. అసోంలో అక్రమ వలస దారులుగా గుర్తించిన వారిని అప్పటికప్పుడు వెనక్కు పంపబోమని, వారు తమ పౌరసత్వాన్ని రుజువు చేసుకునేందుకు అవకాశాలు కల్పిస్తామని కేంద్ర ప్రకటించిన విషయం గమనార్హం. అంతేకాక ఈ ప్రక్రియ ప్రభుత్వ ఆధ్వర్యంలో జరగలేదు. సర్వోన్నత న్యాయస్థానం పర్యవేక్షణలో జరిగింది. నాటి ప్రధాన న్యాయమూర్తి జస్టిస్ రంజన్ గొగోయ్ ఈ రాష్ట్రానికి చెందినవారే కూడా. అప్పట్లో ఈ అంశాలపై ఆమ్మెస్టీ అనేక వ్యాఖ్యానాలు చేసినప్పటికీ కేంద్రం

ఎవరి హా

మాట్లాడలేదు. కశ్మీర్లో మానవహక్కులు మంట గలుస్తున్నాయంటూ అదేపనిగా గగ్గోలు పెట్టిన కేంద్రం కొరడా రుఖిపించలేదు. భావప్రకటనా స్వేచ్ఛలో భాగమని సరిపెట్టుకుంది. ఇక మైనార్టీలు, దళితులు, మానవహక్కుల గురించి ఆమ్మెస్టీ అదేపనిగా మాట్లాడుతుంటుంది. రాజ్యం చేతిలో ప్రజల హక్కులు హననం అవుతున్నాయని ఆందోళన వ్యక్తం చేసింది. ఇంతకన్నా హాస్యాస్పదమైనది మరొకటి ఉండదు. లౌకిక దేశమైన భారత్ లో అన్ని మతాలు, వర్గాల ప్రజలు స్వేచ్ఛగా వ్యవహరించే అవకాశం ఉంది. ప్రభుత్వం ఏ వర్గం పట్ల అనుకూలంగా, వ్యతిరేకంగా వ్యవహరించదు. అందరి పట్ల

సమభావంతో వ్యవహరిస్తుంది. అన్ని వర్గాలతోపాటు బడుగు, బలహీనవర్గాలు, ఇతర మైనార్టీల హక్కుల పరిరక్షణకు పూర్తి భరోసా ఇస్తుంది. వారి హక్కుల పరిరక్షణకు న్యాయస్థానాలతో పాటు ప్రత్యేక కమిషన్లు ఉన్నాయి. ప్రజల హక్కుల పరిరక్షణకు జాతీయ స్థాయిలో మానవ హక్కుల సంఘాలున్నాయి.

కార్యాలయాలు కూడా లేవన్న సంగతికొద్ద గమనార్హం. ఆయాదేశాల్లో మానవ హక్కుల హానం, దైవదూషణ పేరుతో వేధింపులు, మతపరమైన వేధింపులకు లెక్కలేదు. పాకిస్తాన్‌లో నేతి బీరకాయ చందాన ప్రజాస్వామ్యం వర్తిల్లుతోంది. ఇక చైనా సంగతి సరేసరి. చైనాకు సంబంధించిన కార్యాలయం హంకాంగ్ నుంచి పని చేస్తోంది. రష్యా, సిరియాల్లో కార్యాలయాలు మూతపడ్డాయి. ఈ నేపథ్యంలో భారత్‌లో మానవ హక్కులు ఎంత పదిలంగా ఉన్నాయో ప్రత్యేకంగా చెప్పనక్కర్లేదు. ప్రస్తుతం 150 దేశాల్లో ఆమ్నెస్టీ కార్యకలాపాలు కొనసాగిస్తోంది.

భారత ప్రభుత్వం తమను వేధిస్తోందని ఆమ్నెస్టీ ఆరోపించడం హాస్యాస్పదం. బ్యాంకు ఖాతాల స్తంభన వల్ల కార్యకలాపాలను

నిలిపివేశామని, ఉద్యోగులకు జీతాలు

ఇవ్వలేకపోతున్నామని, దాదాపు

150 మంది ఉద్యోగులను

తొలగించాల్సి వచ్చిందని

ఎదురుదాడి చేస్తోంది.

ఖాతాల స్తంభన పేరుతో

సానుభూతి కోసం

ఆమ్నెస్టీ ఇంటర్నేషనల్

ఇండియా ఎగ్జిక్యూటివ్

డైరెక్టర్ అవినాష్

కుమార్ ప్రయత్నిస్తున్నారు.

నిషేధించింది ఆమ్నెస్టీ

అనుబంధ సంస్థలను తప్ప ఆమ్నెస్టీని కాదన్న

విషయాన్ని ఉద్దేశపూర్వకంగా తొక్కిపెడుతున్నారు.

అదే సమయంలో నిధులకు సంబంధించి నిర్దిష్టమైన

సమాధానాలు చెప్పలేకపోవడం గమనార్హం. ఖాతాల

స్తంభనపై ఆమ్నెస్టీ కర్ణాటక హైకోర్టును ఆశ్రయించింది.

2016లో బెంగళూరులో జరిగిన ఒక

ప్రదర్శనలో ఆమ్నెస్టీ జాతి వ్యతిరేక నివాదాలు

చేసిందని అఖిల భారత విద్యార్థి పరిషత్ (ఏబీపీఏ)

ఫిర్యాదు చేసింది. ఆమ్నెస్టీ అనుచిత వైఖరి ఒక్క

భారతదేశానికే పరిమితం కాలేదు. అనేక దేశాలు

దాని ఏకపక్ష వైఖరిపై అభ్యంతరాలు చెప్పాయి.

ప్రపంచ వ్యాప్తంగా పలు అంతర్జాతీయ సంస్థలు

వివిధదేశాల్లో పనిచేస్తున్నాయి. అవి ఆయా దేశాల

చట్టాలకు అనుగుణంగా పనిచేయాలి. అంతేతప్ప

తమ ఇష్టం వచ్చినట్లు వ్యవహరిస్తామంటే కుదరదు.

స్థానిక చట్టాలను, ప్రభుత్వ నిబంధనలు, ప్రజల

సంప్రదాయాలు, విశ్వాసాలను అవి గౌరవించి

తీరాలి. అది వాటి కనీస ధర్మం. చట్టానికి ఎవరూ

అతీతులు కారు. లేనట్లుంటే కొత్త తలనొప్పులు

ఎదురవుతాయి. సరిగ్గా ఆమ్నెస్టీకి ఇక్కడే ఇబ్బందులు

ఎదురయ్యాయి.

ఆమ్నెస్టీ తీరుపై చైనా, వియత్నాం, రష్యా,

ఇజ్రాయెల్, ఇరాన్, ఇరాక్, కాంగో, చెక్ రిపబ్లిక్,

సిరియా తదితర దేశాలు అభ్యంతరాలు వ్యక్తం చేశాయి. పాశ్చాత్య దేశాలకు అనుకూలంగా, ఆసియా, ఆఫ్రికా దేశాలకు వ్యతిరేకంగా దాని వైఖరి ఉంటుందన్నది బహిరంగ రహస్యం. సంస్థ నివేదికలు ఏకపక్షంగా, తరచూ ప్రభుత్వాలను అభిశంసించే విధంగా ఉంటాయని వాటి వాదన. ప్రజల చేత ఎన్నికైన ప్రభుత్వాధినేతలుగా వారి సంక్షేమం పట్ల తమకూ ఎంతో కొంత బాధ్యత ఉంటుందని, చిన్నపాటి పొరపాట్లను భూతద్దంలో చూపిస్తుందన్న ఆయా దేశాల ఆరోపణను పూర్తిగా తోసిపుచ్చలేం. గర్భస్రావాలపై ఆమ్నెస్టీ వాదనను పలు క్యాథలిక్ క్రిస్టియన్ దేశాలు అభ్యంతరం వ్యక్తం చేశాయి. ఆమ్నెస్టీ తన వద్ద పనిచేసే కొందరు ఉద్యోగులకు భారీగా, మరి కొంతమందికి తక్కువగా జీతాలు చెల్లిస్తుందన్న ఆరోపణలు ఉన్నాయి. శ్రీలంకలో అంతర్జాతీయ క్రికెట్ మ్యాచ్ సందర్భంగా ఆమ్నెస్టీ చేసిన వ్యాఖ్యలు వివాదాస్పదమయ్యాయి. ఎల్‌టీటీఈ (లిబరేషన్ టైగర్స్ ఆఫ్ తమిళ ఈలం)కి మద్దతుగా ఆమ్నెస్టీ వ్యవహరించిందన్న అపఖ్యాతిని మూటగట్టుకుంది. లండన్‌లో ఇజ్రాయెల్ రామబార కార్యాలయంపైనా అనుచిత వ్యాఖ్యలు చేసింది.

2011-17 మధ్యకాలంలో సిరియా జైళ్లలో ఖైదీలను అక్కడి ప్రభుత్వం వేధింపులకు గురి చేసిందని ఆరోపించింది. దీనిని 'హ్యూమన్ స్లాబర్ హౌస్'గా అభివర్ణించడం పట్ల సిరియా తీవ్ర అభ్యంతరం వ్యక్తం చేసింది. ఇరాన్‌లో నిరసనల పట్ల అక్కడి భద్రతాదళాలు కర్కశంగా వ్యవహరించాయని, ఫలితంగా 300మందికి పైగా మరణించారని పేర్కొంది. దీనిని టెహరాన్ ప్రభుత్వం ఖండించింది. 2020 నాటికి ఆమ్నెస్టీ ఇంటర్నేషనల్ బడ్జెట్ సంక్షోభాన్ని ఎదుర్కొంటుందని 2019లో నాటి సెక్రటరీ జనరల్ కుమి నాయుడు వెల్లడించారు. సంస్థ ఆర్థిక కార్యకలాపాలు ఎలా సాగుతున్నాయో చెప్పడానికి ఈ వ్యాఖ్యలు నిదర్శనం. స్థూలంగా చూస్తే ఆశించిన లక్ష్యాలకు భిన్నంగా ఆమ్నెస్టీ ప్రయాణిస్తున్నదన్న అభిప్రాయం కలగక మానదు. కాలం గడిచే కొద్దీ అనుభవాలతో మరింత ప్రభావవంతంగా పని చేయవలసిన అత్యున్నత సంస్థ ప్రమాణాలు పతనమవుతుండటం ప్రజాస్వామ్య వాదులకు ఆందోళన కలిగిస్తోంది. ప్రజల హక్కులకు పట్టం కట్టాల్సిన స్వచ్ఛంద సంస్థ వాస్తవాలను విస్మరిస్తూ విమర్శలే ధ్యేయంగా ముందుకు సాగుతుండటం ఆవేదన కలిగించక మానదు. లౌకిక భావాలను, సర్వమత సమానత్వాన్ని, ప్రజాస్వామ్య భావాలను, భిన్నత్వంలో ఏకత్వాన్ని ఘటికిచ్చుకున్న భారత్ లాంటి దేశంలో పారదర్శకంగా కార్యకలాపాలు కొనసాగిస్తే దాని విశ్వసనీయత మరింత పెరుగుతుంది.

వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్

పండుగల వేళ జాగ్రత్త!

తెలంగాణలో కరోనా వైరస్ తగ్గుముఖం పట్టిందని అంతా భావిస్తున్నా.. ప్రభుత్వం కూడా సంబంధం వచ్చినప్పుడల్లా కొవిడ్ కేసులు క్రమంగా తగ్గుతున్నాయని ప్రకటిస్తున్నా వాస్తవ పరిస్థితి మాత్రం అందుకు భిన్నంగా ఉంది. రాష్ట్రంలో కరోనా మహమ్మారి చాపకింద నీరులా విజృంభిస్తోంది. ప్రజల వెన్నులో వణుకు పుట్టిస్తోంది. కేసుల గణాంకాలను పరిశీలిస్తే గుండె గుభేల్మంటోంది.

రాజధాని హైదరాబాద్ నహా నగర శివార్లలో మొదట్లో కరోనా పాజిటివ్ కేసులు భారీగా నమోదయ్యాయి. ఆ సమయంలో జిల్లాల్లో అంతగా పాజిటివ్ కేసులు నమోదు కాలేదు. హైదరాబాద్ తో పోలిస్తే తక్కువ సంఖ్యలోనే నమోదయ్యాయి. కానీ, ఇప్పుడు పరిస్థితి మారింది. జిల్లాల్లో కూడా భారీగా పాజిటివ్ కేసులు నమోదవుతున్నాయి. మండల కేంద్రాలు, గ్రామాల్లోకి కూడా ఈ మహమ్మారి చొచ్చుకెళ్లింది. ఈ పరిణామం అందరినీ మరోసారి భయాందోళనలకు గురిచేస్తోంది.

తొలి లక్షకు 5 నెలలు.. మలి లక్షకు 42 రోజులు!

తెలంగాణ వ్యాప్తంగా కరోనా పాజిటివ్ కేసుల సంఖ్య 2 లక్షలు (అక్టోబర్ 5 నాటికి) దాటింది. రాష్ట్రంలో తొలి కరోనా పాజిటివ్ కేసు నమోదై ఏడు నెలలు గడిచింది. ఈ ఏడు నెలల్లో రెండు లక్షల మందికి అధికారికంగా పాజిటివ్ గా నిర్ధారణ అయ్యింది. అయితే, ఇందులో ఆందోళన కలిగించే విషయం ఏమంటే తొలి లక్ష కేసులు నమోదైన వ్యవధికి, మలి లక్ష కేసులు నమోదైన వ్యవధికి చాలా వ్యత్యాసం ఉంది.

తొలి లక్ష పాజిటివ్ కేసులు నమోదు కావడానికి ఐదు నెలల 19 రోజులు పడితే.. అదే రెండు లక్షల మార్క్ చేరడానికి 42 రోజులు మాత్రమే పట్టింది. ఈ ఒక్క గణాంకం చాలు.. రాష్ట్రంలో కరోనా వ్యాప్తి ఎంత ఉధృతంగా విస్తరిస్తుందో అంచనా వేయడానికి. అయితే, జనాలు భయం వదిలి రోడ్ల పైకి వస్తూండటంతో రాష్ట్రమంతా కూడా కరోనా తగ్గిందనే భావన కలుగుతోంది. కానీ, వాస్తవ పరిస్థితి అనుకున్నంత సాధారణంగా లేదని మాత్రం అర్థమవుతోంది.

రోజుకు సగటున 2380 మందికి

రాష్ట్రంలో తొలి కరోనా పాజిటివ్ కేసు మార్చి

2న నమోదయ్యింది. అగస్టు 21వ తేదీ నాటికి లక్ష కేసుల మార్క్ చేరుకుంది. అప్పటి నుంచి అక్టోబర్ 5వ తేదీకి నాటికి రెండు లక్షలకు చేరుకుంది. కేవలం 42 రోజుల్లోనే లక్ష మందికి కరోనా సోకింది. అంటే రోజుకు సగటున 2380 మంది ఈ మహమ్మారి బారిన పడ్డారు.

ఈ పరిస్థితికి కారణం.. ప్రభుత్వం, అధికార యంత్రాంగం అలసత్వమే అన్న విమర్శలు విపక్షాల నుంచి వ్యక్తమవుతున్నాయి. మొదట్లో కరోనా నియంత్రణపై దృష్టిపెట్టిన ప్రభుత్వం ఆ తర్వాత పెద్దగా పట్టించుకోవడం లేదన్న ఆరోపణలున్నాయి. హైదరాబాద్ లో కేసుల సంఖ్య కాస్త తగ్గినట్లు అనిపించడంతో అసలు రాష్ట్రం నుంచే మహమ్మారి పారిపోయిందన్నట్లుగా సర్కారు వ్యవహార శైలి ఉందని, అందుకే గ్రామీణ ప్రాంతాలు, మండల కేంద్రాల్లో కరోనా కాటేస్తోందని అంటున్నారు.

తెలంగాణ వ్యాప్తంగా ప్రభుత్వం ఆధ్వర్యంలో 16, ప్రైవేటు సంస్థలకు సంబంధించిన 44 కేంద్రాల్లో ఆర్టీపీసీ పరీక్షలు నిర్వహిస్తున్నారు. అలాగే, 1076 కేంద్రాల్లో ర్యాపిడ్ యాంటీజెన్ పరీక్షలు చేపడుతున్నారు. అగస్టు 4వ తేదీ నాటికి మొత్తం 32 లక్షల కరోనా టెస్టులు నిర్వహించినట్లు అధికారిక గణాంకాలు పేర్కొన్నాయి. అంటే, ప్రతి 10 లక్షల మందిలో 86 వేల 116 మందికి పరీక్షలు చేశారు. అయితే, రాబోయే రోజుల్లో ప్రతి పది లక్షల మందిలో లక్ష మందికి టెస్టులు చేసేందుకు చర్యలు తీసుకుంటామని ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. కానీ.. ఎప్పటినుంచి చేస్తారన్న విషయంలో మాత్రం స్పష్టత లేదు.

ప్రభుత్వ అధికారిక లెక్కల ప్రకారం కరోనా రికవరీ కేసుల శాతం 85.41 గా ఉంది. పాజిటివ్ కేసుల్లో మరణాల సంఖ్య 0.58 శాతంగా ఉంది. ఈ లెక్కలు కాస్త ఊరటనిస్తున్నా పరీక్షల సంఖ్యలో, నివారణ చర్యలు చేపట్టడంలో మాత్రం ప్రభుత్వం విమర్శలను ఎదుర్కొంటోంది.

దసరా, దీపావళి జరుపుకునేదెలా?

తెలంగాణలో దసరా, దీపావళి అత్యంత ముఖ్యమైన పండుగలు. దసరా రాష్ట్ర పండుగ. రాష్ట్రంలోనే సామూహికంగా నిర్వహించుకునే అతిపెద్ద పండుగ. తెలంగాణ వాసులు ఎక్కడున్నా ఒక దగ్గరికి చేరి జరుపుకునే అత్యంత ప్రాధాన్యం గల పండుగ. అలాగే దీపావళి కూడా అందరూ కలిసి భక్తిశ్రద్ధలతో జరుపుకుంటారు. ఎక్కడెక్కడో స్థిరపడ్డ, దూరంగా ఉన్న కుటుంబసభ్యులు, బంధువులంతా ఒక్కచోటుకి చేరి ఘనంగా పూజా

కార్యక్రమాలు నిర్వహించుకుంటారు.

బతుకమ్మ తెలంగాణ ఆదవడుచుల ప్రత్యేక పండుగ. తొమ్మిది రోజులు అంగరంగ వైభవంగా బతుకమ్మ పండుగ చేసుకున్న తర్వాత మరుసటి రోజు కన్నుల పండువగా దసరాను జరుపుకుంటారు. బతుకమ్మ అంటేనే గుంపులు గుంపులుగా ఒక్కదగ్గరికి చేరి జరుపుకునే పండుగ. దీనిని సామూహికంగా వైభవోపేతంగా జరుపుకుంటారు.

అయితే కరోనా రోజురోజుకీ విజృంభిస్తుండటం, దాదాపు ఎనిమిది నెలలు గడిచినా ఇంకా సాధారణ పరిస్థితులు నెలకొనకపోవడం వల్ల ఈ పండుగలను ఎలా జరుపుకోవాలన్న విషయంలో అటు జనంలోనూ ఇటు ప్రభుత్వంలోనూ ఆందోళన నెలకొంది.

ఈ క్లిష్ట సమయంలో ఒక్కొక్క పండుగ సందడి లేకుండా నిష్క్రమించడాన్ని జనం ఎక్కువ కాలం జీర్ణించుకోలేరు. ఇటీవల ఎటువంటి సందడి లేకుండా జరుపుకున్న వినాయక నిమజ్జనం అలాంటి నిరాశకే గురిచేసింది.

ఈ నేపథ్యంలోనే కేంద్ర ప్రభుత్వం తెలంగాణ సర్కారును అప్రమత్తం చేసింది. 'దసరా వస్తోంది.. జాగ్రత్త' అని హెచ్చరించింది. ఎందుకంటే కేరళలో ఇటీవల ఓనం పర్వదిన వేడుకల సందర్భంగా అక్కడ కేసులు విపరీతంగా పెరిగిపోయాయి. ఈ పండుగను వారు ప్రతిఏడాది చాలా ఘనంగా జరుపుకుంటారు. వివిధ రాష్ట్రాల్లో స్థిరపడ్డ, ఉపాధి నిమిత్తం నివసిస్తున్న వాళ్లంతా ఓనం పండుగ కోసం స్వస్థలాలకు తరలివెళ్తారు. ఈ ఏడాది కరోనా భయం వెంటాడుతున్నా.. సంప్రదాయ పండుగను సందడిగా చేసుకున్నారు. అయితే, ఓనం తర్వాత ఆ రాష్ట్రంలో పాజిటివ్ కేసుల సంఖ్య విపరీతంగా పెరిగింది.

దీంతో.. తెలంగాణలో జరుపుకునే బతుకమ్మ, దసరా పండుగల గురించి కేంద్రం ఆందోళన చెందుతోంది. ఈ మేరకు తెలంగాణ ఉన్నతాధికారులతో కేంద్ర ప్రభుత్వ అధికారులు వీడియో కాన్ఫరెన్స్ నిర్వహించారు.

బతుకమ్మ, దసరా మాత్రమే కాదు, రాసున్న దీపావళి గురించీ శ్రద్ధ పెట్టాలని కేంద్రం తెలంగాణ సర్కారుకు సూచించింది. ఇటీవల వినాయక నవరాత్రోత్సవాల విషయంలో ప్రజలు స్వచ్ఛందంగా నిర్ణయం తీసుకున్నారు. బహిరంగంగా వేడుకలను జరుపుకోలేదు. కరోనా కట్టడిలో బాధ్యతాయుతంగా వ్యవహరించారు. దీంతో కేసుల తీవ్రతలో పెద్దగా మార్పు కనిపించలేదు. ఇప్పుడు బతుకమ్మ, దసరా

పండుగల విషయంలోనూ ప్రజలు ప్రభుత్వానికి సహకరించాలని కోరుతున్నారు.

వాస్తవానికి బతుకమ్మ, దసరా తెలంగాణ జీవనం, సంస్కృతితో ముడి వేసుకున్న పండుగలు. ఏ పండుగను నిర్లక్ష్యం చేసినా తెలంగాణలో బతుకమ్మ పండుగను జరుపుకోకుండా దాదాపు ఎవరూ ఉండరు. ఆటపాటలతో జరుపుకునే బతుకమ్మ పండుగ వచ్చిందంటే ప్రతి ఒక్కరిలో ఉత్సాహం ఉరకలు వేస్తుంది. అన్ని వయసుల వాళ్లూ ఎంతో ఉత్సాహంగా పాల్గొంటారు. కేరళలో ఓనం మాదిరిగానే తెలంగాణలో బతుకమ్మ పండుగకు కూడా ప్రజలు పెద్ద సంఖ్యలో ప్రయాణాలు చేస్తారు. సామూహిక ఉత్సవాల్లో పాల్గొంటారు. మరి ప్రస్తుత కరోనా క్లిష్ట సమయంలో ఎవరికి వారో స్వీయ నిబంధనలు పాటిస్తూ ఇళ్లలోనే ఉండి ఈ పండుగలను జరుపుకుంటే రాష్ట్రంలో కరోనా కట్టడికి కొంత అడ్డుకట్ట వేయొచ్చు! వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్

పాక్లో హిందూ బాలికల అపహరణ!

భారతీయులంటే, ఎవరికి నచ్చినా నచ్చక పోయినా ప్రపంచం హిందువులుగానే గుర్తిస్తుంది. కానీ స్వాతంత్ర్యం వచ్చి డెబ్బయ్యే మూడు సంవత్సరాల తరువాత కూడా వారిపై దౌర్జన్యాలు, ముఖ్యంగా మహమ్మదీయ దేశాలు మానలేదు. అదే బాధాకరం. గత తొమ్మిది మాసాల్లో, పాక్స్తాన్లో యాభయే ఐదు మంది సిక్కు బాలికలను అపహరించి ముస్లింలు వివాహాలు చేసుకొన్నారని ఢిల్లీలోని గురుద్వారా మేనేజ్మెంట్ కమిటీ వెలుగులోకి తెచ్చింది. పాక్లోని హసన్ అబ్దుల్ పట్టణంలోని, పంజాసాహిబ్ గురుద్వారా అధిపతి ప్రీతమ్ సింగ్ తన కుమార్తెను ఇస్లాంలోకి బలవంతంగా మార్చారని భయపడుతూ చెప్పారు.

ఢిల్లీ గురుద్వారా మేనేజ్మెంట్, భారత విదేశాంగ శాఖ దృష్టికి ఈ విషయాన్ని తీసుకెళ్లింది. ఆ అమ్మాయి గత వక్షం రోజుల నుండి కనపడటం లేదని ఫిర్యాదు చేసింది. కమిటీ సభ్యులు తెలిపిన ప్రకారం గత తొమ్మిది మాసాల్లో యాభయే ఐదు మంది సిక్కు బాలికలు గల్లంతయ్యారని, వారందరినీ ముస్లింలు బలవంతంగా వివాహం చేసుకొన్నారని వివరించారు. ఢిల్లీ గురుద్వారా కమిటీ సభ్యులను పాకిస్తాన్ వెళ్లేందుకు అనుమతి ఇవ్వాలని విదేశాంగ మంత్రిత్వశాఖకు వినతిపత్రం సమర్పించినట్లు తెలిపారు. ఈ ఏడాది జనవరి నుండి యాభయే ఐదుమంది బాలికలు గల్లంతైనప్పటికీ పాకిస్తాన్ ప్రభుత్వం స్పందించకపోవడం సిగ్గుచేటు. విదేశాల్లో హిందువుల పరిస్థితి ముఖ్యంగా పాకిస్తాన్లో దారుణంగా ఉన్నట్లు ఈ వార్తల ద్వారా తెలుస్తోంది.

- చాణక్య, హైదరాబాద్

లేఖలు రాయండి
'జనజాగృతి' శీర్షిక కోసం పాఠకులు తెలుగులో డిలీపి చేసి లేదా పేపర్ పై రాసి చక్కగా కనిపించేలా ఫోటో తీసి jagritiweekly@gmail.com కు మెయిల్ చేయండి. మెయిల్ సబ్జెక్ట్లో జనజాగృతి అని తప్పక రాయాలి.

- సంపాదకుడు

టీడీపీకి పూర్వవైభవ

టీడీపీ నుంచి గెలుపొందిన 23 మంది ఎమ్మెల్యేల్లో ఒక్కొక్కరు మెల్లగా గోడ దూకి వైసీపీలో చేరుతున్నారు. మరోవైపు వైసీపీ ప్రభుత్వం చేసిన, చేస్తున్న తప్పులను తప్పని చెప్పే నైతిక ధైర్యం చంద్రబాబుకి లేకుండాపోయింది. అందుకే, ప్రజలు వైసీపీకి టీడీపీని ప్రత్యామ్నాయంగా చూడడం లేదు. ప్రతిబింబంలానే భావిస్తున్నారు. ఒకే తాను ముక్కలుగానే అనుకుంటున్నారు. ప్రాంతీయ పార్టీలను నమ్ముకుంటే ప్రగతి అసాధ్యమనే సత్యాన్ని సామాన్య జనం సైతం అర్థం చేసుకుంటున్నారు. పేర్లు వేరైనా పరిపాలన విషయంలో, పేదరికాన్ని పెంచి పోషించే విషయంలో, అవినీతి, అక్రమాల విషయంలో, చివరకు సామాజిక సమీకరణాలతో చెలగాటం అదే విషయంలో రెండు పార్టీలదీ ఒకటే దారి అనే సత్యాన్ని ప్రజలు తెలుసుకుంటున్నారు. అందుకే, తెలుగుదేశం పార్టీ దినదిన ప్రవర్థమానంగా దిగజారి పోతోంది. గత ఎన్నికలకు ముందు జాతీయ రాజకీయాలలో చక్రం తిప్పాలని ఉబలాటపడ్డ చంద్రబాబు, ఇప్పుడు సొంత రాష్ట్రంలోనే స్టీరింగ్ వదిలేశారు. కొవిడ్ సాకుతో హైదరాబాద్ కే పరిమితమయ్యారు. ఒకవిధంగా చూస్తే జాతీయ స్థాయిలో కాంగ్రెస్ పార్టీ ఎదుర్కొంటున్న నాయకత్వ సమస్యలనే ఇక్కడ టీడీపీ కూడా ఎదుర్కొంటుందనే చెప్పాలి.

మరోవైపు అధికార వైసీపీలో సాధారణ కార్యకర్త మొదలు.. సీనియర్ నాయకుల దాకా ఎవరికి వారు అధికారం శాశ్వతం అన్న ధీమాతో అతివిశ్వాసాన్ని ప్రదర్శిస్తున్నారు. వదేళ్లు, పాతికేళ్లు.. ఇంకా మాట్లాడితే నలభై ఏళ్ల వరకు కూడా జగన్ ముఖ్యమంత్రి అన్న అతివిశ్వాసంతో వచ్చిన అహంకారం చేతుల్లో కీలుబొమ్మలుగా వ్యవహరిస్తున్నారు. అహంకారం మత్తులో నోరుజారుతూ న్యాయస్థానాల ముందు సంజాయిషీలు ఇచ్చుకోవలసిన పరిస్థితిని ఎదుర్కొంటున్నారు.

గతంలో చెప్పిన సుద్దులు మరచి పక్కచూపులు చూస్తోంది వైసీపీ నాయకత్వం. ప్రతిపక్ష పార్టీ ఎమ్మెల్యేలను తమ వైపుకు తిప్పుకునే ప్రయత్నాలు ముమ్మరం చేసింది. ఇప్పటికే ముగ్గురు టీడీపీ ఎమ్మెల్యేలను (రాజీనామా చేయకుండానే) అనధికారంగా పార్టీలోకి తీసుకున్నారు. ఇప్పుడు విశాఖపై కన్నేసిన విజయసాయిరెడ్డి సారధ్యంలో సామ దాన భేద దండోపాయాలను ప్రయోగించి టీడీపీ ఎమ్మెల్యేలు ఒక్కొక్కరినీ అధికార పార్టీలోకి

ప్రస్తుతం ఆంధ్రప్రదేశ్ రాజకీయాల్లో ప్రముఖంగా వినిపిస్తున్న ప్రశ్న- తెలుగుదేశం పార్టీ మున్నుండు మనుగడ సాగించగలదా? అన్నదే. రాజకీయాలలో గెలుపోటములు సహజమే. కానీ గత ఎన్నికల్లో టీడీపీ చవిచూసిన ఘోర పరాజయాన్ని తేలికగా తీసి పారేయలేం. జాతీయస్థాయిలో కాంగ్రెస్ పార్టీకి ఎదురైన చేదు అనుభవమే ఇక్కడ టీడీపీకి ఎదురైంది. ఎన్నికల అనంతర పరిణామాలైనా ఆ పార్టీకి అనుకూలంగా ఉన్నాయా? అంటే, అదీ లేదు. వైసీపీ ప్రభుత్వ తప్పుల తీగ లాగితే టీడీపీ హయాంలో జరిగిన నేరాలు, ఘోరాల డొంక కదులుతోంది. అంతేకాదు, ఆ పార్టీ ఎమ్మెల్యేలు వరుసగా వైసీపీలో చేరుతున్నారు. ఈ అన్నిటినీ మించి పార్టీ నాయకత్వం ఓటమి బాధ్యత నుంచి తప్పుకుని ఆత్మవంచనకు పాల్పడుతోందన్న అభిప్రాయం టీడీపీ శ్రేణుల్లో వినిపిస్తోంది. కాబట్టి పూర్వవైభవం మాటలా ఉన్నా అసలు ఆ పార్టీ తిరిగి నిలబడగలుగుతుందా? అన్నదీ అనుమానమే అంటున్నారని విశ్లేషకులు.

రాజకీయాలలో ఆత్మహత్యలే గాని, హత్యలు ఉండవు. ఇది అనేక సందర్భాల్లో రుజువైన వాస్తవం. గత ఎన్నికల్లో తెలుగుదేశం పార్టీ పరాజయానికి ఎన్నికలకు ముందు ఆ పార్టీ అధ్యక్షుడు, ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు నాయుడు తీసుకున్న నిర్ణయాలే కారణం. చంద్రబాబు తమ ప్రభుత్వ తప్పులను కప్పిపుచ్చు కునేందుకు కేంద్రంతో కయ్యానికి కాలుదువ్వారు. బీజేపీతో తెగతెంపులు చేసుకున్నారు. అదుపు తప్పి ప్రవర్తించారు. ఫలితంగా ఎన్నికల్లో ఘోరంగా ఓడిపోయారు.

రాష్ట్ర విభజన అనంతరం తెలుగుదేశం పార్టీ తెలంగాణలో తుడిచి పెట్టుకుపోయింది. ఏపీలో అవసాన దశకు చేరింది. వైద్య పరిభాషలో చెప్పాలంటే ఐనియంలో కొట్టుమిట్టాడుతోంది. రాజకీయ పరిభాషలో అయితే మనుగడ కోసం ఆరాటపడుతోంది. పాకులాడుతోంది. నిజమే, గత ఎన్నికల్లో సీట్లు రాకపోయినా పార్టీకి 40 శాతం వరకు ఓట్లు వచ్చాయి. కానీ, ఎన్నికల తర్వాత చోటుచేసుకున్న పరిణామాల నేపథ్యంలో పార్టీ ప్రతిష్ట బాగా దిగజారిపోయింది. మిగిలున్న కాసంత బలం కూడా క్రమంగా కరిగిపోతోంది. ముఖ్యంగా చంద్రబాబు తరచూ ప్రస్తావించే 'విశ్వసనీయత' రాష్ట్ర ప్రజలకు ఆ పార్టీ పట్ల కనపడటం లేదు.

సాధ్యమా?

రాజనాల బాలకృష్ణ

లాగేస్తున్నారు. కొద్దిరోజుల క్రితం విశాఖ దక్షిణ ఎమ్మెల్యే వాసుపల్లి గణేష్ అధికార పార్టీలో చేరారు. ఆ సమయంలో విజయసాయిరెడ్డి వైసీపీలోకి రావడానికి మరికొందరు కూడా సిద్ధంగా ఉన్నారని అన్నారు. అంతేకాదు, 'రాష్ట్రంలో ప్రతిపక్షమే లేదు. ప్రతిపక్ష నాయకుడు అనే ప్రశ్న ఎక్కడిదని బహిరంగంగానే అన్నారు. ఆ విధంగా టీడీపీ ఎమ్మెల్యేలందరినీ లాగేస్తామని చెప్పకనే చెప్పారు. నిజానికి మాజీమంత్రి గంటా శ్రీనివాసరావు సహా ఉత్తరాంధ్రలోని, ముఖ్యంగా గత ఎన్నికల్లో

చంద్రబాబు అహరహం ప్రయత్నిస్తున్నారని ప్రచారం మొదలుపెట్టింది బాబు అనుకూల మీడియా. షరామామూలుగానే కట్టుకథలు అల్లుతోంది. నిజమే, పార్టీని పూర్వవైభవ స్థితికి తీసుకెళ్లాలని కోరుకోవడంలో తప్పు లేదు. కానీ ప్రస్తుత పతనావస్థకు కారణం ఏమిటో, లోపం ఎక్కడుందో తెలుసుకోకుండా, కనీసం ఆ ప్రయత్నం కూడా చేయకుండా.. లేదంటే నిజాన్ని నిర్భయంగా అంగీంచే ధైర్యం అయినా చేయకుండా పూర్వవైభవం కల కనడం వలన ప్రయోజనం ఉండదు. ఎక్కడ పారేసుకున్నామో అక్కడ వెతికితే ఎంతో కొంత ప్రయోజనం ఉంటుంది. అంతేకానీ, ఒకచోట పారేసుకుని మరొకచోట వెతికితే అది వృథా ప్రయాసే అవుతుంది. ఇప్పుడు తెలుగుదేశం పార్టీ అక్షరాల చేస్తోంది అదే.

గత ఎన్నికల్లో బీసీ సామాజికవర్గం పార్టీకి దూరమవడం వల్లనే ఓడిపోయామని.. దీనికి ఎమ్మెల్యేలు, మంత్రులు, పార్టీలో కీలక పదవుల్లో ఉన్నవారే కారణమని.. పదవుల్లో ఉన్నవారు కిందిస్థాయి కార్యకర్తలను కలుపుకుపోవడంలో విఫలమయ్యారని చంద్రబాబు నిర్ధారించారు. అయితే బాబు ఐదేళ్ల పాలనలో పార్టీకి దూరమైంది ఒక్క బీసీలేనా? అన్ని సామాజిక వర్గాల్లో అప్పటి ప్రభుత్వం పట్ల ఏర్పడిన వ్యతిరేకత ఫలితంగానే టీడీపీ ఓడిపోయింది. ముఖ్యంగా సామాజికవర్గాలకు

అతీతంగా తటస్థ ఓటర్లు ఆ పార్టీకి దూరమయ్యారు. ఒకే ఒక్క సామాజిక వర్గానికి మాత్రమే చంద్రబాబు పాలనలో ప్రయోజనం చేకూరిందన్న అభిప్రాయం అందరిలోనూ ఏర్పడింది. అందుకు కొంతవరకు ప్రభుత్వ విధానాలు కారణమైతే, ఆయన అనుకూల మీడియా చాలా వరకు కారణం. ఇది కాదనలేని నిజం.

అయితే ఇప్పటికీ కూడా చంద్రబాబు నాయుడు నిజాన్ని అంగీకరించేందుకు సిద్ధంగా లేరు. అందుకే, ఓటమికి ఎవరినో బాధ్యులను చేస్తున్నారు. నిజమే, పైన పేర్కొన్నవి పార్టీ ఓటమికి కొంతవరకు కారణం కావచ్చు. కానీ, వారి వైఫల్యమే ప్రధాన కారణం అనడం మాత్రం ఆత్మవంచనే. పరనిందకు పరాకాష్ఠ ఒక్క తెలుగుదేశం పార్టీ అని మాత్రమే కాదు, ఏ పార్టీలో అయినా గెలుపోటములకు నాయకత్వానిదే ప్రధాన బాధ్యత. ముఖ్యంగా ఓటమిలో నాయకత్వం బాధ్యత స్వీకరిస్తే అది హుందాగా ఉంటుంది. అంతేకానీ, 'రాజు తప్పు చేయడు' అనే రాజరిక పోకడలనే నమ్ముకుంటే.. అది ఆత్మహత్యా సదృశమే అవుతుంది! ఇది ఒక్క టీడీపీకే కాదు, అన్ని పార్టీలకూ వర్తిస్తుంది.

వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్

తెలుగుదేశం పార్టీ ప్రతిష్ఠను అంతో ఇంతో నిలిపిన విశాఖ జిల్లాలోని టీడీపీ ఎమ్మెల్యేలను తమ వైపుకు తిప్పుకునేందుకు అధికార పార్టీ చాలా కాలంగా ప్రయత్నిస్తోంది. అంతేకాదు, రాజధానిని విశాఖకు తరలించి అమరావతిని మించిన రియల్ ఎస్టేట్ హబ్గా మార్చేందుకు ప్రణాళిక సిద్ధం చేసుకున్న జగన్, విజయసాయి ఈ జిల్లాలో తెలుగుదేశం పార్టీ ఆనవాళ్లు కూడా మిగలకుండా పెకలించే ప్రయత్నాలు సాగిస్తున్నారు. అందులో భాగంగానే ఎమ్మెల్యేలను ఆకర్షించే ప్రయత్నాలతో పాటుగా, మాజీ ఎంపీ సబ్బం హరి ఇంటి ప్రహరీ కూల్చివేత వంటి చర్యలకు పాల్పడుతున్నారని టీడీపీ ఆరోపిస్తోంది. ఇదిలా ఉంటే గంటా సహా మరికొందరు టీడీపీ ఎమ్మెల్యేలు అధికార పార్టీలో చేరేందుకు సిద్ధంగా ఉన్నారనే వార్తలు వినిపిస్తున్నాయి.

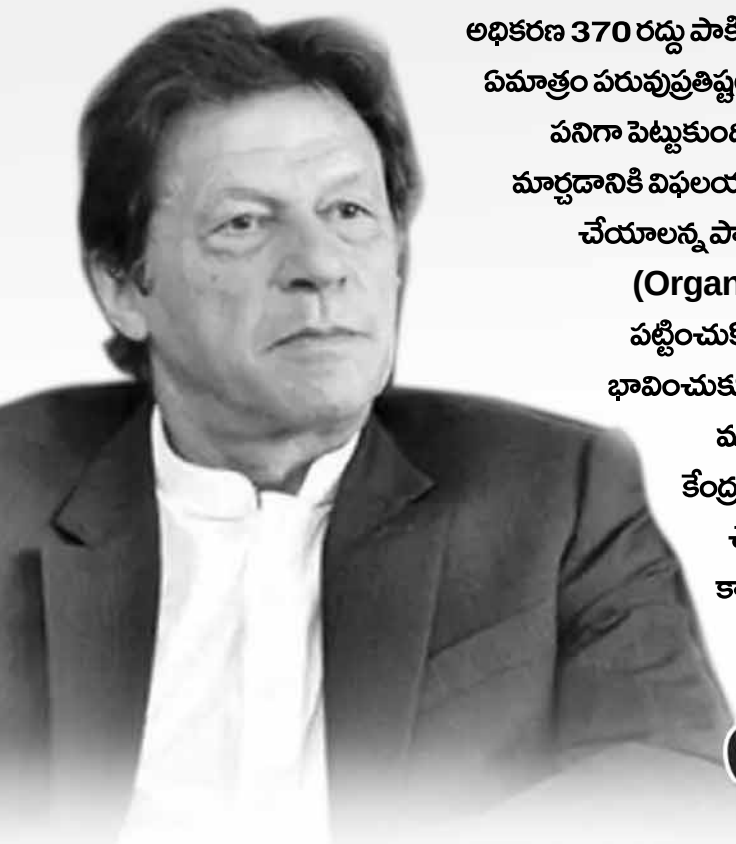
మరోవైపు టీడీపీకి పూర్వవైభవ స్థితి కోసం

'జులై-2020' హాస్పిల్ సాధారణ ప్రచురణకు ఎంపికైన కార్టూన్

పేషెంట్స్ అడ్మిట్ అవుట్ బ్లడ్ తీసుకురమ్మంటే వెళ్ళకుండా ఏం చేస్తున్నావ్...?

ఆఫ్ టైన్ లో ఒన్ స్టాప్ ఒన్ బ్లడ్ ఆఫర్ ఉంటే ఆర్డర్ చేశాను సర్, ఓ అరగంటలో వచ్చేస్తుంది....

అధికరణ 370 రద్దు పాకిస్తాన్‌ను ఆందోళనకి గురిచేసింది. దానితో అంతర్జాతీయంగా ఏమాత్రం పరువుప్రతిష్ఠలు లేకపోయినా ప్రపంచ వేదికలపై భారత్‌ను విమర్శించడమే పనిగా పెట్టుకుంది. చైనా మద్దతుతో కశ్మీర్ అంశాన్ని అంతర్జాతీయ వివాదంగా మార్చడానికి విఫలయత్నం చేస్తోంది. భారత్ తీసుకున్న చర్యను ఖండిస్తూ తీర్మానం చేయాలన్న పాకిస్తాన్ మంకుపట్టును ఇస్లామిక్ దేశాల సహకార సంస్థ OIC (Organisation of Islamic Cooperation) కూడా ఏమాత్రం పట్టించుకోకపోవడంతో కశ్మీర్ ప్రజల తరపున ప్రతినిధిగా తనను తాను భావించుకుంటున్న పాకిస్తాన్ ప్రధాని ఇమ్రాన్ ఖాన్ ఇతర ప్రపంచ దేశాల మద్దతు కోసం పాకులాడటం ప్రారంభించారు. కొత్తగా ఏర్పడిన కేంద్ర పాలిత ప్రాంతమైన జమ్ము కశ్మీర్‌లో శాంతిభద్రతలను విచ్ఛిన్నం చేయడానికి పెద్ద ఎత్తున చొరబాట్లకు ప్రయత్నించిన పాకిస్తాన్ కాల్పుల విరమణ ఒప్పందాన్ని లెక్కలేనన్నిసార్లు ఉల్లంఘించింది. పుల్వామా వంటి దాడులకు తెగబడింది.

గిల్గిత్ బాల్టిస్తాన్ పై

కశ్మీర్ వివాదం ద్వారా పోయిన పరువు, విలువలను కొద్దిగాచైనా ఉద్ధరించుకోవాలనుకున్న ఇమ్రాన్ ఖాన్ ప్రయత్నాలన్నీ విఫలం కావడంతో ప్రపంచ దృష్టిని ఆకర్షించడం కోసం ఆగస్ట్ 5న 'బ్లాక్ డే' నిరసనలు తలపెట్టారు. చైనా కుతంత్రాలను అనుసరిస్తూ జమ్ముకశ్మీర్, జునాగడ్, సర్ క్రిక్, సియాచిన్ లను పాక్‌లో చూపించే కొత్త మ్యాప్‌లను విడుదల చేశారు. వాస్తవాధీన రేఖ వెంబడి ఉద్రిక్త పరిస్థితులకు కారణమైన చైనా వివాదాన్ని మరింత పెంచే విధంగా నేపాల్ ద్వారా వివాదాస్పద మ్యాప్‌లను విడుదల చేయించింది. ఇమ్రాన్ ఖాన్ ప్రదర్శించిన ఈ 'రాజకీయ మార్గత్వం' వల్ల భారత్, పాక్ మధ్య ద్వైపాక్షిక చర్చలకు దారులు పూర్తిగా మూసుకుపోయాయి.

జమ్ముకశ్మీర్ కి ప్రత్యేక ప్రతిపత్తిని తొలగించడం ద్వారా ఆ ప్రాంతాన్ని సంపూర్ణంగా విలీనం చేయడమేకాక ఆ ప్రాంతంపై ఉన్న సార్వభౌమాధికారాన్ని భారత్ ప్రపంచానికి స్పష్టంగా తెలియజేసింది. ఇప్పుడు గిల్గిత్ బాల్టిస్తాన్ ప్రాంతాన్ని తమ దేశంలో భాగంగా చూపడం ద్వారా చైనా, పాకిస్తాన్ లు సంయుక్తంగా చేపట్టిన 62 బిలియన్ డాలర్ల ప్రతిష్టాత్మక ఆర్థిక నడవా ప్రాజెక్ట్ కు చట్టబద్ధత తేవాలని ఇమ్రాన్ తంటాలు పడ్డారు. కానీ కొత్తగా తయారుచేసిన మ్యాప్ కు ఎలాంటి చట్టబద్ధత లేదు. అయినా పెద్దగా వ్యతిరేకత రాకపోవడంతో సెప్టెంబర్

15న జరిగిన షాంఘై సహకార సంస్థ (SCO) సమావేశంలో పాకిస్తాన్ జాతీయ భద్రతా సలహాదారు తాము సృష్టించిన కొత్త మ్యాప్ ను ఎవరి అనుమతి లేకుండా ప్రదర్శించారు. ఈ విషయం పట్ల తీవ్ర అభ్యంతరం తెలిపిన భారత్, సంస్థకు సంబంధించిన నియమావళిలో పరిచ్ఛేదం 2ను పాకిస్తాన్ ఉల్లంఘించిందంటూ ఫిర్యాదు చేసింది. పాక్ చర్యకు నిరసనగా భారత్ జాతీయ భద్రతా సలహాదారు అజిత్ ధోవల్ సమావేశం నుంచి వాకౌట్ చేశారు. షాంఘై సంస్థ అధ్యక్ష బాధ్యతలు నిర్వహిస్తున్న రష్యా నియమాలను ఉల్లంఘించినందుకు పాకిస్తాన్ చర్యను తప్పుపట్టింది.

భారత్ ను అన్ని వైపుల నుంచి కమ్ముకువచ్చే కుట్రను వేగవంతం చేసేందుకు చైనా, పాకిస్తాన్ లు ప్రయత్నాలు ముమ్మరం చేశాయి. అందులో భాగంగానే గిల్గిత్ బాల్టిస్తాన్ తమ ఐదవ రాష్ట్రంగా చేసుకోవాలన్న చిరకాల వ్యూహానికి పాకిస్తాన్ మరోసారి తెర తీసింది. తమ వ్యూహాన్ని ఏమాత్రం దాచుకోకుండా 'గిల్గిత్ బాల్టిస్తాన్ కు పూర్తిస్థాయి రాజ్యాంగం, ప్రాదేశిక హోదాను కల్పిస్తూ సెనేట్, జాతీయ అసెంబ్లీలో ప్రతినిధ్యం కల్పిస్తున్నామని' సెప్టెంబర్ 16న కశ్మీర్, గిల్గిత్ బాల్టిస్తాన్ వ్యవహారాల మంత్రి అలీ అమీన్ ప్రకటించారు. ఆ విధంగా గిల్గిత్ బాల్టిస్తాన్ హోదాను పాకిస్తాన్ ప్రభుత్వం మార్చడానికి వీలులేదని, అది వివాదాస్పద

ప్రాంతమంటూ 2019లో సుప్రీంకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పును పాకిస్తాన్ ఉల్లంఘించింది.

ఆర్థిక నడవాలో భాగంగా గిల్గిత్ బాల్టిస్తాన్ లో కొత్త డ్యూమ్ లు, ప్రాజెక్ట్ లు చేపట్టడం కోసం భూమి సేకరించడానికి అనేక అవరోధాలు ఏర్పడుతున్నాయి. ఈ అడ్డంకులను తొలగించి చైనా మార్గాన్ని సుగమం చేసేందుకు తన 'ఉక్కు సహోదరుడు' (Iron brother) ఆదేశం మేరకు ఆ ప్రాంతపు హోదాను మార్చడం కోసం ఇమ్రాన్ ఖాన్ అక్కడ ఎన్నికలను ప్రకటించారు. ఆగస్ట్ 18న జరగవలసిన గిల్గిత్ బాల్టిస్తాన్ అసెంబ్లీ ఎన్నికలు కొవిడ్ మహమ్మారి మూలంగా నవంబర్ 15కు వాయిదా పడ్డాయి. ఖాన్ తీసుకున్న ఈ నిర్ణయం '370 అధికరణం, పరిచ్ఛేదం 35ఏ లను రద్దు చేసిన భారత్ చర్యకు చాలా అలస్యంగా తీసుకున్న ప్రతిచర్య' అని యూరోప్ ఫౌండేషన్ కు చెందిన దక్షిణాసియా అధ్యయన సంస్థ అభిప్రాయపడింది. 'అయితే చైనా నిరంతర ఒత్తిడి, ఆర్థిక నడవా నిర్మాణం మూలంగా పాకిస్తాన్ ఇలాంటి చర్య తీసుకోకతప్పదు' అని కూడా పేర్కొంది. అందరూ ఊహించినట్లుగానే పాకిస్తాన్ లో ఇప్పుడు ఎన్నికలు త్వరగా జరిపించాలంటూ సైన్యం ఒత్తిడి తేవడం ప్రారంభించింది. అంతేకాదు కశ్మీర్ ను అంతర్జాతీయ వివాదంగా మార్చడానికి కూడా దీనిని అవకాశంగా వాడుకోవాలనుకుంటోంది.

భారత్ తీవ్ర అభ్యంతరాలు వ్యక్తంచేసినప్పటికీ

చైనా ఒత్తిడికి లొంగి, చైనాతో మైత్రి కోసం పాకిస్తాన్ తన విదేశాంగ విధానాన్ని ఏమాత్రం మార్చుకోలేదు. తూర్పున జింజియాంగ్, ఆఫ్ఘనిస్తాన్ వాఖాన్ నడవా, ఖైబర్ పక్తున్ ఖ్వా (KP)లు కలిగిన గిల్గిత్ బాల్టిస్తాన్ అనేక విలువైన ఖనిజాలకు నెలవు. ఈ ప్రాంతంలోనే బైఫో, బాల్టిరో, బతుర వంటి అతిపెద్ద గ్రేసీయర్లు, ఎవరెస్ట్, కంచన్ గంగా వంటి ఎత్తైన పర్వత శిఖరాలు ఉన్నాయి. ఈ ప్రాంతం గుండానే చైనా కారకొరమ్ హైవేను నిర్మించింది. జింజియాంగ్లోని కాష్మర్ ప్రాంతాన్ని, గ్వాదర్ నౌకాశ్రయాన్ని కలిపే ఈ రహదారి వల్ల ఆర్థిక నడవా క్రింద చైనాకు అరేబియా సముద్రం వరకు నేరుగా చేరుకునే వీలు కలుగుతుంది. ఈ ప్రాంతంలో చైనాకు చాలా ప్రయోజనాలు ఉన్నాయి. ఇక్కడ జలవిద్యుత్ ప్రాజెక్టులు, ప్రత్యేక ఆర్థిక మండళ్లు నిర్మిస్తోంది. అలాగే తమ పెట్టుబడులను, ప్రాజెక్టులను కాపాడుకునేందుకు సైనిక బలగాలను ఇక్కడ మోహరిస్తోంది. అంతేకాదు ఈ ప్రాంత ప్రజలకు ప్రత్యేక హక్కులు ఇవ్వడానికి

కన్నేసిన పాక్

ఏమాత్రం ఇష్టపడని పాకిస్తాన్ సైన్యంపై ఒత్తిడి తెస్తోంది చైనా.

నాలుగు నెలలుగా సాగిన భారత, చైనా సరిహద్దు ఉద్రిక్తతల్లో తన సార్వభౌమాధికారం నిలుపుకునే సామర్థ్యం భారత్కు ఉన్నదా అంటూ అనేకమంది సందేహాలు వ్యక్తంచేశారు. ఈ వివాదం మరింత నష్టానికి దారితీస్తుందంటూ ఆందోళన చెందిన వారందరికీ సమాధానంగా భారత దళాలు

పాంగాంగ్కు దక్షిణంగా ప్రధాన శిఖరాలను స్వాధీనం చేసుకున్నాయి. మరోవైపు గిల్గిత్ బాల్టిస్తాన్ను తమ భూభాగంగా పాకిస్తాన్ ప్రకటించినప్పటినుంచి చరిత్రను తిరగరాసి ఆ విషయాన్ని నిజం చేయడానికి ప్రయత్నాలు ప్రారంభమయ్యాయి. 'గిల్గిత్ బాల్టిస్తాన్ హోదాను మార్చడానికి పాకిస్తాన్కు ఎలాంటి చట్టపరమైన అధికారం, అర్హత లేవు' అన్న భారత్ వాదనకు సమాధానం చెబుతూ 'గిల్గిత్ బాల్టిస్తాన్ను తమ భూభాగంలో కలుపుకునేందుకు భారత్కు ఎలాంటి అధికారం లేదు' అంటూ ప్రచారం ప్రారంభించింది. కాబట్టి ఇలాంటి పరిస్థితిల్లో అసలు ఆ ప్రాంతపు చరిత్ర

ఏమిటన్నది తెలుసుకోవడం చాలా ముఖ్యం. గిల్గిత్ను దర్దిస్తాన్ అని కూడా పిలుస్తారు. దర్ద్ భాష మాట్లాడే వారి నివాస స్థలమైన ఈ ప్రాంతం ఒకప్పుడు మౌర్య సామ్రాజ్యంలో ఉండేది. కారకొరమ్ హైవే వెంబడి బయటపడిన అశోకుని 14 శిలాశాసనాలు ఈ విషయాన్ని స్పష్టం చేస్తున్నాయి. 8వ శతాబ్దంలో ఈ ప్రాంతాన్ని కుషాణులు, లలితాదిత్యుడు పాలించారు. కశ్మీర్ రాజులతోపాటు దీబెటన్లు కూడా కొంతకాలం ఈ ప్రాంతాన్ని ఏలారు. గిల్గిత్ పాలకులు బౌద్ధాన్ని అభిమానించి, అనుసరించారు. 1160లో తారాఖాన్ వంశానికి చెందిన షంషేర్ దురాక్రమణితో ఇస్లాం ఈ ప్రాంతంలో ప్రవేశించింది. ఆ తరువాత 1335లో ఈ ప్రాంతంపై దండెత్తిన బదాఖ్శాన్కు చెందిన తాజ్ మొఘల్ ఇక్కడ ఇస్లాం మతాచారాలను ప్రవేశపెట్టాడు. మధ్యయుగంలో ఈ ప్రాంతాన్ని హుంజా, నగర్, పంజాల్, యాసీన్, ఘిజర్, చిత్రాల్ పాలకులు పరిపాలించారు. ఆ తరువాత స్కర్తు, ఖవలు, షిగర్, తోల్చి మొదలైన వంశాలు పాలించాయి. 1841లో షాహ్ సికందర్ను చంపి గౌర్ రహమాన్ రాజయ్యాడు. ఈ గౌర్ రహమాన్ను తిరిగి ఓడించడానికి సికందర్ తమ్ముడు కరీం ఖాన్ కశ్మీర్కు గవర్నర్గా ఉన్న సిక్కు సహాయం తీసుకున్నాడు. కరీంఖాన్ ఈ ప్రాంతానికి నామమాత్రపు పాలకుడు అయ్యాడు. శ్రీనగర్కు తిరిగివచ్చిన నాథూ షా అధికారాన్ని సహారాజ గులాబ్ సింగ్కు అప్పజెప్పాడు.

షాంఘై సహకార సంస్థ సమావేశంలో కొత్త మ్యాప్ను ప్రదర్శిస్తున్న పాకిస్తాన్ ప్రతినిధులు

వచ్చేవారం రెండో భాగం..

ప్రణబ్ నాగ్ పూర్

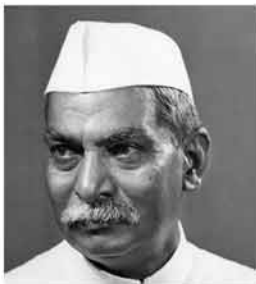
మాజీ రాష్ట్రపతి డా॥ ప్రణబ్ ముఖర్జీ మరణంతో భారత రాజకీయ రంగంలో ఒక జాజ్వల్యమాన తార అస్తమించినట్లయింది. ఆ రంగానికి తీరని నష్టం జరిగింది. తాము నమ్మిన రాజకీయ సిద్ధాంతాల పట్ల నిబద్ధతను నిలబెట్టుకుంటూనే, విశాల హృదయంతో, రాజకీయ ప్రత్యర్థులతో కూడా కలిసే సంప్రదాయం, పరంపర ఆయన మరణంతో ముగిసిపోతున్నదని అనిపిస్తున్నది కూడా. రకరకాల ఆలోచనా ధోరణులు గల వారు ఒకచోట కూడి, చర్చించుకునే పరంపర ప్రాచీన భారతదేశంలో ఉంది. స్వాతంత్ర్యం సాధించాలన్న లక్ష్యంతో రకరకాల ఆలోచనా పరులతో కలిసే కాంగ్రెస్ ఒక వేదికను ఏర్పాటు చేసింది. ఇప్పుడు కనిపిస్తున్న రాజకీయ అసహనం, సిద్ధాంతపరమైన అస్పృశ్యత వంటివి ఏవైతే ఉన్నాయో అవన్నీ వామ పక్ష పంథా చలవే. వామపక్ష ధోరణికి భిన్నంగా ఆలోచించే వారికి వారి ఆలోచనలను, అభిప్రాయాలను వ్యక్తపరిచే స్వేచ్ఛ అటుంచి, అసలు జీవించే అధికారం కూడా లేదన్నట్టే ఉంటారు. ప్రపంచమంతటా వామపక్షవాదుల నడవడి, చరిత్ర ఇలాగే ఉంది.

మీద అలాంటి సమృథం లేకపోయింది.

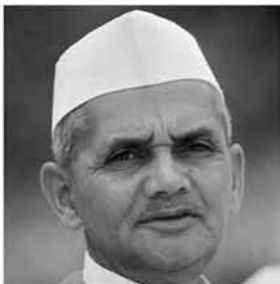
నాలుగవ సర్వసంఘచాలక్ రజ్జు భయ్యా (ప్రయాగరాజ్ (ఉత్తర్ ప్రదేశ్) కు చెందినవారు. వారికి లాల్ బహదూర్ శాస్త్రితో సన్నిహిత సంబంధం ఉండేది. శాస్త్రిజీ ఉత్తరప్రదేశ్ రాజకీయాలలో క్రియాశీలురుగా ఉన్నప్పుడు ఒకసారి అప్పటి సర్వసంఘచాలక్ గురూజీ సమక్షంలో కొందరు ప్రముఖ వ్యక్తులతో తేనీటి విందు కార్యక్రమం ఏర్పాటు చేశారు. రజ్జు భయ్యా శాస్త్రిజీకి కూడా ఆహ్వానం పంపారు. అప్పుడు శాస్త్రిజీ, 'నాకు రావాలని ఉంది కాని, రాలేను. ఎందుకంటే నేను రావడం వల్ల కాంగ్రెస్ లో నా గురించి రకరకాల వ్యాఖ్యానాలు మొదలవుతాయి' అన్నారు. 'శాస్త్రిజీ! మీలాంటి వ్యక్తి గురించి కూడా వాళ్లు ఇలా మాట్లాడతారా?' అని అడిగారు రజ్జు భయ్యా. అందుకు శాస్త్రిజీ, 'రాజకీయాలు ఎలా ఉంటాయో మీకు తెలియదు' అని సమాధానం ఇచ్చారు. అందుకు రజ్జు భయ్యాజీ, 'మా దగ్గర ఇలా ఉండదు. ఎవరైనా స్వయం సేవక్

నాయకత్వ లక్షణాలన్నీ ఒకే కుటుంబంలో, వంశపారంపర్యంగా ఎలా సంక్రమిస్తాయో అనేది నాకు ఆశ్చర్యం కలిగిస్తుంది. పైగా వీరంతా ప్రజాస్వామ్యాన్ని రక్షిస్తామని చెబుతు నమ్మించాలని చూస్తుంటారు. సుదీర్ఘ చరిత్ర కలిగిన పార్టీలకు చెందినవారమని చెప్పుకునే వ్యక్తులలోను, కర్తవ్య హీనులలోను, అనుభవ శూన్యులలోను నాయకత్వానికి సంబంధించిన సకల లక్షణాలు ఎలా చూడగలుగు తారు, ఎలా ఆశిస్తారు అనేది చాలా ఆశ్చర్యకరం.

అందుకే పార్టీతో, లాభసమ్మేలతో సంబంధం లేకుండా ముందుకు వచ్చి దేశహితం కోసం రాజకీయ రంగంలో పనిచేసే వారు తగ్గిపోతున్నారు. ఇలాంటి పరిస్థితులలో ప్రణబ్ ముఖర్జీ కనుమూయడం బాధకరమైన విషయం. ఆయన ఆర్థికమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు పొరుగు దేశాల గురించి తెలుసుకొని, అవగాహన పెంచుకోవడానికి భిన్నాభిప్రాయాలు ఉన్న నిష్ణాతులతో నిస్సంకోచంగా మాట్లాడేవారు. ఆరోగ్యకరమైన ప్రజాస్వామ్యానికీ, సుదృఢ రాజనీతికీ

డా॥ రాజేంద్రప్రసాద్

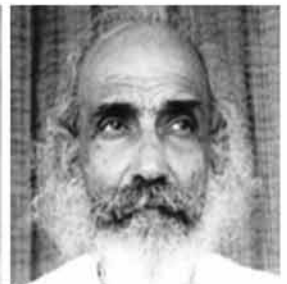
లాల్ బహదూర్ శాస్త్రి

డా॥ రాధాకృష్ణన్

కె.యం.మున్షీ

పురుషోత్తమదాస్ టండన్

ప్రణబ్ ముఖర్జీ ఆర్ ఎస్ ఎస్ కార్యక్రమానికి హాజరు కావడానికి అంగీకారం తెలపగానే ఆయన నిర్ణయాన్ని ఎందరో వ్యతిరేకించారు. సంఘ కార్యక్రమంలో పాల్గొనరాదని రకరకాల అడ్డంకులు కలిగించారు. చివరికి ప్రణబ్ కుమార్తె కూడా ఆయన నిర్ణయానికి వ్యతిరేకంగా రంగంలో దిగారు. నిజానికి ప్రణబ్ ముఖర్జీ గంభీరమైన వ్యక్తి. అనుభవశాలి, పరిపక్వత ఉన్న రాజకీయవేత్త. ఆయన వచ్చారంటే సంఘంలో చేరిపోతారని కాదు. తన ఆలోచనా సరళిని, అభిప్రాయాలను స్వయం సేవకులు, ప్రజల ఎదుట ఉంచడమే ఆయన ఆశయం. నాగ్ పూర్ ఆర్ ఎస్ ఎస్ కార్యాలయంలో నవీన శ్రోతల ఎదుట ఆయన పూర్తిగా తనదైన సొంత ఆలోచననే (అది కాంగ్రెస్ భావజాలమే కావచ్చు) ఉంచబోతున్నారని వారి శ్రేయోభిలాషులు, తెలిసినవారు గమనించి ఉండవలసింది. కానీ కాంగ్రెస్ పార్టీ వారికి ఆయన

నన్ను మీతోపాటు చూస్తే 'రజ్జు భయ్యా శాస్త్రిగారికి సంఘం గురించి వివరిస్తున్నారు అనే అనుకుంటారు' అన్నారు.

ఇలాంటి విశ్వాసం తమ నాయకుని పట్ల వారికి ఉండాలి. తమ సిద్ధాంతం పట్ల దృఢంగా ఉంటూ, విశాల దృక్పథంతో ఇతరుల దృష్టికోణం, అభిప్రాయాలను అర్థం చేసుకోగల భావాత్మక వాతావరణమే ప్రజాస్వామ్యానికి ఆధారం.

భారత జాతీయ రాజకీయాలలో నిర్మాణాత్మక పాత్రను వహిస్తున్నవారు ఇప్పుడు కొద్దిగానే కనబడతారు. కేవల రాజకీయ నాయకులయితే చాలామందే ఉన్నారు. కానీ దేశహితమే సర్వోన్నతం అనుకునే నాయకుల స్థానంలో చాలావరకు ముఠా రాజకీయాలు, సాంప్రదాయక, కుల, ప్రాంతీయ రాజకీయాలు లేదా కుటుంబ రాజకీయాల నుంచి వచ్చినవారే క్రియాశీలురుగా కనబడతారు. అసలు

ఇది ఎంతో ప్రయోజనం. అందుకని, ప్రణబ్ ముఖర్జీ సంఘ కార్యక్రమానికి రావడానికి అంగీకరించడం, దేశహితానికి సంబంధించి సానుకూల దృష్టితో నిరంతర ప్రగతిగామి, విస్తృతమైన, విశాలత్వం కలిగిన సంస్థను చూడడం, అర్థం చేసుకోవడం, అలాంటి సంస్థకు ప్రాధాన్యం గ్రహించడానికి కూడా అలాంటి దృష్టి, సహనం కావాలి. కానీ ఇంతటి దృష్టిని కలిగి ఉండడం కొందరి మేధాశక్తికి మించినది.

నెహ్రూ మంత్రిమండలిలో కె.యం. మున్షీ పనిచేశారు. సంఘం గురించి ఆయనకు ఉన్న దృష్టి ఎలాంటిది అనే వాస్తవం తెలుసుకోవడం కేవల రాజకీయవేత్తల బుద్ధికి అతీతమైనది. అది అర్థం కావాలంటే జాతీయతతో కూడిన రాజనీతి దృష్టికోణం అవసరం. సంఘం రాజకీయాల నుంచి దూరంగా ఉండాలంటూ తీసుకున్న నిర్ణయాన్ని రాజకీయాలలో క్రియాశీలురుగా ఉంటూ కూడా సకారాత్మకంగా

యాత్ర, ఒక చరిత్ర

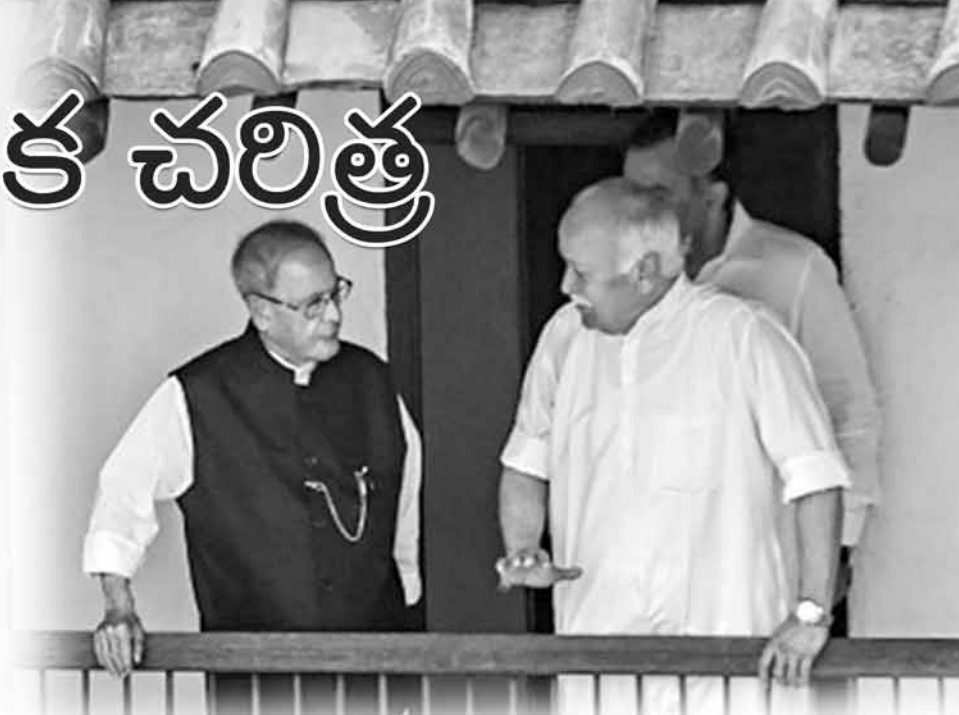
స్వీకరించడానికి, అర్థం చేసుకోవడానికి, ప్రశంసించడానికి కూడా అలాంటి దృష్టికోణమే అవసరమవుతుంది. మున్నీ తమ పుస్తకం 'పిలిగ్రిమేజ్ ఆఫ్ ఫ్రీడం'లో సంఘం గురించి ఇలా రాశారు.

“రాష్ట్రీయ స్వయంసేవక సంఘం అంటేనే అంటరానిదిగా భావించే కాంగ్రెస్ వాదినయినా కూడా, నేను వారి ఊరేగింపులో పాల్గొన్నాను. వారి క్రమశిక్షణ, అంకితభావం, దృఢ నిశ్చయం, వారి నిస్వార్థ చింతన నన్ను కట్టిపడేశాయి. ఆర్థిక మెన్నుదన్ను లేకున్నా పేరెన్నికగన్న నాయకులు లేకున్నా, వారి మధ్య నున్న భావోద్వేగం సంస్థను సమర్థంగా నడిపింది. గురూజీ ఎమ్ఎస్ గోల్వాలూర్ని కలుసుకున్నాను. సిద్ధాంతపరంగా, రాజకీయపరంగా ఎన్ని భేదాభిప్రాయాలున్నా, వారి అంకిత భావనను, సంఘ నిర్వహణ సామర్థ్యాన్ని, సంఘ నిర్మాణంలో వారి ప్రతిభను శ్లాఘించకుండా ఉండలేను. నా ఈ అభిప్రాయాన్ని చెప్పనీయకుండా నన్ను వెనుకకు లాగే ప్రలోభాలని పక్కన పెట్టి నేను చెప్పన్నాను.”

‘కాంగ్రెస్కు ప్రణబ్ ముఖర్జీ లాంటి వ్యక్తి అవసరం ఎప్పుడైతే అనివార్యమని అనిపించిందో, సరిగ్గా అప్పుడే ఆయన కాంగ్రెస్కు దూరంగా జరిగి, సంఘానికి దగ్గరయ్యారు. ప్రణబ్ ముఖర్జీ సంఘ కార్యక్రమానికి వెళ్లడమే దీనికి సంకేతం’ అని ప్రణబ్ ముఖర్జీ మరణానంతరం ఒక మరారీ రచయిత రాశారు. నాకు ఆ రచయిత మేధోశక్తి మీద జాలి కలిగింది. ప్రణబ్ ముఖర్జీ ఎక్కడ దూరమయ్యారు? ఆయన ఉన్నచోటనే ఉన్నారు. జాతీయ భావనలకు సంబంధించి దేశానికి ప్రథమ స్థానం ఇవ్వడమనే రాజనీతి నుండి, ప్రణబ్ ముఖర్జీ లాంటి దార్శనికుల నుండి స్వయంగా కాంగ్రెస్ పార్టీయే దూరమయింది. ఇది కాంగ్రెస్ తప్పటడుగు. కాంగ్రెస్ ఇలానే బలహీనమైపోతున్నది. ఈ ప్రవర్తన ఇలాగే కొనసాగితే ఇంకా శక్తిహీనమైపోతుంది. ఎన్నో ఏళ్ల చరిత్ర కలిగిన కాంగ్రెస్ అందరిని కలుపుకొనిపోయి డా.మున్నీ,

డా॥ మున్షోహన్ వైద్య
సహసర్ కార్యవాహ, ఆర్.ఎస్.ఎస్.

నాగ్పూర్లో దాక్టర్జీ గృహాన్ని డా॥ ప్రణబ్ ముఖర్జీ సందర్శించినప్పటి చిత్రం, పక్కన మోహన్జీ

ప్రణబ్ ముఖర్జీల దృష్టికోణంతో ముందుకు వెళ్లా? లేక వామపక్షవాదులు నుండి అరుపు తెచ్చుకున్న అసహిష్ణుతతో కూడిన ఆలోచనలనే ఆచరించాలా? తేల్చుకోవాలి.

ప్రణబ్ ముఖర్జీ సంస్థలో ఉండడం వల్ల సంప్రాప్తించే విలువ ఎంతటిదో గ్రహించడానికి అలాంటి యోగ్యత కావాలి. మురాతత్వాల నుంచి, స్వార్థం నుండి ఎదిగి, నీచ రాజకీయాలకు పాల్పడే వారు జాతీయతతో కూడిన రాజనీతిజ్ఞతను ప్రదర్శించే వారి గొప్పదనాన్ని అర్థం చేసుకోలేరు. ఏనుగును వేటాడడం సింహం పని. దానిని నక్క కలలో కూడా ఊహించలేదు.

ప్రణబ్ ముఖర్జీ సంఘ కార్యక్రమంలో పాల్గొనడంతో వచ్చిన ప్రాధాన్యాన్ని గ్రహించలేని వారిని, కేవలం స్వార్థ రాజకీయం అనే కూపస్థ మండూక దృష్టితో చూసే వారిని ‘గజస్త్రత న హస్యతే’ అన్న సామెతకు సరిపోయేవారిగా చెప్పవచ్చు. ఈ సందర్భాన్ని తెలిపే ఒక కథ ఉంది.

ఒక సింహం అడవిలో అనాథగా మిగిలిన ఒక నక్క పిల్లను ప్రేమతో తన వెంట తీసుకువచ్చింది. కొన్ని రోజుల తర్వాత ఆ సింహానికి రెండు పిల్లలు పుట్టాయి. సింహం ఈ మూడు పిల్లలను పెంచు తున్నది. అవి అన్నదమ్ముల వలె క్రమంగా పెద్దవవుతున్నాయి. ఒకసారి పిల్లలు అడవిలో ఓ ఏనుగును చూశాయి. నక్కపిల్ల భయపడి ‘అరే! పదండి, పరుగెత్తండి! ఏనుగు వచ్చింది’ అని భయపడుతూ పలికింది. సింహం పిల్లలు మాత్రం ఏనుగు మీద దాడి చేయాలని అనుకుంటాయి. అయితే, ఏనుగు మీద దాడి చేయవచ్చుననే ఆలోచన కూడా నక్క చేయలేదు. పైగా, అది ఇంటికి వచ్చి తల్లి (సింహం)కి

సోదరుల దుస్సాహసం గురించి ఆరోపణ చేసింది. ‘ఇలాంటి పిచ్చిపని గురించి, ఎవరైనా ఆలోచించ గలరా?’ అంది. దానికి సమాధానంగా సింహం నక్కపిల్లతో ‘ఓ బిడ్డా! నీవు శూరుడవు. విద్యాబుద్ధులు గలవాడివి. చూడముచ్చటైన వాడివి. ఇందులో నీ తప్పేమీ లేదు. అయితే నీవు ఏ జాతిలో పుట్టావో ఆ జాతిలో ఏనుగును వేటాడడమనేది ఎన్నడూ జరుగలేదు. అందుకని ఏనుగును వేటాడం గురించి నీవు జీవితాంతం కూడా తెలుసుకోలేవు.’ అని చెప్పింది.

**“హరోఽసి కృత విద్యోఽసి, దర్శని యోఽసి పుత్రకః
యస్మిన్ కులే త్వముత్సన్నే, గజస్త్రత న హస్యతే ॥”**

కె.యం.మున్నీ, డా॥ రాజేంద్రప్రసాద్, డా॥ రాధాకృష్ణన్, పురుషోత్తమ దాస్ టండన్, డా॥ ప్రణబ్ ముఖర్జీ వంటి వారు సాగించిన జాతీయ రాజనీతి (రాజకీయ) కార్యకలాపాలను, వాటి గొప్పతనాన్ని తెలుసుకోవడానికి అలాంటి దక్షత కావాలి. ముఠా, సాంప్రదాయిక, కుల, ప్రాంతీయ, కుటుంబ రాజకీయాలు నడిపేవారు దీనిని అర్థం చేసుకోలేరు. జాతీయతావాదాన్ని అర్థం చేసుకొని ఆచరించేవారు అధిక సంఖ్యలో తయారుకావాలి. ఇదే ప్రణబ్ ముఖర్జీ లాంటి జాతీయనేతలకు మనమిచ్చే నిజమైన శ్రద్ధాంజలి. ప్రణబ్ ముఖర్జీ ఇప్పుడు మన మధ్య లేరు. కాని వారి స్మృతి చిరస్థాయిగా నిలిచిపోవాలి. ఇలాంటి వారు మళ్లీ మళ్లీ రావాలి. వృద్ధి చెందుతూ ఉండాలి.

(Pranab Mukherjee is no more. Long live pranab da. May his tribe increase and flourish.) ★

దశవిధ పాపాలను హరించి, దుర్గతులను దూరం చేసి సర్గతులను ప్రసాదించే పండుగ 'దశహరా'. అదే దసరా. దుష్టశిక్షణకు, శిష్ట రక్షణకు ప్రతీక. లోకకంటకుల పట్ల రౌద్రం ప్రదర్శించిన జగన్నాథ నమ్మిన వారికి కొంగు బంగారమై కరుణ కురిపిస్తూ 'అమ్మలగన్న అమ్మ'గా దేశవిదేశాల్లో పూజలందుకుంటోంది. స్వాతంత్ర్య సముపార్జనకు దుర్గాపూజ ఎంతగానో ఉపకరించింది. ప్రజలను సంఘటితపరచి చైతన్యపరచేందుకు జాతీయ నాయకులు దుర్గాపూజను వేదికగా చేసుకున్నారు. బహిరంగ ప్రదేశాల్లో అమ్మవారి విగ్రహాలు నెలకొల్పి ఘనంగా పూజలు నిర్వహించారు. అదే ఆనవాయితీ నేటికీ కొనసాగుతోంది.

లోకజననీ వందనాలు...

విజయదశమిని 'దసరా' అని అంటారు. దశవిధ పాపాలను హరించేది కనుక 'దశహరా' అనే పేరువచ్చిందని, కాలక్రమంలో 'దసరా'గా వాడుకలోకి వచ్చిందని పెద్దలు అంటారు. ఆశ్వయుజ శుక్ల పాడ్యమి నుంచి అమ్మవారిని వివిధ రూపాల్లో అలంకరించి అర్చిస్తారు. బాలాత్రిపురసుందరి, మహాలక్ష్మి, గాయత్రిమాత, అన్నపూర్ణేశ్వరి, మహాకాలి, లలితాంబ, సరస్వతి, మహాదుర్గా, మహిషాసురమర్ధిని, రాజరాజేశ్వరీదేవి రూపాలతో అమ్మవారిని ఆరాధిస్తారు. గణపతి నవరాత్రుల మాదిరిగానే దేవీ నవరాత్రులకు పెద్ద విగ్రహాలు ప్రతిష్ఠించి చివరిరోజున నిమజ్జనం చేస్తారు. దేశవ్యాప్తంగా ఊరూవాదా

డా॥ ఆరవల్లి జగన్నాథస్వామి

ఏకమై జరుపుకునే పండుగ. గ్రామాల నుంచి నగరాల వరకు తాత్కాలికంగా ఏర్పాటైన మండపాల్లో భక్తుల రద్దీతో కిటకిటలాడతాయి.

ఒకప్పుడు దేవీనవరాత్రులను వసంత రుతువులో (చైత్రమాసం)లో నిర్వహించేవారట. రామాయణ కాలం వరకు ఆ విధానం ఉండేదట. రామణుడితో యుద్ధ సమయంలో శ్రీరామచంద్రుడు అనివార్యంగా ఆశ్వయుజ మాసంలో చండీహోమాన్ని నిర్వహించి దుర్గాదేవి అనుగ్రహానికి పాత్రుడయ్యాడని, నాటి నుంచి శరదృతువులో నవరాత్రులు నిర్వహించడం ఆనవాయితీగా వస్తోందని, అందుకే వీటిని శరన్నవరాత్రులుగా వ్యవహరిస్తున్నారని ప్రతీతి. అమ్మవారిని చైత్రమాసంలో పూజించడమే సరైనదని, ఆశ్వయుజంలో అర్పించడం అంటే అమ్మవారిని అకాలంలో నిద్రలేపడమేనని (అకాల్ బోధా) బెంగాలీలు కొందరు విశ్వసిస్తారు. నవరాత్రుల ప్రాశస్త్యంలో భాగంగా ఒక పురాణగాథను చెబుతారు. కృతయుగంలో సుకేతుడుడనే రాజు జ్ఞాతుల వల్ల రాజ్యం కోల్పోయి అడవుల పాలు కాగా, అంగీరస రుషి ఆయనకు నవరాత్రి పూజావిధులు ఉపదేశించారని, దాన్ని ఆచరించిన రాజు

పూర్వవైభవం పొందాడని కథనం. దీన్ని బట్టి త్రిమాతలను మూడేసి రోజులు అర్చిస్తారు. అలా అవకాశం లేనివారు చివరి రోజున దేవీత్రయాన్ని పూజిస్తారు. అందుకే ఈ తిథిని 'మహానవమి' అంటారు.

నవరాత్రులను శాస్త్రోక్తంగా నిర్వహించాలనుకునే వారు పాడ్యమినాడు కలశస్థాపనతో ఉపక్రమిస్తారు. ఆయా తిథుల్లో అమ్మవారి అవతారాలకు సంబంధించిన అష్టోత్తర, సహస్రనామాలు, పూజాద్రవ్యాలతో అర్చించి, శక్తికొద్దీ నైవేద్యాలు సమర్పిస్తారు. విదియ, తదియల్లో చక్కెర, పాలు నివేదించినా, అమ్మవారికి ఇష్టమైన పాయసాన్ని ఈ మాసమంతా ఆరగింపుగా సమర్పిస్తారు.

నవరాత్రి వేడుకలు

దసరా వేడుకలకు ఘన చరిత్ర ఉంది. విజయనగరం రాజులు హంపీలో ఈ ఉత్సవాలను ఘనంగా నిర్వహించేవారట. ఆ సామ్రాజ్యం పతనం తరువాత మైసూర్ మహారాజులు (వడయార్ రాజవంశీయులు) వీటిని అందిపుచ్చుకున్నారు. 17వ శతాబ్ది తొలినాళ్లలో ఈ ఉత్సవాలను శ్రీరంగ పట్టణంలో నిర్వహించేవారని, మూడవ కృష్ణరాజు

వడయార్ హయాంలో (1805 నుంచి) ఇవి మైసూరుకు మారాయని చరిత్ర చెబుతోంది. ఈ నవవరాత్రుల సందర్భంగా రాజవంశీయుల ఇలవేల్పు చాముండేశ్వరీ దేవిని 750 కిలోల బంగారంతో నిర్మించిన మండపంపై ఉంచి అర్చిస్తారు.

కోల్ కతాలోని కాళీఘాట్ ప్రాంతంలోని కాళీ ఆలయంలో (కలకత్తా కాళీ), దక్షిణేశ్వర్ ప్రాంతంలో హుగ్లీ నదీతీరంలోని కాళీమాత (భవతారిణి మాత) ఆలయంలో దసరా ఉత్సవాలు వైభవంగా జరుగుతాయి. జగత్ ప్రసిద్ధమైన కలకత్తా కాళీ మాత దర్శనానికి దేశవిదేశాల నుంచి పెద్ద సంఖ్యలో భక్తులు వస్తుంటారు. ఇక్కడే కాదు ఆ రాష్ట్రమంతా ఆ పండుగ నమయంలో కోలాహలంగా మారుతుంది. రావణునితో యుద్ధంలో రాముడి విజయానికి చిహ్నంగా 'రామ్ లీలా' పేరిట ఉత్తరాదిలో రావణదహన ఘట్టాన్ని అట్టహాసంగా నిర్వహిస్తారు. భారీగా రూపొందించిన రావణ, కుంభకర్ణ, మేఘనాథుల దిష్టిబొమ్మలను దహనం చేస్తారు. ఒడిశా రాజధాని భువనేశ్వర్ లోని పరపురామేశ్వర ఆలయంలో లభించిన ఆరవ శతాబ్దం నాటి శిల్పం ఆధారంగా దేవీ నవరాత్రులు ఘనంగా నిర్వహించేవారని తెలుస్తోంది బెంగాల్, అస్సాం రాష్ట్రాల్లో తమ ఆదపడుతు పార్వతీదేవి పుట్టింటికి వచ్చినట్లుగా భావించి పండుగ జరుపుకుంటారు. గుజరాత్ లో దాండియా నృత్యం చేయడం సంప్రదాయం. శ్రీకృష్ణుడి కోడలు ఉష (అనిరుద్ధుని భార్య) ఈ నాట్యాన్ని ప్రవేశపెట్టిందని అక్కడి వారి విశ్వాసం. శ్రీకృష్ణుని లీలలు, ఆదిపరాశక్తి గాథలను ఆలపిస్తూ నృత్యం చేస్తారు.

హిమాచల్ ప్రదేశ్ లోని కులు ప్రాంతంలో దసరా వేడుకలు విలక్షణంగా ఉంటాయి. ఇతర ప్రాంతాల్లో ఈ ఉత్సవాలు విజయదశమితో ముగిస్తే, అక్కడ ఆ రోజు ప్రారంభమై వారం పాటు కొనసాగుతాయి. విదేశాల్లోనూ నవరాత్రి ఉత్సవాలు ఘనంగా జరుపుకుంటారు.

నేపాల్ లో ఈ పండుగను 'దసైన్'గా పిలుచుకుంటారు. బంగ్లాదేశ్ రాజధాని ధాకాలో ధాకేశ్వరి ఆలయంతో పాటు ఇతర ఆలయాల్లోనూ, సింగపూర్, మలేషియా, బ్రిటన్, అమెరికాలోని వివిధ రాష్ట్రాల్లో, జర్మనీ, ఆస్ట్రేలియా, ఫ్రాన్స్ లో స్థిరపడిన భారతీయులు ఈ వేడుకలను ఉత్సాహంగా నిర్వహించుకుంటారు.

మనకు సంక్రాంతి పండుగలాంటిదే ఉత్తరాది వారికి దసరా వ్యయసాయ పండుగ. వారు దేవీనవరాత్రుల ప్రారంభం రోజున స్థానికంగా పండే గోధుమలు, బార్లీ వంటి ధాన్యాన్ని మట్టికుండలో పోసి, దసరా నాటికి మొలకెత్తిన వాటిని చెరువులు లేదా నదులలో నిమజ్జనం చేస్తారు. కశ్మీర్, పంజాబ్, హర్యానా, ఉత్తరప్రదేశ్, ఉత్తరాఖండ్, పశ్చిమ బెంగాల్ ప్రాంతాల్లో ఈ ఆచారాన్ని పాటిస్తారు.

తెలుగు రాష్ట్రాల విషయానికి వస్తే.. దక్షిణం నందర్బంలో సతీదేవి కల్పించుకున్న యోగాగ్ని ఫలితంగా ఆమె శరీరభాగాలు పడిన ప్రాంతాలు శక్తిపీఠాలుగా ప్రసిద్ధమయ్యాయి. అవి అష్టాదశ పీఠాలుగా అలరారుతున్నాయి. వాటిలో నాలుగు పీఠాలు తెలుగు రాష్ట్రాల్లో ఉన్నాయి. అలంపురం జోగులాంబ (తెలంగాణ), శ్రీశైలం భ్రమరాంబ, వీరికాపురం పురహుతాదేవి, దాక్షారామం మాణిక్యాంబ (ఆంధ్రప్రదేశ్). విజయవాడ ఇంద్రకీలాద్రిపై వెలసిన కనకదుర్గమ్మ, శ్రీశైలంలోని భ్రమరాంబికాదేవి, అలంపురంలోని జోగులాంబ దేవికి నవరాత్రి ఉత్సవాలు ఘనంగా నిర్వహిస్తారు. విజయవాడ కృష్ణానదిలో కనకదుర్గమ్మకు తెప్పోత్సవం నిర్వహిస్తారు. దసరా అనగానే వెంటనే స్ఫురించే క్షేత్రాలు ఇవే అయినా అన్ని ప్రాంతాల్లోని అమృవారి ఆలయాల్లో నవరాత్రులను విశేషంగా నిర్వహిస్తారు.

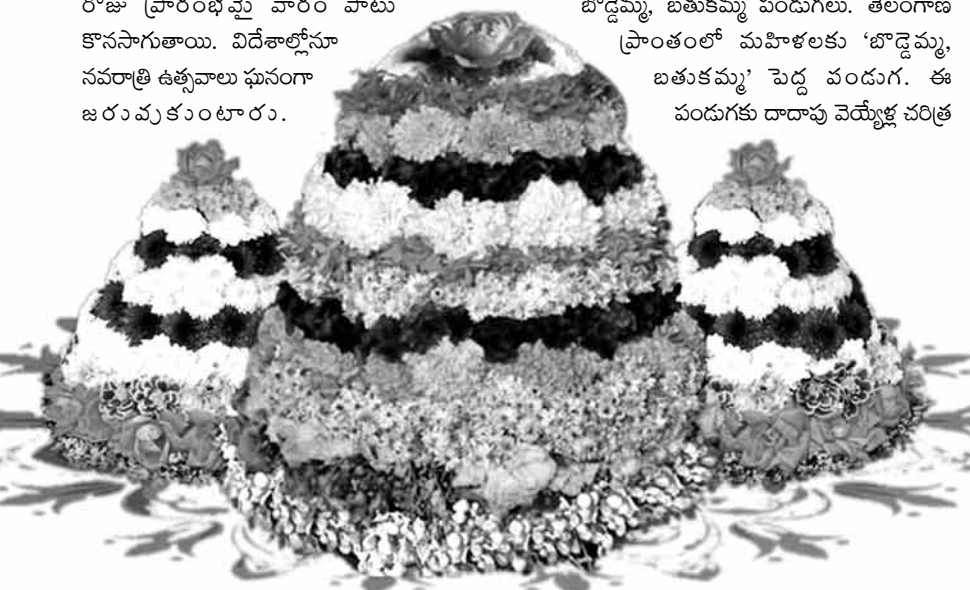
బొడ్డెమ్మ/ బతుకమ్మ

శరన్నవరాత్రుల్లో మరో ప్రధాన అంశం బొడ్డెమ్మ, బతుకమ్మ పండుగలు. తెలంగాణ ప్రాంతంలో మహిళలకు 'బొడ్డెమ్మ, బతుకమ్మ' పెద్ద పండుగ. ఈ పండుగకు దాదాపు వెయ్యేళ్ల చరిత్ర

అయ్యవారికి...

దసరా అంటే పిల్లలకు సరదాయే కాదు. ఉపాధ్యాయులకూ ఆనందమే. ఇప్పుడది అరుదైన సందర్భమనే చెప్పాలి. వీధిబడుల కాలంలో ఉపాధ్యాయులు శిష్యులతో పూలబాణాలు పట్టించి ఊరిలోని ఇంటింటికి వెళ్లేవారు. సంబంధిత విద్యార్థికి సంబంధించిన ఇంటికి రాగానే అతను వరుసలో ముందుకు వచ్చేవాడు. 'దసరాకు వస్తామని వినవినలు పడక/ బహుమానాలు ఇచ్చి పంపండి వేగం' అని గడుసుగా అడిగేవారు. తమకు పాఠం చెబుతున్నందుకు గురుదక్షిణ సమర్పించుకోలేక మిమ్మల్ని అర్థిస్తున్నాం అనే భావంతో 'గురునకు దక్షిణల్ కోరి యీదలచి/ వెరపు తోడుత మిమ్ము వేడవచ్చితిమి' అని పిల్లలు పాట రూపంలో తమ అశక్తను, గురుభక్తిని చాటిచెప్పేవారు. పెద్దలకు కోపం తెప్పించడం ఇష్టంలేక, వినయంగా 'అయ్యవారికి చాలు ఐదు వరహాలు, పిల్లవాండ్రకు చాలు పప్పు బెల్లాలు' అని తమకు తాము మినహాయింపునిచ్చుకునేవారు. తల్లిదండ్రులు కూడా ఆనందంగా తోచినంత ఇచ్చేవారు. ఇక్కడ 'దసరా దక్షిణ' సమర్పణలేనిదే గురువుకు గడవదని అర్థం కాదు. పిల్లలకు లోకజ్ఞానం, దాతృత్వాన్ని నేర్పడం, పదిమందితో కలివిడిగా ఉండేలా చేయడం దీని తాత్పర్యం. 'బతకలేక బడి పంతులు' అన్న నానుడి ఉన్నప్పుడూ తృప్తిగా వెళ్లదీసిన కాలం అది. దసరా అంటే సరదాల పండుగ. చీకాచింతా లేకుండా తిరిగే వారిని 'దసరాబుల్లోడు' అని వ్యవహరించడం తెలిసిందే.

ఉంది. దీనిని ఆ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 'రాష్ట్ర పండుగ'గా గుర్తించింది. బొడ్డెమ్మను పూజించడం అంటే ప్రకృతిని పూజించడమేనని భావిస్తారు. తెలంగాణ ప్రాంతంలో 'బొడ్డి' అంటే చిన్నపిల్ల అని అర్థం. మంచి భర్త లభించాలని కోరుతూ పెళ్లీడు పిల్లలు భాద్రపద బహుళ పంచమి లేదా దశమి నుంచి మహాలయ అమావాస్య వరకు 'బొడ్డెమ్మ' ఆడతారు (ఆధిక ఆశ్వయుజం వస్తే నిజ మాసం తిథుల ప్రకారం కార్యక్రమం ఆరంభ, ముగింపులు ఉంటాయి). బొడ్డెమ్మ పండుగను శరన్నవరాత్రులకు ముందు తొమ్మిది రోజులు జరుపుతారు. భాద్రపద బహుళ పంచమి నాడు బొడ్డెమ్మను తయారు చేస్తారు. ఆమెను వివిధ రూపాలుగా తీర్చిదిద్దుతారు. పసుపుతో తయారు చేయడం ఒక పద్ధతికాగా, పుట్టమన్నుతో బొడ్డెమ్మను చేసి చుట్టూ పందిరి వేస్తారు. దీన్ని పందిరి బొడ్డెమ్మ అంటారు.

బొమ్మల కొలువు

శరన్నవరాత్రుల్లో మరో సంబరం బొమ్మల కొలువు. సంక్రాంతి, దసరా పండుగల సమయంలో వీటిని పెడతారు. ఈ రెండు సందర్భాలకు కొంత తేడా ఉంది. దసరా వేళలో బొమ్మల కొలువు కన్నెలు చేసుకునే వేడుక కాగా సంక్రాంతి వేళ పెట్టే బొమ్మల కొలువులో ముత్యముదువలు ప్రధానంగా పాల్గొంటారు. బేసి సంఖ్యలో (3,5,7,9)మెట్లున్న వేదికను ఏర్పాటు చేసి బొమ్మలను అమర్చుతారు. తొమ్మిది మెట్లు ఏర్పాటు చేయడం శుభప్రదంగా చెబుతారు. జగన్మాత ధరించిన నవరూపాలకు, నవగ్రహాలకు చిహ్నమే ఈ మెట్లు అని పేర్కొంటారు.

అమ్మవారిని ఆవాహన చేసి అర్చించడం వల్ల గ్రహబాధలు తొలగిపోతాయని విశ్వాసం. దేవతామూర్తుల నుంచి అన్నిరకాలు బొమ్మలు కొలువుతీరతాయి. చందనం నుంచి మామూలు మట్టి బొమ్మల వరకు అన్నీ అర్చమే.. వాటి తయారీకి ఉపకరించిన లోహం కంటే బొమ్మలకే విలువెక్కువ. అమ్మవారికి ప్రతిరోజు నైవేద్యం సమర్పిస్తారు. నవరాత్రులు ముగిసిన తరువాత ఆ బొమ్మలను తీసి భద్రపరుస్తారు. అయితే ప్రతి సంవత్సరం ఒక కొత్తబొమ్మనైనా ఈ 'కొలువు'లో చేర్చాలని నియమం.

ఈ పండుగల వేళ దాదాపు ప్రతి ఇంట్లో బొమ్మల కొలువు ఉండేది. యాంత్రిక జీవితంలో తగ్గుముఖం పట్టింది. యాభయ్యో పడిలో ఉన్న వారికి ఆ అనుభూతి గురించి తెలిసిఉండవచ్చు. దసరావేళ చుట్టుపక్కల పన్నెండేళ్లలోపు పిల్లలంతా అక్కడికి చేరి పాటలు పాడేవారు. స్నేహసంబంధాలు ఏర్పడి, ఇచ్చిపుచ్చుకునే ఆరోగ్యకరమైన అలవాట్లు అలవడతాయనేది కూడా ఈ పండుగలోని ఆంతర్యం.

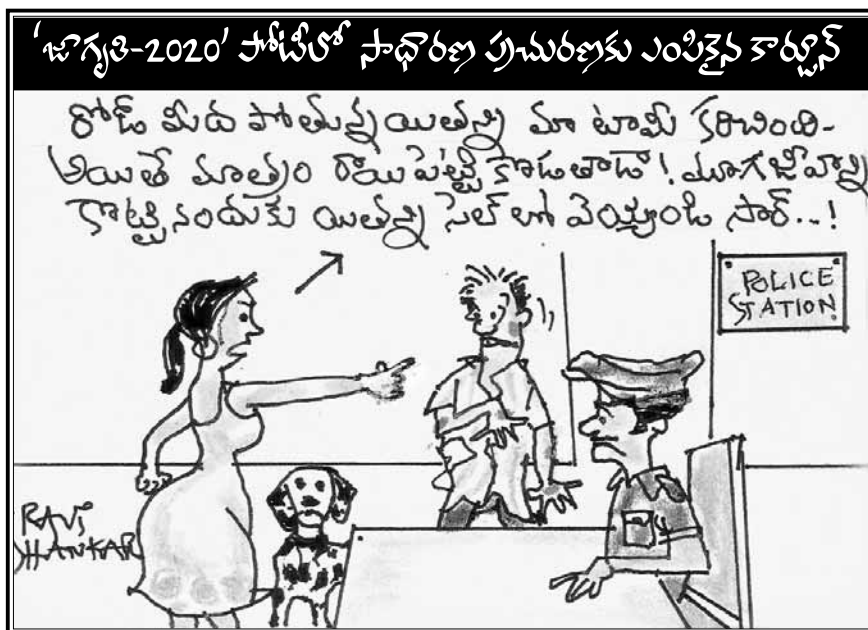
ఇది బాలబాలికల పండుగ. బొమ్మల పెళ్లి ఇందులోని వేడుక. మామూలు పెళ్లిళ్లకు దీనిని నమూనాగా భావించవచ్చు. వివాహాల్లో కనిపించే హడావిడి, మర్యాదలు, పెట్టుపోతల విషయంలో వియ్యాలవారి కయ్యాలు, అప్పగింతలు, అలకలు, బుజ్జగింపులు, బతిమిలాటలు లాంటివి ఈ వేడుకలో భాగాలు. ఈ సందర్భంగా పెద్దలు చెప్పే సుద్దులు భవిష్యత్తులో దంపతులకు అవగాహన కోసం అలా నిర్దేశించేవారని భావించవలసి ఉంటుంది. వాస్తవానికి బొమ్మల పెళ్లిళ్ల నాటికి వయసుకు, వివాహ వయసుకు అప్పట్లో అట్టే తేడా ఉండేది కాదు.

చిన్న గుంతతీసి, దాని చుట్టూ పుట్టమన్నతో గోపురం ఆకారంలో నిర్మిస్తారు. లేదా చెక్కపై పుట్ట మన్నతో బదు లేదా ఏడు దొంతర్లుగా గోపురం ఆకారంలో నిర్మిస్తారు. దానిపైన తులసిమొక్కను అలంకరిస్తారు. చాలా గ్రామాల్లో బొడ్రాయి వద్ద, ఆలయాల వద్ద బొడ్డెమ్మను ఆడతారు. సాధారణంగా బతుకమ్మ పాటలనే ఇప్పుడూ పాడతారు. ఈ పండుగ ముగిసిన మరునాడు బతుకమ్మ పండుగ మొదలవుతుంది. నవరాత్రులు ముగిసిన తర్వాత బొడ్డెమ్మను బతుకమ్మ తరహాలోనే నిమజ్జనం చేస్తారు.

బతుకమ్మను బతుకునిచ్చే అమ్మగా భావిస్తారు. తంగెడు, మోదుగ, గన్నేరు, తామర, బంతి, కనకాంబరం, నిత్యమల్లి, గానుగు తదితర పూవులతో బతుకమ్మను ఏడు పొరలుగా వలయాకారంలో అలంకరిస్తారు. స్త్రీలు బతుకమ్మ చుట్టూ తిరుగుతూ చేతులు తడుతూ, పాటలు పాడతారు. పాటలకు అనుగుణంగా కోలాటాలు వేస్తారు. ఈ పాటలు జానపద సాహిత్యానికి అద్దం పడతాయి. రామాయణ, భాగవతాది కథలను జానపద బాణీలో ఆలపిస్తారు. 'త్రిమాత'ల స్వరూపంగా పూజిస్తారు. ముఖ్యంగా ఈ పండుగ సందర్భంగా పార్వతి ఆడపడచుగా పుట్టింటికి వచ్చిందని, నిమజ్జనం ప్రక్రియతో అమెను మెట్టింటికి తిరిగి పంపినట్లుగా భావిస్తారు. లక్ష్మీపార్వతుల స్తుతులతో పాటు సీత, అనసూయ, సావిత్రి, కన్యకాపరమేశ్వరి, చంద్రమతి, సత్యభామ తదితరుల గాథలను, వైభవాన్ని పాటలుగా పాడతారు. ఈ పండుగ నేపథ్యం గురించి అనేక కథలు ప్రచారంలో ఉన్నాయి. చోళరాజ్యంలో ధర్మాంగదుడు, సత్యవతి దంపతుల పుత్రులంతా యుద్ధంలో వీరమరణం పొందగా, జగన్మాత వారికి కూతురుగా జన్మించి, తాను బతికి ఎన్నో బతుకులను దారి చూపిన 'బతుకమ్మ'గా ప్రాచుర్యంలోకి వస్తుందని మునులు ఆశీర్వదించారని చెబుతారు. వివాహితులు మాంగళ్య రక్షణ కోరుతూ గౌరీదేవిని ప్రార్థిస్తారు. కొత్తగా పండిన సజ్జలను ఇచ్చిపుచ్చుకోవడం వల్ల 'సజ్జల బతుకమ్మ' అని వ్యవహరిస్తారు. చివరిరోజు నాటి పండుగను 'పెద్ద బతుకమ్మ' లేదా 'సద్దుల బతుకమ్మ' అంటారు.

వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్

వైద్యుల సేవలు అభినందనీయం

వి. భాగయ్య, ఆర్ఎస్ఎస్ సహ సర్ కార్యవాహ

కరోనా వంటి విపత్తర పరిస్థితుల్లో డాక్టర్లు తమ ప్రాణాలను పణంగా పెట్టి దేశ వ్యాప్తంగా అందిస్తున్న సేవలు అభినందనీయమని రాష్ట్రీయ స్వయంసేవక్ సంఘ సహ సర్ కార్యవాహ భాగయ్య అన్నారు. అక్టోబర్ 4న సేవాభారతి- తెలంగాణ ఆధ్వర్యంలో ప్రముఖ డాక్టర్లు, వాలంటీర్లతో నిర్వహించిన వర్చువల్ సమావేశంలో ఆయన మాట్లాడారు.

సేవాభారతి ఆధ్వర్యంలో ఏర్పాటు చేసిన హెల్ప్లైన్ ద్వారా అన్ని వేళలా అందుబాటులో ఉంటూ వైద్య సేవలు అందించినందుకు డాక్టర్లను, వారికి సహకరించిన కుటుంబ సభ్యులను ఆయన అభినందించారు. కరోనా బాధితుల వద్దకు సొంత వారే వెళ్లలేనిస్థితిలో మానవ సేవయే మాధవ సేవగా సేవాభారతి కార్యకర్తలు నిర్వహించిన పాత్ర, అందించిన సేవలు ప్రశంసనీయమని పేర్కొన్నారు. కొన్నిచోట్ల కరోనాతో మృతించెందిన వారికి సేవాభారతి కార్యకర్తలు దహన సంస్కారాలు నిర్వహించారని భాగయ్య చెప్పారు. కరోనాతో యుద్ధంలో అనేకమంది

డాక్టర్లు, పారిశుధ్య కార్మికులు, పోలీసులు తమ ప్రాణాలను త్యాగం చేశారన్నారు. మున్ముందు కూడా కరోనా పట్ల ప్రజలకు అవగాహన కల్పించి వారికి మనోధైర్యాన్ని అందించడంలో డాక్టర్లు కీలక పాత్ర పోషించాలని ఆయన కోరారు. సమాజంలోని ప్రతి ఒక్కరికి సేవ చేసేందుకు సిద్ధంగా ఉండాలని కార్యక్రమంలో పాల్గొన్న ప్రతినిధులకు ఆయన పిలుపునిచ్చారు. సేవాభారతి ఆధ్వర్యంలో నిర్వహించిన వైద్య శిబిరాలకు, హెల్ప్లైన్ కేంద్రాలకు సేవా దృక్పథంతో సహకరించిన డాక్టర్లకు, వాలంటీర్లకు కూడా ఈ సందర్భంగా భాగయ్య ధన్యవాదాలు తెలిపారు.

ఈ కార్యక్రమంలో రాష్ట్రీయ సేవాభారతి జాతీయ అధ్యక్షులు పన్నాలాల్ భస్నాలీ, ఉపాధ్యక్షులు రిషిపాల్ దధివాల్, ప్రధాన కార్యదర్శి శ్రవణ్ కుమార్, సంఘటన కార్యదర్శి సునీల్, సహసంఘటన కార్యదర్శి సుధీర్జితే పాటు ఆర్ఎస్ఎస్ దక్షిణమధ్య క్షేత్ర సంఘచాలక్ నాగరాజు, కార్యవాహ తిప్పేస్వామి, క్షేత్రప్రచారక్ సుధీర్ జీ, క్షేత్రసేవాప్రముఖ్ ఎక్కా

చంద్రశేఖర్, తెలంగాణ ప్రాంత సంఘచాలక్ దక్షిణామూర్తి, ప్రాంతప్రచారక్ దేవేందర్, కార్యవాహ కాచం రమేష్, సేవాప్రముఖ్ వాసు, సేవాభారతి తెలంగాణ ప్రాంత అధ్యక్షులు దుర్గారెడ్డి తదితరులు పాల్గొన్నారు.

సేవాభారతి తెలంగాణ ఆధ్వర్యంలో కరోనా బాధితుల కోసం ఏర్పాటు చేసిన హెల్ప్లైన్లో 70 మంది డాక్టర్లు, 150 మంది వాలంటీర్లు నిరంతరం సేవలందిస్తున్నారు. ★

హిందూ ధర్మ రక్షణే మన కర్తవ్యం!

ఆంధ్రప్రదేశ్ హిందూషెడ్యూల్డ్ కులాల పరిరక్షణ సమితి (HSKPS) రాష్ట్రస్థాయి సదస్సు అక్టోబర్ 4న విజయవాడలోని ఆర్ఎస్ఎస్ ప్రాంత కార్యాలయం హైదరాబాద్ జరిగింది. ఈ సందర్భంగా ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రాంత ధర్మజాగరణ ప్రముఖ్ తిరుపతయ్య మాట్లాడుతూ ఈ దేశంలో జన్మించిన వారందరూ హిందువులే అని తెలిపారు. ప్రతిఒక్కరు ధర్మాన్ని ఆచరించి, ప్రచారం చేయాలని, మతమార్పిడులను అడ్డుకోవాలని పేర్కొన్నారు. మతం మారిన వారిని తిరిగి హిందూ ధర్మంలోకి

పునరాగమనం చేయాల్సిన అవసరం ఎంతైనా ఉందని తిరుపతయ్య అన్నారు. నేటి పరిస్థితిలో హిందువులందరూ ఏకమై ధర్మాన్ని రక్షించాలని ఆయన పిలుపునిచ్చారు.

హిందూషెడ్యూల్డ్ కులాల పరిరక్షణ సమితి - ఏపీ రాష్ట్ర కన్వీనర్ బోని గణేష్ అధ్యక్షతన జరిగిన ఈ సదస్సులో ఎస్సీలు క్రైస్తవులుగా మతం మారితే రిజిస్ట్రేషన్ తొలగించి బీసీ - సి. సర్టిఫికేట్ ఇవ్వాలి. ఎస్సీలందరూ ఈ దేశంలో జన్మించినవాళ్లే కాబట్టి ఈ దేశానికి చెందిన ధర్మాన్ని ఆచరించాలనే రెండు

తీర్మానాలను సమితి ప్రతిపాదించింది. పాల్గొన్న ప్రతినిధులు వీటిని ఏకగ్రీవంగా ఆమోదించారు. కార్యక్రమంలో ప్రాంత సహ పరియోజనా ప్రముఖ్ రాయుడు ముత్యాలరావు తదితరులు పాల్గొన్నారు. ★

పాఠకులకు, ఏజెంట్లకు, ప్రకటన కర్తలకు గమనిక

జాగృతి వార పత్రికలో ప్రచురణార్థం పంపే వార్తలు ఫోటోలు, మిగతా సమాచారం

jagritiweekly@gmail.com కు

మాత్రమే పంపాలి.

జాగృతి వారపత్రిక చందాకు సంబంధించిన అన్ని వివరాలు

jagritiweeklysub@gmail.com కు

మాత్రమే పంపాలి.

జాగృతి వారపత్రికలో ప్రచురణార్థం పంపే వాణిజ్య ప్రకటనలను

jagritiweeklyadvvt@gmail.com కు

మాత్రమే పంపాలి.

- సంపాదకుడు

19వ
భాగం

ప్రశ్నలా అనిపించింది.

ఎలా ఆలోచించినా పెద్ద అవరోధం ఏర్పడినట్టే ఉంది.

అరగంట ఏవో గుసగుసలు వినిపించాయి. ఎవరూ పైకి మాట్లాడలేదు.

“ఇప్పటికిప్పుడు నిర్ణయం తీసుకోలేం. ఆదివారం కలుద్దాం. ఈ లోపుగా అందరూ ఎలా చేయాలో ఆలోచిద్దాం.” విడివదని ముడిని తాత్కాలికంగా వాయిదా వేస్తూ-

ఖైరతాబాద్ పెద్దాయన కూచున్నచోట నుండి లేచాడు, చేతికున్న వాచీ చూసుకుంటూ.

ఆ తర్వాత ఒక్కొక్కరు మెల్లగా లేచారు, ఏవో గుసగుసగా మాట్లాడుకొంటూ-

ఎవరికి పెద్దగా పట్టిన విషయంలా అనిపించింది శివరాంకి. వాళ్ల మాటలో గాఢత లేదు.

ఆరాత్రి అక్కడే ఉన్నాడు-

తను లక్ష్మణ్, అంజి, యామినీలే ఉన్నారు.

నలుగురు గుడి ఆవరణలోనే కూచున్నారు.

నిశ్శబ్దాన్ని ఛేదించడం చాలా కష్టమైన విషయం అని శివరాంకి స్పష్టంగా అర్థమైంది ఆ రాత్రి.

మాటలు బైటకి రాకపోయినా, మనసు కల్లోల సాగరంలో ఆలోచనల అలలు ఎగిరెగిరి పడుతూనే ఉన్నాయ్. పెరట్లో ఉన్న ఆవు, దూడ ఏవో చెప్పాలన్నట్టు మధ్యమధ్యలో అరుస్తున్నాయ్.

* * *

ఆదివారం వచ్చింది.

ఖైరతాబాద్ పెద్దాయనతో పాటు మరొక పెద్దాయన వచ్చాడు.

“వీరి పేరు బాబూజీ. పెద్ద వ్యాపారవేత్త. రియల్ ఎస్టేట్ లో వీడింగ్ లో ఉన్నారు.” అని పరిచయం చేశాడు.

బాబూజీ వచ్చినప్పటి నుండి గుడి ఆవరణ మొత్తం మూడు నాలుగుసార్లు తిరిగేశాడు. ఏవో లా క్కలం

వేసుకుంటున్నాడు.

“మన పరిస్థితి చెప్పాను.

ఆయన ఒక ప్రపోజల్ తీసుకువచ్చారు. నాకు బాగానే ఉందనిపించింది. మీరు చెప్పండి.” అన్నాడు బాబూజీ వైపు చూస్తూ-

“గుడి సెంటిమెంట్ నాకు ఉంది!” అని అంజనేయుడి వైపు తిరిగి దండం పెట్టుకుని -

“గుడి ఏ స్థలంలో ఉందో, ఆ స్థలాన్ని అస్సలు టచ్ చేయకుండా ఏదో మిగిలిన స్థలంలో వన్నెండు అపార్ట్ మెంట్ లు కట్టాం. మీకూ ఇస్తాం. గుడిని కూడా మంచి గ్రానైట్ వేసి కట్టిద్దాం. మూడు అపార్ట్ మెంట్ లో ఒక దాంట్లో మీరు ఉన్నా రెండింటిమీద అద్దె వస్తుంది. దాంతో మీకు, గుడికి అవసరమైన డబ్బు వస్తుంది. దీంతో అటు గుడి ఇటు మీకు బావుంటుంది.” వివరంగా చెప్పాడు బాబూజీ.

“నాకు మాత్రం ఇది మంచి పరిష్కారం అనిపించింది. బంగారం లాంటి అవకాశం. లోకల్ గా పొలిటికల్ గా పలుకుబడి కూడా ఉంది బాబూజీ గారికి. మంత్రిల్లో కొంతమంది కూడా బాగా పరిచయం. పర్మిషన్లు అవి అన్నీ ఆయనే చూసుకుంటారు. కట్టడానికి ఎంత టైం పట్టినా బెంగ పెట్టుకోనన్నారు. ఎక్కడ ఇల్లు తీసుకున్నా ఆ ఇంటి అద్దె ఆయనే భరిస్తారు. దాంతోపాటు నెలకి కొంత డబ్బు కూడా ‘జరుగుబాటు’కి ఇస్తారు. బాగుంది కదూ ఈ ఆలోచన లక్ష్మణ్!” అన్నాడు ఖైరతాబాదాయన.

లక్ష్మణ్ “ఏం చెప్పారో తెలిశాక ఆలోచిద్దాం...” అన్నాడు.

“ఆలోచిస్తే అవకాశం జారిపోతుంది. ఏదో అదృష్టం బావుంది దేవుడిలా దొరికారు. మీరు ఈ క్షణం ఒప్పుకొంటే మరో క్షణం కాగితాలు

“నేను ఎప్పట్నుంచీ చెప్తున్నాను. అసలు ఇక్కడించి వచ్చేయమని పట్టాభికి. శ్రీనగర్ కాలనీలో ఉన్న గుడిలో జేరమన్నాను.

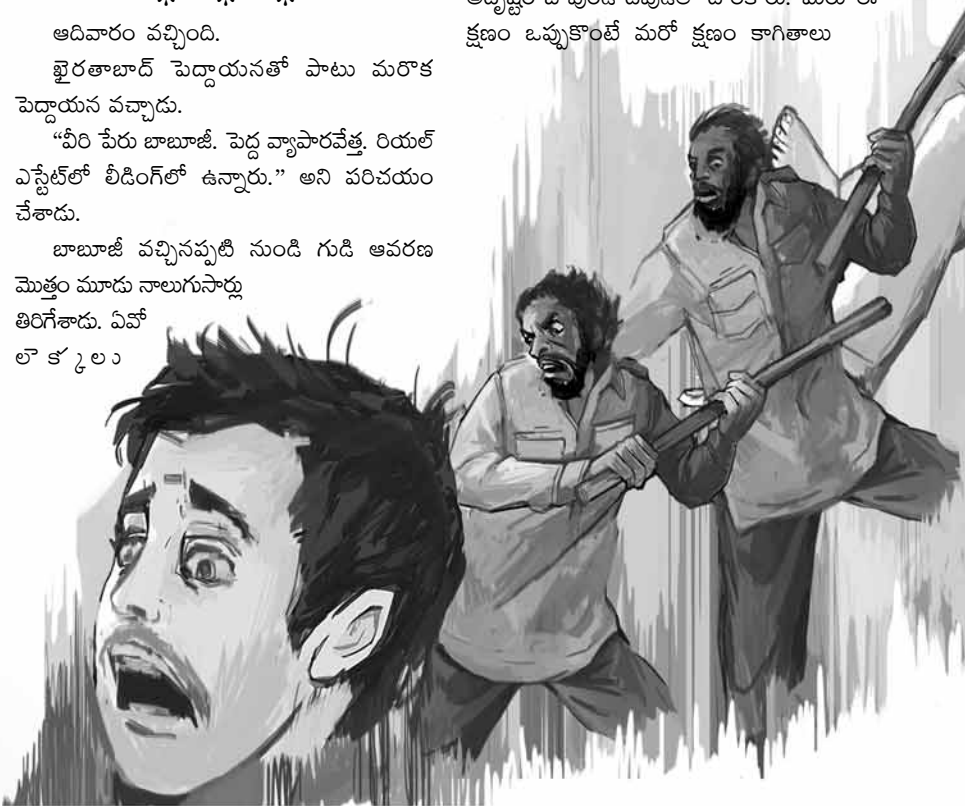
మాట వినలేదు. ఎప్పట్నుంచి ఉన్న గుడి ఎలా వదుల్తామన్నాడు.”

“అవును ఎలా వదుల్తారు? వదిలే చరిత్రని వదిలి పెట్టినట్టే, సంస్కృతిని వదిలినట్టే! మనని మనం వదిలిపెట్టినట్టే, సరిహద్దులో కరినమైన వాతావరణ పరిస్థితుల్లో కూడా ప్రాణాలైనా అర్పిస్తాం కానీ ఒక అవకాశం శత్రువులకి వదలకూడదని కాపలా కాసిన దృఢమైన సంకల్పం పట్టాభికి ఉంది. ఆ సంకల్పమే ఇక్కడ ఉండేటట్టు చేసింది. ఇక్కడించి భయపడి ఎక్కడికో వెళ్తారు. అక్కడ మరొకరు భయపెట్టారని ఇంకోచోటుకి వెళ్తారా? అలా, ఉదాసీనంగా భయపడి వెళ్లిపోతోంటే ఎలా? చరిత్రని చెప్పుకోవడానికి ఏమీ ఉండదు. శకలాలు ఉంటాయ్! శకలాలు శోభని తీసుకురావు. చరిత్రని నిలపాలంటే పోరాడాలి! కాపాడుకోవాలి! దానికి తొలిమెట్టు - సంస్కృతిని పరిరక్షించుకోవాలి. సంస్కృతికి ప్రతీక ఈ గుడి.” గంభీరంగా అన్నాడు లక్ష్మణ్ ఎవరూ మాట్లాడలేదు కాసేపు.

“అది నిజమే! కానీ.. ఇప్పుడెలా? పట్టాభి అంటే మగవాడు, ఎక్స్ సర్వీస్ మేన్. ఆ ధైర్యం వేరుగా ఉంటుంది. ‘అంజి’ చిన్న పిల్లాడు.” అన్నాడొకరు. ఆ తరువాత ఎవరూ మాట్లాడలేదు.

వాళ్లలో కొందరి మాటలు పొడిగా ఉన్నాయ్. కొందరు నిజాయితీగా ఆలోచిస్తున్నారు.

అక్కడున్న అందరికీ - ‘అడపిల్ల?’ అనేది చిక్కు

సిద్ధమయిపోతాయి. ఎడ్వాన్స్ కూడా ఇస్తారు. అయ్యో ఆడపిల్ల, చిన్న పిల్లాడు దూరంగా ఉన్నారనే బాధ ఉండ కూడదు. అంతగా కావాలంటే మా దగ్గరే ఈ గుడి కట్టేంతవరకు ఉండొచ్చు.” నమ్మకంగా అన్నాడాయన.

“యామిని ఏమంటావ్?” లక్ష్మణ్ ఆమె వైపు చూస్తూ అన్నాడు, ఆమెదే తుది నిర్ణయం అన్నట్లుగా.

“ఆడపిల్ల, అదేమంటుంది.... పెద్దవాళ్లం, వ్యవహారం చేయవలసినవాళ్లం మనం ఓ నిర్ణయానికి వస్తే పాపం తండ్రిని పోగొట్టుకున్న బాధలో ఉంది. అదేం చెబుతుంది?” అటు యామిని వైపు, ఇటు లక్ష్మణ్ వైపు చూస్తూ అన్నాడాయన. ఆయనకి తెలుసు లక్ష్మణ్ ఒప్పుకుంటే జరగవలసిన కార్యం జరిగిపోతుందని.

లక్ష్మణ్ ఆలోచనల్లో పడ్డాడు. అక్కడే ఉన్న శివరాం ప్రేక్షక పాత్రలా ఉన్నాడు. “కొంచెం టైం కావాలి” యామిని స్పష్టంగా అంది. ఖైరతాబాద్ ఆయన మొహంలో రంగులు మారాయి. శివరాంకి ఆ మాటతో ఏదో తెలియని రిలీఫ్ వచ్చింది. తనని ఆదరించిన చోటు, జారిపోతుందనే బెంగ మనసులో ఎక్కడో ఉందతనికి.

కానీ ఏం చేయగలడు అతను? కాసేపు అక్కడే ఉన్నాడు వాళ్లిద్దరు. బాబూజీ బయలు దేరుతూ ఖైరతాబాద్ చెవిలో ఏదో చెప్పాడు.

“మరి వస్తాం! ఏ విషయమైనా ఫోన్ చేయండి. లేదా మరో వారంలో మేమే వస్తాం. ఈ ఏరియాలో ధైర్యం చేసి కొనేవాళ్లు దొరకడం మన అదృష్టం. ఎక్కువగా ఏది ఆలోచించినా కార్యరూపం దాల్చాడు. పోయిన పట్టాభి హాయిగానే ఉన్నాడు. పెద్దవాళ్లం అయినందుకు మాకు బాధ్యత ఉంటుందిగా.” అని బాధ్యత నిర్వహణ భారంతో కుంగిపోయినట్లుగా వంగి నడుస్తూ ముందుకు సాగాడు ఖైరతాబాద్ బాబాయ్.

వాళ్లిద్దరూ వెళ్లిపోయాక-

“ఏం చేద్దామంటావ్?”

అనడిగాడు లక్ష్మణ్.

అప్పుడే ఆవు

‘అంబా’ అని

అరిచింది.

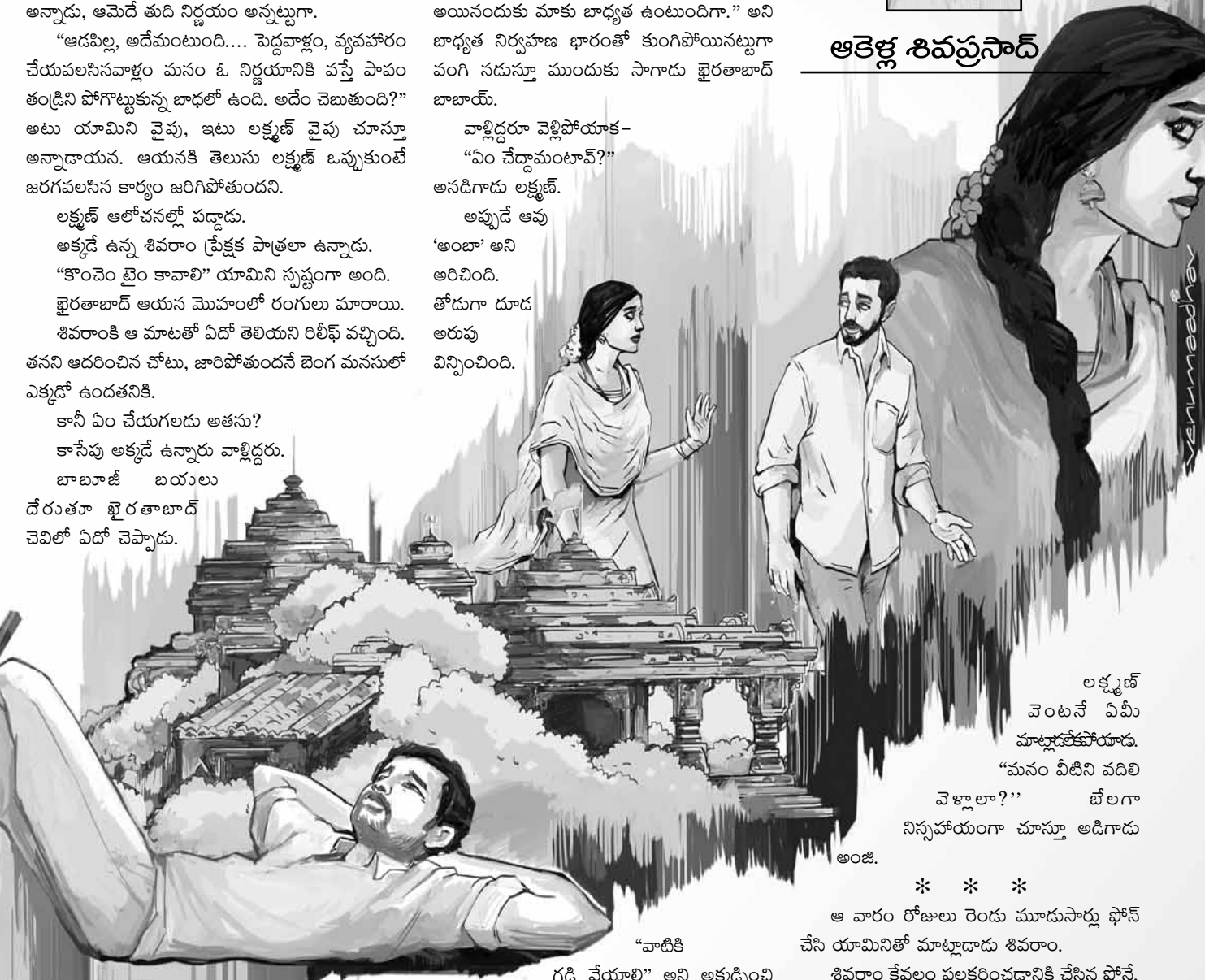
తోడుగా దూడ

అరుపు

వినిపించింది.

ఆకెళ్ల శివప్రసాద్

లక్ష్మణ్ వెంటనే ఏమీ మాట్లాడలేకపోయాడు. “మనం వీటిని వదిలి వెళ్లాలా?” బేలగా నిస్సహాయంగా చూస్తూ అడిగాడు అంజి.

* * *

ఆ వారం రోజులు రెండు మూడుసార్లు ఫోన్ చేసి యామినితో మాట్లాడాడు శివరాం.

శివరాం కేవలం పలకరించడానికి చేసిన ఫోనే. మాటల్లో ఇంకా ఆలోచిస్తున్నట్టే చెప్పింది తప్ప తుది నిర్ణయం ఏదీ తీసుకున్నట్లు మాట్లాడలేదు.

మాట్లాడినప్పుడు మాత్రం అంజి కూడ పక్కనే ఉన్నట్టున్నాడు.

“ఎప్పుడొస్తారు?” అన్నాడు తెలిసి ఆనందం అనిపించింది శివరాంకి.

యాదృచ్ఛికంగా అయిన పరిచయం. గాఢంగా మారిపోయింది.

హాలో ‘ఎప్పుడొస్తావ్’ అని ఎవరు తనని అడగలేదు. ‘ఎప్పుడు వెళ్తావ్’ అన్నట్లుగానే చూశారు

“ప్రస్తుతానికి ఖర్చులకి ఏమైనా కావల్సి వస్తే ఇస్తారు.”

“పర్లేదు బాబాయ్..

అవనరవైతే అడుగు తాను..” అంది యామిని రక్కన.

శివరాం ఆశ్చర్య పోయాడు. ఎంతో ధైర్యం, ఆత్మ విశ్వాసం ఉన్నాయనిపించింది.

లక్ష్మణ్ అవుకి కట్టిన షెడ్ వైపు నడిచాడు. శివరాం కూడా అటుగా వెళ్లాడు. గోమూత్రం, గోమయం వాసనలు వస్తున్నాయ్. అక్కడంతా- యామిని గడ్డి వేస్తూ-“మనం ఎక్కడో అక్కడికి వెళ్లిపోతాం.

వీటి సంగతి కూడా ఆలోచించాలిగా...” అంది చుట్టూ చూస్తూ.

ఆ చూపు పరిధిలో ఆవు, దూడ ఇంటితోపాటు ఆలయం, ఆలయంలో దేముడు కలిసి ఉన్నారు.

చాలా సందర్భాలలో - నిరాదరణ చాలాసార్లు కుంగదీసింది. ఈ ఆదరణ అద్భుతంగా ఉంది.

ఆరోజు, మధ్యాహ్నం ముఖాముఖీలో డిఫెన్స్ కి సంబంధించిన వ్యక్తుల పెన్షన్ కి సంబంధించిన ప్రోగ్రామ్ వస్తోంది. చనిపోయిన పెన్షనర్ పిల్లలకి అవివాహితలైతే పెన్షన్ వస్తుందని తెలిసింది. కార్యక్రమం అయ్యాకా ఆ అధికారి వివరాలు ఫోన్ నంబర్ తీసుకున్నాడు. ఆయన చెక్ లిస్ట్ ఇచ్చాడు పెన్షన్ రావడానికి.

యామినికి ఫోన్ చేశాడు.

“మీ నాన్నగారి పెన్షన్ మీకు వస్తుందిట.” కొత్త ఉత్సాహాన్ని తెచ్చుకుని అన్నాడు.

అటువైపు క్షణం నిశ్శబ్దం.

“అ...” అంది కంఠంలో పేరుకుపోయిన విషాదం.

“లక్ష్మణ్ అన్నతో మాట్లాడతారా?” అంది ఇంకా ఏమీ మాట్లాడలేనట్లు అతి కష్టంగా.

ఇదివరలో లేని డల్ నెస్ కమ్మేసింది ఆమెని.

యామిని వివరాలు లక్ష్మణ్ ఇస్తాడేమో

ఆమె ఎత్తలేదు. రెండుసార్లు బ్రె చేస్తే రెండుసార్లు కట్ చేసింది.

ఎందుకో అర్థం కాలేదు.

“క్షేమంగానే ఉందా?” అనే భయపెట్టే ప్రశ్న మనసులో పుట్టింది. అప్పట్నుంచి మనసులో శాంతి పోయింది. అతి తక్కువ కాలంలో అంత దగ్గరగా వేదనపడడం ఆశ్చర్యంగానూ ఉంది. చానల్ బైటకి వచ్చి ‘టీ’ షాపుకెళ్లాడు.

అల్లం టీ తాగాడు.

అస్థిమితంగా ఉంది మనస్సులో.

అప్పుడే ఫోన్ మోగింది. యామిని దగ్గరుండి, రక్తం పోన్ ఆన్ చేశాడు.

“క్షమించాలి. కోర్టులో ఉన్నాను. కేసు వాయిదా పడింది.” అందామె. యామిని కంఠం వినగానే కొత్త శక్తి వచ్చింది.

“లక్ష్మణ్ గారితో మాట్లాడాను.” అన్నాడు.

“థాంక్యూ... లాయర్ గారు పిలుస్తున్నారు...” అని ఫోన్ కట్ చేసింది.

శివరాంకి యామిని మీద విపరీతమైన జాలి

చానల్లో రెండు గంటల నుండి పది గంటల డ్యూటీలో ఉన్నాడు.

పది అవుతోంది.

రూమ్ కి బయలుదేరబోతున్నాడు.

అప్పుడే లక్ష్మణ్ దగ్గరుండి ఫోన్ వచ్చింది -

“ఎక్కడున్నావ్?”

“చానల్ బైటకి వస్తున్నా...”

“అర్జెంటుగా ఇక్కడికి రాగలవా?”

“ఇంటికా?”

“కాదు. మెయిన్ రోడ్డు నుండి చౌరస్తాకి వస్తుంటే ‘న్యూలైఫ్’ హాస్పిటల్ కనిపిస్తుంది... అక్కడికి.”

“వస్తా... కానీ నీకు ఏమైనా అయ్యిందా?”

“కాదు... ‘అంజి’ని ఎవరో కొట్టారట... యామిని ఇంటికి వచ్చేసరికి దెబ్బలతో లోపల పడి ఉన్నట్ట...”

“ఇంటి మీదకి వచ్చి కొట్టారా?”

“ఎవరో నలుగురు వెంటబడ్తుంటే పరిగెత్తుకుంటూ ఇంట్లోకి వచ్చాడని చూసినామె చెప్పింది. ఆమె పెద్దగా అరిచేసరికి వదిలేసి వెళ్లిపోయారు. లక్ష్మణ్ అప్పుడే యామిని రావడంతో వెంటనే హాస్పిటల్ కి తీసుకువచ్చింది.”

“ఎవరు కొట్టారు?”

“ఏమె తెలిదు. రాత్రి అవసరమైతే ఇక్కడే, ఇంట్లోనే ఉండాలి.”

“ఇప్పుడే వస్తున్నా!” వెంటనే బయలుదేరాడు శివరాం...

* * *

‘న్యూలైఫ్’ హాస్పిటల్ కి గంటలో చేరుకున్నాడు. రాత్రి అవ్వడంతో ట్రాఫిక్ ఇబ్బందులు లేవు.

ఐసీయూ దగ్గర యామిని, లక్ష్మణ్ కనిపించారు.

“ఎలా ఉంది?”

“ఆర్థోపీడిషియన్ చూశారు. అవసరమైతే చేతికి రాడ్ వేయాలన్నారు.” లక్ష్మణ్ ఆందోళనగా అన్నాడు.

“సారీ...” యామిని వైపు చూస్తూ అన్నాడు.

ఆమె కళ్ళు వాచిపోయి ఉన్నాయ్. తండ్రి మరణించిన బాధనే జీర్ణించుకోలేకపోయింది. ఇప్పుడు తమ్ముడు -

రెండు నిమిషాల తరువాత -

“కాదు... ‘అంజి’ని ఎవరో కొట్టారట... యామిని ఇంటికి వచ్చేసరికి దెబ్బలతో లోపల పడి ఉన్నట్ట...”
“ఇంటి మీదకి వచ్చి కొట్టారా?”
“ఎవరో నలుగురు వెంటబడ్తుంటే పరిగెత్తుకుంటూ ఇంట్లోకి వచ్చాడని చూసినామె చెప్పింది. ఆమె పెద్దగా అరిచేసరికి వదిలేసి వెళ్లిపోయారు. లక్ష్మణ్ అప్పుడే యామిని రావడంతో వెంటనే హాస్పిటల్ కి తీసుకువచ్చింది.”
“ఎవరు కొట్టారు?”
“ఏమె తెలిదు. రాత్రి అవసరమైతే ఇక్కడే, ఇంట్లోనే ఉండాలి.”
“ఇప్పుడే వస్తున్నా!” వెంటనే బయలుదేరాడు శివరాం...

అనుకున్నాడు.

రెండు నిమిషాల తరువాత యామిని కంఠంలోని విషాదం ఎందుకో అర్థమైంది.

లక్ష్మణ్ కి ఫోన్ చేశాడు.

“డెత్ సర్టిఫికేట్ వచ్చాకా... డిపార్ట్ మెంట్ లోను, పెన్షన్ ఇచ్చే బ్యాంకులోను సబ్ మిట్ చేయాలట... ఇంకోవారం డెత్ సర్టిఫికేట్ రావడానికి టైం పడుతుంది.. ఆ ఆఫీసర్ నెంబరు వివరాలు ఉన్నాయిగా... అవసరం రావచ్చు... అప్పుడు కలుద్దాం...” అన్నాడు లక్ష్మణ్.

లక్ష్మణ్ తో మాట్లాడాక యధాలాపంగా చెక్ లిస్టు చూశాడు.

అందులో మొదటిది -

డెత్ సర్టిఫికేట్.

ఎందుకో మనసు లాగేసింది.

తొందరపడి యామినికి ఫోన్ చేశానని బాధపడ్డాడు.

లక్ష్మణ్ తో మాట్లాడతానని చెప్పాలనిపించింది.

యామినికి ఫోన్ చేశాడు.

కలిగింది.

ఆమె కోర్టు చుట్టూ తిరగాలి.

గుడి సంరక్షణ చూసుకోవాలి.

పైసల్ ఇయర్ లో ఉంది కనుక చదువుకోవాలి.

ఆర్థికంగా ఏ వెసులుబాటు ఉందో తనకి తెలియదు. ఇంత పరీక్షా సమయమా?

అప్పుడే బాబూజీ, ఖైరతాబాద్ ఆయన తీసుకొచ్చిన ప్రపోజల్ బాగానే ఉందనిపించింది.

ఎవరి లెక్కలు వారికున్నా, ప్రస్తుత స్థితిలో అంతకన్న మరోమార్గం కనపడటం లేదు.

మూడోవ్యక్తి అయిన తనకే అలా ఉంటే పెనుబాధలో ఉన్న వాళ్లు ఏం ఆలోచిస్తారు?

బహుశా లక్ష్మణ్ అందుకే యామినిని ఆలోచించమని ఉంటాడు.

ఆ తరువాత రాత్రి పదిగంటలకి లక్ష్మణ్ నుండి వచ్చిన ఫోన్ శివరాంని మరింత ఆందోళనకి గురి చేసింది.

* * *

ఆరోజు -

“మీరో సాయం చేస్తారా?” అనడిగింది.

“నేను ఈ రాత్రి ఇక్కడించి కదలలేను. ఏమైనా అవసరమైతే పిలుస్తామని డాక్టర్లు చెప్పారు. లక్ష్మణ్ అన్న నాతో పాటు ఉంటాడు. మీరు ఇంటిదగ్గర ఉండగలరా?” అభ్యర్థిస్తున్నట్లు చూసింది.

“ఉంటాను. అంతలా అడగాలా! అంజికి ఏమీ కాదు. ధైర్యంగా ఉండండి” - అని - ఏదో గుర్తు వచ్చినట్లు -

“మీరు ఏమైనా తిన్నారా?” అనడిగాడు శివరాం.

“లక్ష్మణ్ టిఫిన్ తిచ్చాడు. మీరో?”

“చేస్తాను...”

“ఇంత రాత్రి ఏం దొరుకుతుంది?” అని యామిని తన పక్కనున్న యాపిల్స్ రెండు ఇచ్చింది.

“అంజి కోసం తెచ్చినవి. ఆసుపత్రి వాళ్లు ఈ రాత్రికి ఏదో డ్రైట్ తీస్తామన్నారు.” అంది.

రెండింటిని తీసుకున్నాడు.

“నేను శివరాంని డ్రాప్ చేసి రానా?” అన్నాడు లక్ష్మణ్.

“ఆ... వెళ్లు. వచ్చేటప్పుడు మంచినీళ్లు తీసుకురా.” అంది యామిని.

శివరాం “ఇంకా ఏవైనా కావాలా?” అనడిగాడు.

“ఏం వద్దు.”

శివరాం, లక్ష్మణ్ బైటకి వచ్చారు.

“పాపం...” అన్నాడు శివరాం.

“మరి? స్కూల్లో ఎవరైనా?”

“కాదు... బడినుండి వస్తుంటే గుడి ఎడ్రస్ అడిగారుట. ఏదో ఫోన్లో

మాట్లాడారుట. ఆ తరువాత అంజికి

అనుమానం వచ్చి దారి మార్చి పరిగెట్టడం మొదలుపెట్టాట్ట. వాళ్లు వెంటబడ్డారు.

ఎవరో బైటవాళ్లే. స్కూలు పిల్లలు కాదు...

పెద్దవాళ్లే. ఒకటి మాత్రం నిజం.

చంపాలన్న ఉద్దేశంతో వాళ్లు రాలేదు.

ఏదో భయపెట్టే ప్రయత్నం

చేస్తున్నారనిపించింది.”

లక్ష్మణ్ బైక్ స్టార్ట్ చేశాడు.

చిన్న చిన్న వీధుల్లోంచి బైక్ పోనిచ్చాడు.

పది నిమిషాల్లో ఇంటిముందు ఆగింది.

“ఎవరై ఉంటారు? ఏమైనా తెలిసిందా?” అని అడిగాడు.

“వెంటనే చెప్పలేం.”

“కోర్టుకు వెళ్తున్నారా. వాళ్లేమైనా?...”

“కాదు. కాకపోవచ్చు...”

“మరి? స్కూల్లో ఎవరైనా?”

“కాదు... బడినుండి వస్తుంటే గుడి ఎడ్రస్

అడిగారుట. ఏదో ఫోన్లో మాట్లాడారుట. ఆ తరువాత అంజికి అనుమానం వచ్చి దారి మార్చి పరిగెత్తడం మొదలుపెట్టాట్ట. వాళ్లు వెంటబడ్డారు. ఎవరో బైటవాళ్లే, స్కూలు పిల్లలు కాదు.... పెద్దవాళ్లే. ఒకటి మాత్రం నిజం. చంపాలన్న ఉద్దేశంతో వాళ్లు రాలేదు. ఏదో భయపెట్టే ప్రయత్నం చేస్తున్నారనిపించింది.”

“ఎవరై ఉండొచ్చు...?”

“బాబూజీ, ఖైరతాబాద్ బాబాయ్ కావొచ్చుగా!” అనుమానిస్తున్నట్లుగా లక్ష్మణ్ అన్నాడు. నీళ్లు రెండు బాటిల్స్ నింపుకొని బయలుదేరుతూ!

గుమ్మం వరకు వచ్చి అరుగుమీద నిలబడ్డాడు.

లక్ష్మణ్ పార్క్‌లో వెళ్లిపోతున్నాడు.

తలుపు వేసి లోపలికి వెళ్తున్నప్పుడు ఎవరో తలుపు తట్టినట్లు అనిపించి బైటకి వచ్చి చూశాడు. ఎవరు కన్పించలేదు.

జీవితంలో ఒంటరిగా ఉండడం ఇప్పటిదాకా లేదు. అనాధాశ్రమంలో కూడా ఎప్పుడూ చాలామంది పిల్లలు ఉండేవారు.

ఇదో కొత్త అనుభవం అనుకుంటూ, అంజనేయస్వామికి దండం పెట్టుకొని, ఆ గుడి ఆవరణలోనే ఉన్న చాప పరుచుకుని మండపంలోనే నడుం వాల్చాడు శివరాం. వెంటనే నిద్ర పట్టలేదు - అసలు పడ్తుందా?

(ముగింపు వచ్చేవారం)

స్వర్ణీయ ఎం.డి.వై. రామమూర్తి స్మారక నవలల పోటీ

స్వర్ణీయ ఎం.డి.వై. రామమూర్తి స్మారకార్థం నిర్వహిస్తున్న ‘నవలల పోటీ- 2020’ని ప్రకటిస్తూ జాగృతి జాతీయ వారపత్రిక రచయితలకు ఆహ్వానం పలుకుతున్నది.

**ప్రథమ బహుమతి
రూ. 25,000**

**ద్వితీయ బహుమతి
రూ. 20,000**

సూచనలు :

- నవల 125-150 (ఎ4, 15 పాయింట్) పేజీలకు మించరాదు.
- ఒక రచయిత ఒక్క నవల మాత్రమే పంపించాలి.
- సాధ్యమైనంతవరకు డీటీపీ చేయించిన నవలలు పంపితే మంచిది.
- ఇతివృత్తం భారతీయ జీవన విధానానికి, విలువలకు అద్దం పట్టేదిగా ఉండాలి.
- నవల మీద రచయిత పేరు ఉండరాదు. హామీపత్రంలో మాత్రమే పేర్కొనాలి.
- తుది నిర్ణయం జాగృతి సంపాదకమండలిదే. దీని మీద ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలకు తావు లేదు.
- నవలలు పంపవలసిన చిరునామా : 3-4-228/4/1, కాచిగూడ, హైదరాబాద్- 500027.

Email : jagriticompetition@gmail.com

నవలలు మాకు చేరవలసిన ఆఖరి తేదీ : 16 నవంబర్, 2020

తన శరీరంలో నుంచి వచ్చే పదార్థంతోనే అయినా, గూడు కట్టడానికి అనేక తంటాలు పడి, చివరికి అల్లిన సాల్మీడును చూసి, కోల్పోయిన రాజ్యాన్ని తిరిగి సాధించుకున్నాడు ఒక రాజు. ఇది కథే. కానీ ఎక్కడో ఆగిపోయిన తన వికాసానికి మళ్ళీ ఆయువు పోసిన ఘట్టంగా దానిని ఆ రాజు భావించాడు. ఇలాంటి కథలు మన భారతీయ సంప్రదాయంలో ఎన్నో! అందుకే పిల్లలకు కథలు చెప్పండి అన్నాడు ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ. సిస్టెంబర్ ఆఖరి ఆదివారంలో ఆయన మనీ కి బాత్ లో ఇచ్చిన సందేశం ఇదే. పిల్లలకు కథలు చెప్పవలసిన అవసరాన్ని గుర్తించి పెద్ద ఉద్యోగాన్ని వదులుకున్న శ్రీవిద్య వీరరాఘవన్ కృషిని మోదీ జాతి ముందు ఉంచడం సమయోచితంగా ఉంది. పిల్లలకు కథలు చెప్పడం మన సంస్కృతిలో భాగమని ఆయన గుర్తు చేయడం వాస్తవం. జిజ్ఞాసలు చెప్పిన కథలు గాథలు విన్న శివాజీ జీవితంలో సాధించినది తక్కువేమీ కాదు. సాధకులకు ఆయనో కొండగుర్తు. శివాజీ చరిత్రకు ఎక్కాడు. చరిత్రకు ఎక్కని సాధకులు లక్షలలో ఉంటారు. అందుకే కథ జీవనంలో అంతర్వాహిని కావాలి.

‘అనగా అనగా...’ అంటూ మొదలవుతాయి తెలుగువారి పిల్లల కథలు. అనగా అనగా.. ఒక రాజ్యం ఉండేది. దానికి ఒక రాజు ఉండేవాడు. అనగా అనగా ఒక అడవి ఉంది. అనగా అనగా ఒక సింహం ఉంది. అనగా అనగా.. ఒక వండితుడు ఉండేవాడు.. ఇలా ఆరంభమవుతాయి పిల్లల కథలు. మొహమాటం లేకుండా ఒకమాట చెప్పుకోవాలంటే- ‘అనగా అనగా ఒక కథ ఉండేది..’ అని ఇప్పుడు తెలుగువాళ్లు చెప్పుకోవలసిన కాలం వచ్చేసింది. పిల్లల కథను అలాంటి దుస్థితికి మనమే తెచ్చుకున్నాం. అనగా అనగా ఒక రాజు, ఆయనకి ఏడుగురు కొడుకులు, ఏడుగురు వేటకు వెళ్లి ఏడు చేపలు తేవడం, అవి ఎందుకు ఎండలేదంటూ ప్రశ్నలతో సాగే ఆ కథకి ఎంత విస్తృతి ఉందో గమనిస్తే విస్తుపోతాం. మనిషికి ఉండే ఏ అవసరమైనా తీరాలంటే, దాని వెనుక ఎన్ని చేతులు శ్రమించాలో అది చెప్పడం లేదా! దీనితో ప్రశ్నించడం కూడా నేర్పుతోంది మరి! ఇవాళ్టి వ్యాపార ప్రకటనలకి ముందు వచ్చే జింగిల్స్ వంటిదే, నాటి కథకు ఆ ‘అనగా అనగా...’ అనే ఆరంభం. ఆ పదాన్ని పిల్లలకు ఏనాడో దూరం చేసేశాం. ఆ పదాలు పెద్దవాళ్ల నోటి నుంచి రాగానే ఇంతలేని కళ్లు చేసుకుని, చెవులు రిక్కించి ఆలకించే పిల్లలను ఒక్కసారి గుర్తుకు తెచ్చుకోవలసిందే. పిల్లలలో సృజనాత్మక శక్తిని తట్టి లేపే తొలి కోడికూత - ఆ అనగా అనగా కథే. వాళ్ల ఊహలకు రెక్కలు ఉన్న సంగతిని మొదటిగా గుర్తు చేస్తుంది. ఆ కథలు రేపటి పౌరులకి మన పురాణాలను సులభ శైలిలో పరిచయం చేస్తాయి. అజరామరమైన ఆ పురాణ పాత్రలతో మాట్లాడిస్తాయి. భారతదేశ భౌగోళిక స్వరూపాన్ని ఆ చిన్నారల చూపులకు దగ్గరగా తెస్తాయి. మన నముద్రాలను, వాటి లోతులను అందమైన మాటలతోనే కొలిచి చూపిస్తాయి. మన పర్యటాలను అధిరోహింప చేస్తాయి.

అనగా అన

అడవులను కళ్లకు కదతాయి. ఎదుగుతున్న పిల్లల బుర్రలలో కొత్త కొత్త వదాలను, భావాలను ప్రవేశపెడతాయి.

ఇంతేనా! మనతో పాటే ఈ నేల మీద పుట్టి పెరిగే సకల జీవరాశిని కథలు వర్ణించి చెబుతాయి. పిల్లలు కదా! వారితో సమంగా మాట్లాడేందుకు కథ ఆ జంతుజాలానికి మానవ భాషను నేర్పింది కూడా.

మానవ భాషతో జంతువులు మనుషులకు నీతి చెప్పడం నిజంగానే ఓ అద్భుత ప్రక్రియ.

మన కంటికి కనపడని జీవరాశి సంగతి సరే, ఎంతో చిన్నదైన చీమ, తన సమూహంతో ఎంత బలమైన పాముని అయినా కదలకుండా చేయగలిగే కథ నుంచి పిల్లలు ఎంత నేర్పుకోగలుగుతారో కదా! ఎంతో శక్తి, ఎంతో శౌర్యం కలిగిన మృగరాజు సింహం వలలో చిక్కుకుంటే ఒక ఎలుక సాయంతో బయటపడిన సంగతిని ఆ కథ ఎంత అద్భుతంగా చెబుతుందో!

ఎక్కడ ఐక్యత గెలుస్తుంది! సన్నజీవులు ఎక్కడ ఐక్యం కాగలిగినా విజయం సాధిస్తాయి! చీమ, నల్లి, ఈగ - ఈ సృష్టిలోనే చిరుప్రాణులు. కానీ పిల్లల కథలు వాటిని గొప్ప కథానాయకులుగా చిత్రిస్తాయి. సాహసాలు చేయిస్తాయి. గొప్ప గొప్ప పనులు చేసి, పెద్ద పెద్ద ఫలితాలను సాధించగలిగిన వీరత్వం వాటికి ఇస్తాయి. మంచిని పెంచడానికి పెద్ద పెద్ద జంతువులతో పోరాడేటట్లు చేస్తాయి. ఇది చాలు, పిల్లలలో ఊహ రెక్కలు విచ్చుకోవడానికి! ‘సాధించాలి’ అన్న చిరుబీజం వారి మనసులలో పడితే చాలదా!

నీళ్లు, నిప్పు, మట్టి, ఆకాశం, గాలి, మేఘం, వెన్నెల, వర్షం, ఉరుము, ఎడారి పిల్లల కథలలో కనిపిస్తాయి. సమస్త ప్రకృతిని ఆ చిట్టి మనసులకి అందిస్తూ చెప్పే అందాల మాటల మూటలు మన కథలు. చెట్టు, నది, చేను, ఆ చేనులో మంచె, ఆ మంచె మీద ఉండే మనిషి చేతిలోని ఒడిశెల..ఎన్నో కథలతోనే వాళ్ల మనసులలోకి ప్రవేశిస్తాయి. రేపటి వాళ్ల జీవితానికి మెట్లు నిర్మిస్తాయి ఆ చిట్టి

కథలు.

పిల్లల కథలకు నిజంగా

గాడి కథ..

పెద్ద దిక్కు-పేదరాశి పెద్దమ్మ.

అమె ఎన్ని కథలు చెప్పింది! ఎంత లోకజ్ఞానం కూర్చి పెట్టింది!

అంజనేయుడి ప్రతి అడుగు మనకు కథే కదా!

సీతాన్వేషణకు మారుతి సముద్రాన్ని లంఘించే క్షణం ఎలా ఉందో చెప్పే కథ ఏ బాలుడైనా, బాలిక అయినా మరచిపోగలదా? మనిషిలోని శక్తిని వెలికి తీసే మహా శాస్త్రం ఆ ఒక్క వర్ణన నిండా పరుచుకుని ఉంటుంది. కానీ ఈ లక్ష్యం గురించి ఏ కథలోనూ ఉండదు. ఇదే దీని ఫలశ్రుతి అని చెప్పరు. అలా చెప్పేస్తే బాలల ఊహాశక్తికి ఎప్పుడు కదలిక!

పంచతంత్రం కథలు అణిముత్యాలు రాశులే. ఒక మనిషి మాట్లాడితే వింత కాదు. కానీ మనిషి చెప్పవలసిన నీతిని ఒక జంతువు చెబితే! అది ప్రత్యేక ఆకర్షణ. కోతి, మొసలి, నక్క, కప్ప, పులి, అవు, ఎద్దు, ఎలుగు, కొంగ, తోడేలు, ఉడత, చేప, చిలుక... ఎన్నో ఆ కథలలో పాత్రలు. పంచతంత్రంలో మూడు చేపల కథ గుర్తుందా! ఏ జీవితైనా ముందు జాగ్రత్త ఎంత అవసరమో చక్కగా చెబుతాయి, వలలో చిక్కుకున్న ఆ మూడు చేపలు. చిత్రంగా వీటిలో చాలా జంతువులని వాటి పేర్లతో పిలవరు. చేప, కోతి, నక్క అంటూ. వాటికి కూడా చక్కని పేర్లు పెట్టారు.

మనిషికి ఆశ ఉండకూడదు. ఏదీ ఎవరూ ఉచితంగా ఇవ్వరు. అలా ఇస్తున్నారంటే, వెనుక ఏదో ఉద్దేశం ఉంటుంది. చాలాసార్లు అది దురుద్దేశం కూడా కావచ్చు.

వయసు మీదపడిన ఒక పులి దారిన పోయే వారికి బంగారు కంకణం ఆశ చూపించి బురద నీటిలోకి వెళ్లేటట్టు చేసి చంపే కథ పంచతంత్రంలో ఉంది. అత్యాశకు ఎంత పెద్ద శిక్ష వేశారో కదా!

తెలివైన కుందేలు, మృగరాజును పాదుబడ్డ బావిలోకి ఎలా దూకేటట్టు చేసిందో వింటే ఎంత తమాషాగా ఉంటుంది!

ఎక్కువ మాట్లాడకూడదు. ఎక్కువ బడితే అక్కడ నోరు విప్పకూడదు. ఏదో చెప్పదలిచినా సమయం, సందర్భం ఉండాలి. ఈ గొప్ప సంగతిని మాటలతో చెప్పేస్తే అందం చందం ఉండదు కదా! ఈ విషయాన్ని రెండు కొంగలు, తాబేలు కథలో ఎంత గొప్పగా చెప్పారు! మరొక ప్రాంతానికి వెళ్లదలిచిన ఒక తాబేలుకు రెండు

శ్రీవిద్య

కొంగలు సాయం చేయాలని అనుకుంటాయి. ఒక చితుకవుల్ల తెచ్చి మధ్యలో నోటితో కరిచి పట్టుకోమన్నాయి. ఎట్టి పరిస్థితులలోనూ నోరు విప్పద్దని చెప్పాయి. ఆ కర్రను ఆ కొంగలు వాటి ముక్కులతో పట్టుకుని ఆకాశంలోకి ఎగిరాయి. అంత ఎత్తుకు చేరినందుకు మురిసిపోతూ, ఆ సంగతి చెప్పడానికి నోరు తెరిచింది తాబేలు. ఏమౌతుంది!

ఆకలి రుచి ఎరుగదు, నిద్ర సుఖమెరుగదు అంటారు. ఈ నీతిని ఒక కథలా, కొన్ని పాత్రలతో చెబితే ఎంత రమ్యంగా ఉంటుంది! మనసును నాటుకుంటుంది. అదికూడా, పేదరాశి పెద్దమ్మ చెబితే! ఇంకా బాగుంటుంది. ఒకసారి ఒక రాజు వేటాడుతూ అడవిలో తప్పిపోయాడు. ఎండ మండిపోతోంది. ఎంత నడిచినా ఎవరూ కనపడడం లేదు. పైన ఎండ, నడకతో శ్రమ. ఇక దారుణంగా ఆకలిసింది. అప్పుడే పర్వతాల వంటి పేదరాశి పెద్దమ్మ ఇల్లు కనిపించింది. రాజు అని అమెకు తెలియదు. ఆకలితో ఉన్నాడు పాపం అని, అన్నం ఒండి పెట్టింది. ఒక పచ్చడి వేసిందట, అన్నంలో. అంత రుచిగా పచ్చడి రాజు కూడా ఏనాడు తినలేదట. అందుకే పెద్దమ్మకు చక్కని బహుమానం ఇచ్చాడు. తరువాత సైనికులు వెతుక్కుంటూ వచ్చి రాజుగారిని తీసుకువెళ్లారు.

రాజభవనంలో అన్నీ వేళకు అమరుస్తారు. మూడు పూటలా వడ్డిస్తారు. ఒకరోజు భోజనం చేస్తున్న రాజు, వంట మనిషి మీద విరుచుకు వడ్డాడు. అసలు ఏమీ బాగాలేదని రాజుగారి ఆరోపణ.

కానీ అన్నీ బాగానే చేశాడతడు. నీవు ఆ పెద్దమ్మలా వండలేవా! ఆ పచ్చడి ఎంత రుచిగా ఉంది? అన్నాడట. వంటమనిషి ఒకరోజు ఆ అడవికి వెళ్లి, పెద్దమ్మను కలిశాడు. పెద్దమ్మా! ఆ రోజు రాజుగారికి వేసిన ఆ పచ్చడి ఏమిటి? ఎలా చేయాలి? అని అడిగాడట. ఓ అదా, అది గడ్డి పచ్చడి. ఏమీ లేక ఆ గడ్డి తెచ్చి పచ్చడి చేసి పెట్టాను అందట. కానీ ఆనాటి రాజు ఆకలి వేరు. అంతఃపురంలో ఉంటే ఆకలి స్థాయి వేరు. అదే అర్థమైంది వంటమనిషికి. ఆకలి రుచి ఎరుగదు. ఎంత చక్కని పదార్థాలు ఎదురుగా ఉన్నా, ఆకలి లేకుంటే ప్రయోజనమే లేదు అంటుంది కథ. ఎంత వాస్తవం! ఎంతటి జీవన సత్యం! చరిత్ర పురుషులనే పాత్రలుగా చేసుకుని తమాషాగా ఉండే కథలు ఎన్నో సృష్టించారు మనవారు, పిల్లల కోసం.

తెనాలి రామలింగడి కథలు, అక్బర్-బీర్బల్ కథలు, మౌలీ నసీరుద్దీన్ కథలు అలాంటివే.

మనవారు పిల్లల కథల గురించి ఎంత తపన పడ్డారో చెప్పే ఉదాహరణలు ఎన్నో కనిపిస్తాయి. చందమామ అనే పిల్లల కథల పుస్తకం బాల సాహిత్యానికి చేసిన సేవ అమోఘం కదా! అసలు పిల్లల కథల పుస్తకానికి 'చందమామ' అన్న పేరు పెట్టడంలోనే మనవారి గొప్పతనం తెలియడం లేదా?

ఈసారి మనీ కి బాత్తోల్ మోదీ పిల్లల కథల గురించి చెప్పడం, పిల్లలకి కథలు చెప్పమని దేశ ప్రజలకు పిలుపునివ్వడం ఎంతో గర్వించదగిన అంశం. నిజమే, దేశంలో బాలలకి చాలా అందించ లేకపోతున్నాం. కనీసం కథలు చెప్పి వారి మనో వికాసానికి, మానసిక ఆనందానికైనా సాయపడాలి.

- జాగృతి దెస్సే

బండకింది బంగారం

కె. వీణారెడ్డి

“గుడ్ మార్నింగ్ నాన్నా”

“వెరీ గుడ్ మార్నింగ్ బంగారూ”

తండ్రికి టీ, తను పాలు తీసుకొంటూ ... ఏదో సందిగ్ధావస్థలో సున్నట్టుగా కన్పించిన కూతురును ఉద్దేశించి “చెప్పురా” అన్నాడు మాధవ్.

“నాన్నా .. లేక లేక కల్గిన ఒక్కగానొక్క అమ్మాయిని నన్నెంతో గారాబంగా చూసుకొంటున్నాను.. నేనడిగిందేదైనా కాదనక తీరుస్తానని అంటుంటారు కదా”

“అందుకు సందేహమా బంగారూ?”

అదిగో.. అడుగడుగునా బంగారూ, బంగారూ అంటుంటారు. ఆ బంగారాన్నే కాపాడమని రిక్వెస్ట్ చేస్తున్నాను.”

“నా బంగారు తల్లికేం.. నిక్షేపంలా వుంది. తన చిరునవ్వుతో ఈ తండ్రినెప్పుడూ తనే కాపాడుతూ వుంటుంది!”

“అది సరే నాన్నా.. మీ కూతురు.. మీ బంగారం భద్రంగానే వుంది. కానీ.. కానీ.. మీ నాన్నగారి గారాల కూతురు ఆ బండకింది బంగారాన్ని భద్రం చెయ్యమంటున్నాను.”

మాట్లాడలేదు మాధవ్.

“చెప్పండి నాన్నా.. మీకు మీ కూతురెంత ముఖ్యమో, తాతయ్యకు తన కూతురూ అంతే కదా!”

“అవనీ” కాస్త గట్టిగానే అన్నాడు మాధవ్.

“కోపం వద్దు నాన్నా.. కాస్త ప్రశాంతంగా ఆలోచించండి.”

“అసలు నిన్ను ఆ కందనూలు పంపించడమే నా పొరపాటైంది.”

విస్పించి విస్పించనట్టుగా అంటూనే ‘మార్నింగ్ వాక్’

అంటూ బయటికెళ్లాడు మాధవ్.

తనూ అన్యమనస్కులగానే స్నానాధికాలు ముగించుకొని అల్పాహారం అయిందనిపించి.. మేడమీదికెళ్లి సిస్టం ఓపెన్ చేసింది. తను ఫోన్లో తీసిన కొన్ని ఫోటోలు కంప్యూటర్లో ఫీడ్ చేసింది.

‘శ్రీపురం అపురూపం.. తాతయ్య ఒక అద్భుతం..’ అనిపించగా; నెలక్రితం నాటి ఆ ఫోటోల తాలూకు జ్ఞాపకాల పరిమళాల నాస్వాదిస్తూ .. అవలోకనగా అలాగే కళ్లు మూసుకుంది అవని.

* * *

పి.జి.లోని తన క్లాస్‌మేట్ కావేరి పెళ్లికి కందనూలు వెళ్లిన అవనికి, ఆ పెళ్లిలో కలిసిన ఓ పెద్ద మనిషి విలక్షణమైన విధానం ఆమెనెంతో ఆకట్టుకోగా ఆయన గురించి మిత్రురాలి తండ్రిని అడిగింది.

“ఆయనెవరో కాదమ్మా.. మా గొప్ప గుణం గల మీ ఊరు శ్రీపురం మాగాణం.. మీ తాతయ్య అనంతయ్య!” అన్నాడాయన.

ఆశ్చర్యపోయింది అవని! ‘అనంతయ్య.. వెరసి బండ కింది బంగారయ్య!’ అనుకొంటూ అబ్బురంగా ఆ వేపు చూసిందామె. ఆమెనే చూస్తున్న ఆ పెద్దాయనను గమనించింది. మిత్రురాలి తండ్రి తన గురించి చెప్పాడు కాబోలు.. అందుకే అలా చూస్తున్నాడు.. అనుకొంటూ అప్రయత్నంగా చేతులెత్తిన ముసూరించింది. ప్రతిగా చిన్న నవ్వుతో, కళ్లలో కదిలే కన్నీటితో తనను సమీపించి ఆప్యాయంగా ఆమె తల నిమిరాడు.

“తాతయ్య” మంద్ర స్వరంతో అంది అవని.

అంతే.. నాగ స్వరం విన్న నాగులా మంత్రముగ్ధుడై పోయాడా పిలుపుతో.

“బాగున్నావా తల్లీ బంగారూ” అంటూ అభిమానంగా ఆమెను అక్కున చేర్చుకున్నాడాయన.. పోయిన పెన్నిదేదో దొరికినంత ఆరాటంతో. ఆ అభిమానానికి కరిగిపోయింది అవని మనసు. పెళ్లి భోజనాధికాలు ముగిశాక, వెళ్లనుద్యుక్తుడౌతూ అవని వేపు చూశాడాయన. ఆ చూపులోని అవధానం అర్థమైందామెకు.

‘వెళ్తాను తల్లీ.. అంటూ ఒక నేత్రం, సువ్వు నాతో వస్తావా అమ్మా’ అంటూ మరో నేత్రం అడిగినట్టుగా అనిపించి, ఆయనను నిరాశపర్చలేక ఆయనతో కలిసి, తనకు తెలిసి ఎప్పుడో చిన్నప్పుడు తప్ప తానెన్నడూ వెళ్లని తమ ఊరు శ్రీపురం, తానెన్నడూ కలవని తన తాత అనంతయ్య వెంబడి బయల్దేరింది తెలిసి కుతూహలంతో అవని.

* * *

ఎర్రని మట్టి దిబ్బల నడుమ, పచ్చని చెట్లుచేమల ఒడిలో కొలువున్న ముచ్చటైన పల్లె శ్రీపురం! మంద్ర స్థాయిలో వీస్తున్న ప్రభాత పవనాల కలకల రాగం.. పలు రకాల పక్షుల కిలకిలారావం.. ప్రకృతి పచ్చదనాల నగలు ధరించగా, ధరణి పెదవిపై కదలాడే సుచ్చమైన చిరునవ్వులా.. వసంతానికి తొలినంతకంటా అన్నించి హాయిగాల్పింది అవనికి.

‘అందుకేనేమో.. అయిదొందల ఏళ్ల క్రితమే కోరి కోరి ఈ చోట కొలువు దీరిన శ్రీరంగనాయకులు వెలసిన రంగభూమికయై భక్తి, ఆధ్యాత్మిక చింతనకు.. జానపద కళా సంస్కృతులకు నెలవైనది జానపదం!’ అనుకొంది ఆ వాతావరణానికాకర్షితురాలైన అవని.

దాదాపు మూడువేలకి పైగా జనాభా వున్నా, ఇంకా నవనాగరికత నాల్గు చెరగులా వ్యాపించలేదు గానీ తరచూ పచ్చిపోయే అతిథిలా తొంగి చూస్తూ వుంటుందా ఊరును. చదువు శాతం తక్కువున్నా చక్కని సంస్కారం వున్న సగం మంది సేద్యంపైనే ఆధారపడి జీవిస్తున్న.. పాడి పంట గొడ్డు గోదా వున్న గోదా సమేత గోపాల నిలయంగానే తోచింది. ప్రపంచీకరణ ప్రభావంతో కాలుష్యపు సవతి తల్లి బారిన పడకుండా ప్రకృతిమతల్లి తన కొంగు చాటున దాచుకొనే ప్రయత్నం చేస్తున్నదేమో ఈ పల్లెనిలా.. అలనాటి రేపల్లెలా అనిపించింది అవనికి!

తాతయ్య వెంట అంతా తిరిగి చూస్తున్న అవనికి ఆదిలోనే అందమైన అనుభూతి నందించిందా ఊరు!

“నాన్నా.. కాలేజీ సెలవులేగా .. మరో రెండ్రోజు లిక్కడే వుండొస్తాను” అంటూ మిత్రురాలిదగ్గరంటుం దన్నట్టే తండ్రి భావించేలా సమాచారమందించింది.

“నాన్నకు చెప్పకుండా ఇలా భావ్యం కాదేమో కదా” అన్న అనంతయ్యతో “తర్వాత చెబుతానులే తాతయ్య” అంటూ కొట్టంలోని లేగదూడలతో ఆడుకొంటూ, చెట్టు మీది కోయిలలతో పాడుకొంటూ చిన్న పిల్లలా కేరింతలు కొడుతున్న అవనిని చూస్తుంటే.. దివి నుండి భువికి దిగిన ఆనంద కెరటమేదో అమ్మాయి రూపుదాల్చి తన ముంగిట ముచ్చటాడుతున్నట్టనిపించింది తాతయ్య అనంతయ్యకు!

ఆ ఊరి సర్పంచ్ ఇంటితో సహా దాదాపు ఓ పదిరవై ఇళ్లదాకా తాతయ్య వెంట పర్యటించింది అవని.

‘ఇక్కడి అమాయకత్వం, నిష్ఠులత్వం, అందమైన

సందడి.. హాయిని ప్రశాంతత.. నగర జీవనంలో అక్కడ తమకెక్కడివి? అంతా బిజీ.. నటన.. నయంచన.. నేరాలూ ఘోరాలతో, మనో కాలుష్యంతో మనకబారి పోతున్నది. పైపై తళుకు బెలుకుల మాయాబజార్‌గా మారిపోతున్నది!’ ఆవేదనగా అనుకొన్నదామె.

ఏ రసాయనాల వాసన సోకని స్వచ్ఛమైన కూరగాయలు, పాలు, పెరుగు, కమ్మని నెయ్యి, సహజంగా పండిన మామిళ్లు, నేరెళ్లు, సిరి సింతలు, గంగరేగులూ వగైరాలు తెచ్చిచ్చిన ఆ పల్లెటూరివాళ్ల ఆప్యాయతకు అవని హృదయం ఆర్ద్రమై పోయింది! మాధవ్ కూతురుగా కాక, రామచంద్రయ్య మునిమనుమరాలిగా, అనంతయ్య మనుమరాలిగానే తనకక్కడ మంచి గుర్తింపు రావడాన్ని గుర్తించింది!

ఆ తర్వాత, అవనిని ఆ ఊరి గోదాసమేత రంగనాయకుల గుడికి తీసుకెళ్లాడు అనంతయ్య.

పచ్చలనడుమ పొదిగిన ముచ్చటైన ముత్యంలా.. పచ్చని చెట్ల మధ్యన విరిసిన శ్వేత పద్మంవంటి ఆ గుడి చుట్టూ ప్రదక్షిణం చేసి, రంగనాథుణ్ణి దర్శించు కొని మళ్లీ గుడిప్రాంగణంలోకడుగుపెట్టింది అవని.

ఆ మధ్యనే పునరుద్ధరింపబడిన ఆ గుడి గురించి పూజారిసీ, ఆ ఊరి గురించి ఓ పెద్ద మనిషిసీ అడిగి తెల్పుకొని, అన్నీ ఆకళింపు చేసుకొన్న అవనిని లోలోన ఓ ఆలోచన మాత్రం ఎంతకూ ఒదిలిపెట్టటం లేదు! తాతయ్య మీద ధ్వజమెత్తే తండ్రి గురించి అడిగి తెల్పుకోవాలనిపించింది. ధ్వజస్తంభం పక్కన కూర్చున్న తాతయ్య పక్కన చేరి, ఆయన చేయి పట్టుకొంది.

“తాతయ్య.. ఈ ఊళ్లో పండు ముసలివాళ్లు మీ తండ్రి పేరు, నడివయసు వాళ్లు నీ పేరు చెప్పుకుంటారుగాని, నాన్న వయసువాళ్లెవరూ మా తండ్రి పేరే తలవటం లేదెందుకని? ఈ ఊరి మనవడిగా, కొడుకుగా నాన్న పేరెందుకు వినిపించటం లేదు?”

ఆ ఊరితోటి అనుబంధం తెంచుకొన్న తండ్రి గురించి తెల్పుకోవాలన్న ఆరాటం అధికమవటంతో.. ప్రత్యక్షప్రశ్నగా గాక, పరోక్ష ప్రశ్నగా అడిగింది అవని.

“అడిగావా తల్లీ.. నా మీద అలిగిన మీ నాన్న గురించి, నిన్ను నా నుండి దూరం చేసిన ఆ దుస్థితి గురించి ఏమని చెప్పను బంగారూ.. నేటి ఈ స్థితికి ఆ నాటి ఆ కాలపరిస్థితులే కారణమని!”

“పర్యాలేదు చెప్పండి తాతయ్య”

“ఇప్పుడు కాదులే అమ్మా.. రేపు మన ఊరి పొలిమేరల్లోని ఆ బండకింది బంగారాన్ని నీకు చూపిస్తాను. ఆ తర్వాత నీకంతా చెబుతాను. ఇప్పుడు పొద్దు పోయింది ఇంటికి పద!” అన్నాడు.

* * *

ఆ మర్నాడు అవని అభీష్టం మేరకు ఎడ్ల బండి సిద్ధం చేయించాడు అనంతయ్య. ఎద్దుల మెడగంటల గణ గణ సవ్వడితో సాగుతోంది బండి.

గాలికి తలూపుతూ స్వాగతం చెబుతున్న కొమ్మూ రెమ్మలు.. అంబారవాల ఆల మందలు.. దారికిరు వైపులా పచ్చని తివాచీలు పరిచి ఆహ్లాదం కల్గిస్తూ ఆహ్వానిస్తున్న ఆ పంటచేలు కన్నుల పంటగా కన్పించాయామెకు.

“తాతయ్యా.. ఇవన్నీ మన పొలాలేనా?”

“మన వాళ్లవి”

“మనవి కావా? నాన్న మనవేనన్నాడు”

“మనవాళ్లవి మాత్రం మనవి కావా తల్లీ?”

“అర్థం కాలేదు తాతయ్యా”

“అవుతుంది పదమ్మా!”

అంటూ బండి దిగి చేయండించాడు అనంతయ్య. లేదీ పిల్లలా బండినుండి కిందికి దూకింది అవని. చెట్టు చేమల నడుమ గెంతుతూ, పొలం గట్లపై నాజుగా నడుస్తూ ముందుకు సాగింది. అల్లంత దూరాన.. శివుని జటాజూటము చుట్టూ సుడులు తిరిగి జాలువారిన గంగా తరంగాల వలె..

“మీ ముత్తాత బతికుండగా.. ఆ బండకింది పొలాల్ని దున్నుకొనే వాళ్లందరికీ వాళ్ల వాళ్ల పేర్ల మీద పట్టా చేయిస్తానన్నాడట! ఆ ప్రయత్నంలో వుండగానే హఠాత్తుగా పాముకాటుతో ఆయన చనిపోవటం.. ఆ పని ఆగిపోవటం, అంతా కుంగిపోవటంతో నేనే వారికి భరోసా ఇచ్చాను, మా నాన్న మాట నిలబెడతానని గుళ్లో ఊరోళ్ల ముందు వాగ్దానం చేశాను మీ నాన్న మీది విశ్వాసంతో!” అంటూ భారంగా శ్వాస తీసుకొన్నాడు.

“ఆ తర్వాత?” అడిగింది అవని.

ఓ పెద్ద బండరాతిచుట్టూ నెలకొన్న, నింగినుండి జారిపడిన జలతారు చేలాలచలాల వలె.. పొడవైన చెరువులాంటి నీటి చెలిమెలు.

“భలే బాగుంది తాతయ్యా బండచుట్టూ కుంట గట్టు.. అదుట్ట ద్వీపంలా వుంది!” చప్పట్లు చరిచింది అవని.

“పదమ్మా బండ మీదికి.. ఆ వారన చింతచెట్టు కిందికి”

ఆ నీటి మధ్యనుండి బండ మీదికి దరికట్టిన దారిగుండా పైకి చేరుకొన్నారు. అటూ ఇటూ పరుగులు తీసింది అవని. అరమైలు దాకా వ్యాపించిన ఆ బండ చుట్టూ.. మిల మిలమనే నీటి జాలుతో, ఆ దిగువన పచ్చని చేలతో.. తెల్లంచు పచ్చచీర కట్టిన ప్రకృతి కాంత పొడగట్టింది అవని కళ్లకు. అవన్నీ తన కెమెరాలో అందంగా బంధించింది.

ఓ కెలుదారు సోరకాయ డిప్పలో తెచ్చిన చెలిమె నీళ్లు తాగుతూ.. పైరుమీది చల్లని పవనంతో సేద దీరుతూ ఆ వన సీమతో మూగ బాసలాడింది అవని.

“ఇప్పుడైనా చెప్పండి తాతయ్యా.. ఇంత అందమైన ఊరు, ఇంత మంచి మనసున్న వాళ్లు.. మీరన్నా ఈ ఊరన్నా నాన్నకెందుకు నచ్చలేదు?”

“అది.. నీ తరం, మీ నాన్న తరం, నా తరంగాక

మా నాన్న తరంనాటి మాట!”

“అబ్బో!” అంది అబ్బురంగా!

“దాదాపు ఓ యాభైయేళ్ల కిందటి మాట.. ఈ ఊరి నర్సంయ్యగారే కాదు; ఊరికంతటికీ ఊపిరిపంటి వాడు మీ ముత్తాత రామచంద్రయ్య!”

పదకరాల పంటపొలాలు ఊరికటవైపుంటే, ఇటువైపు ఈ బండచుట్టూ అయిదెకరాలుండేవి”

“ఇప్పుడు లేవా తాతయ్యా?”

“అదే చెబుతున్నానమ్మా.. ఒకప్పుడు వానల్లేక, రెండేళ్ల కరువుతో.. మనకు పనిచేసే వృత్తిపనివాళ్లు వలస పోయే పరిస్థితి ఏర్పడినప్పుడు.. ఈ బండకింది పొలాల్ని తలో ఆరెకరం చొప్పున ఆ పదిమందినీ సాగుచేసుకొమ్మని, బతుకుల్ని బాగుచేసుకొమ్మని చెప్పాడట!”

“అదేంటి తాతయ్యా వానల్లేనప్పుడు ఈ పొలాలు మాత్రం ఎలా పండుతాయి?”

“సరిగ్గానే అడిగావు అవనీ.. ఎప్పుడు పడిన

“ఇంక ఆపైన?” అడిగింది మల్లీ!

ఆనాటి నుండి ఈనాటిదాకా వాళ్లగాక వాళ్ల పిల్లలూ, ఆ పిల్లల పిల్లలూ.. ఈ పొలాల్నే నమ్ముకొని గొడ్డా గోదా కోడీ మేకా పెంచుకొంటూ పిల్లల్ని చదివించుకొంటూ ప్రశాంతంగా బ్రతుకుతున్నారు తల్లీ!”

“అద్దరే తాతయ్యా.. ఇందులో నాన్నకు బాధ కల్గించేదేముందని?”

క్షణంపాటు మ్హనమైంది అనంతయ్య పదనం! అంతలోనే సర్దుకొన్నాడు.

“మీ ముత్తాత బతికుండగా.. ఆ బండకింది పొలాల్ని దున్నుకొనే వాళ్లందరికీ వాళ్ల వాళ్ల పేర్ల మీద పట్టా చేయిస్తానన్నాడట! ఆ ప్రయత్నంలో వుండగానే హఠాత్తుగా పాముకాటుతో ఆయన చనిపోవటం.. ఆ పని ఆగిపోవటం, అంతా కుంగి పోవటంతో నేనే వారికి భరోసా ఇచ్చాను, మా నాన్న మాట నిలబెడతానని గుళ్లో ఊరోళ్ల ముందు వాగ్దానం చేశాను మీ నాన్న మీది విశ్వాసంతో!” అంటూ భారంగా శ్వాస తీసుకొన్నాడు.

“ఆ తర్వాత?” అడిగింది అవని.

“మా తండ్రి పోవటంతో ఇంటర్వోనే చదువు మానేసి ఇంటికొచ్చాను. సేద్యంపై మక్కువతో ఆ పదకరాలని సాగుచేసుకొంటూ మీ నాన్నను పట్నంలో ఎమ్.కాం. దాకా చదివించాను. అక్కడే మంచి కంపెనీల ఉద్యోగం వచ్చాక పెళ్లి కూడా చేశాను. పిల్లలు కారనుకొన్న పదేళ్లకు రంగనాయకుల దయ వల్ల నువ్వు పుట్టావు తల్లీ!”

“ఆపైన?” ఆత్రంగా అడిగింది.

“అపుడప్పుడూ ఇక్కడికి వస్తూపోతూ వుండేవాళ్లు మీ అమ్మానాన్నలు! ఆ బండకింది పొలాల గురించి వాళ్లు అడిగినప్పుడు ‘అవి మనవి కావు’ అని చెప్పాను! మరోసారి మల్లీ అడిగినప్పుడు.. ఆ పొలాలపై మీ నాన్న దృష్టి పడిందని అర్థం చేసుకొని, అవి దున్నేవాళ్ల పేరిటనే వున్నాయని చెప్పాను!” ఆయన కంఠంలో కంపనం కన్పించింది.

“చెప్పండి తాతయ్యా” అనునయంగా అడిగింది.

“ఓ సారి.. అనగా నువ్వు అయిదేళ్ల పిల్లగా వున్నప్పుడు మీ నాన్నిక్కడికొచ్చినప్పుడు.. కందునూలుకు వెళ్లి రికార్డ్ తనిఖీ చేసి ఆ బండకింది అయిదెకరాలు మీ ముత్తాత పేరుమీదనే వున్నాయని తెల్పుకొని.. ‘అబద్ధం ఎందుకు చెప్పారు?’ అంటూ నామీద విరుచుకుపడ్డాడమ్మా!”

“అర్థమయ్యింది తాతయ్యా.. అన్నేళ్లా నాన్ననలా నమ్మించి మోసగించారని బాధ పడేవాడు!”

“తాత ఆస్తికి మనవడే వారసుడు తల్లీ! కానీ ఇక్కడ మా తండ్రి సంకల్పం నెరవేర్చి ఆయన ఆత్మకు శాంతి చేకూర్చాలని, కొడుకుగా నా ధర్మం నిర్వహించాలని.. అవి మనవి కావన్న భావమే మీ నాన్నలో కల్గిస్తూ వచ్చాను! మనస్ఫూర్తిగా నాన్న చేతనే వాళ్లకు

పట్టాల్సిందే పని చేయించాలనుకొన్నాను!”

“అలా అనుకున్నప్పుడు ముందే చెప్పాల్సిందేమో తాతయ్యా!”

“ఎన్నడో చెప్పింటే.. ఆనాడే ‘ఆ పొలాలు నావి’ అంటూ అందర్నీ వెళ్లగొట్టి, ఆ బండను పగులగొట్టి, పొలాల్ని చెదరగొట్టి కాంట్రాక్టర్ కనకయ్యతో కూడి ప్లాట్ల దందా చేసేటోడు!”

“అలా అని నాన్న ఎప్పుడైనా అన్నాడా తాతయ్యా?”

“అవునమ్మా! తనపెజ్జైన అయిదేళ్లనాడే అన్నాడు ‘రోడ్డుకు దగ్గరున్న ఈ భూములు గనుక ప్లాట్లు చేసి అమ్మితే ఎన్నోరెట్లు లాభాలొస్తాయి!’ అని! అలా అన్నందుకే ఇలా చెప్పి ఆపాల్చినచ్చిందమ్మా! ఎన్నటికైనా అర్థం చేసుకొని నా మాటను నిలబెట్టాల్సిన కొడుకుగా బాధ్యతను నాన్న గుర్తించిన్నాడే చేయించొచ్చని అనుకొన్నాను!” బాధగా కన్నీళ్లుకొంటూ అన్నాడు అనంతయ్య.

“ఆ పంట తర్వాత అందర్నీ వెళ్లిపోమని, ఆ పెద్దబండను బ్లాస్టింగ్ చేయించాలని కచ్చితంగా నిశ్చయించుకొన్నాడు మీ నాన్న! అది తెల్సి ఆ రైతులంతా కాళ్లా వేళ్లా పడ్డా కనికరించలేదు. చివరికి నేనే ముందుకొచ్చి ‘ఒరే మాధవ్.. ప్రకృతివరంగా, కప్పులేని వానదేవుని ఆలయంగా, పంటపొలాల కాధారంగా, కరువులో సైతం కన్నతల్లిలా కాపాడే ఈ బండను.. నా కంఠంలో ప్రాణముండగా పగులగొట్టటానికి వీలేదని గట్టిగా చెప్పాను!”

“అప్పుడు నాన్న ఏమన్నాడు?”

“నాన్నా.. నా కన్నా నీకు వాళ్లే ముఖ్యమైతే.. అలాగే కానివ్వండి.. మీకింక కొడుకే లేడనుకోండి!” అంటూ నా మీద అలిగి వెళ్లిపోయాడమ్మా! మీ నాన్నమ్మ కాలం చేసినప్పుడు తప్ప మళ్లీరాలేదు!” శోకతప్త స్వరంతో అన్నాడు అనంతయ్య.

“బాధ వడకండి తాతయ్యా” అంటూ సాంతస్వనగా ఆయన చేయందుకొని చెంపకానించు కొంది అవని తన కళ్లను దాటనున్న కన్నీళ్లతోనే.

※ ※ ※

“అమ్మా అవనీ.. నాలోజుల్లో నీ పుట్టిన రోజు కదా! ఏ సందడి లేక మూసిన ముత్యంలా ఎందుకలావున్నావ్? చెప్పమ్మా బర్తేడి గిట్ట గా నీకేం కావాలి?” తండ్రి ప్రశ్నతో ప్రస్తుతంలోకొచ్చిన అవని రక్కున అన్నది.. “ఓ పెద్ద ముత్యపు చిప్ప” అని!

“అదేం కానుక తల్లీ?”

“అదే కానుక!”

“అర్థమయ్యేలా చెప్పమ్మా”

అయోమయంగా అడిగాడు మాధవ్.

“నాన్నా.. ముత్యపు చిప్పలో పడిన స్వాతిచినుకు ముత్యమై వెలిసినట్లుగా.. మనూరి ఆ బండమీద పడిన చినుకులు జాలువారి ముత్యాల పంటల్ని సృష్టించే ఆ పెద్దరాతిబండ నా దృష్టిలో పెద్ద ముత్యపు

చిప్పవంటిదే నాన్నా!”

“అబ్బో.. చాలా గొప్ప పోలికే! మన బతుకుల మీద పడిన ఆ బండ మీద నీకంత మోజెందుకమ్మా? అర్థమైంది.. ఊరికి తీసుకెళ్లి మీ తాత నీ బుర్రనిలా చెదగొట్టి గట్టి బండరాయిలా మార్చేశాడని!”

“లేదు నాన్నా.. నున్నితమైన వాస్తవాన్ని గ్రహించాను! కరువుల్లో కూడా పొలాలకు జలకళలు తెచ్చిన అది గట్టిబండ కాదు.. మెత్తని గుండె! స్వార్థమెరుగని ఆ శిలామతల్లి చుక్క నీరైనా తాగక, చెలిమితో రైతుకు చెలిమెగా మారుస్తూ, కరుణతో కాల్యాలై పారినట్లా.. నేలతల్లి అణువణువునూ అభిషేకిస్తూ, తరతరాలుగా రైతు ఇంటికి ధాన్యలక్ష్మిని తరలించే ఆ రాతిలోని రాగాలెలా వినిపిస్తాయి స్వార్థంతో గుండె బండగా మారిన మనిషికి?”

చురుకైన చురకగానే అంది అవని.

“అయితే ఇప్పుడేమంటావ్?”

కోపం, బాధ మాధవ్ స్వరంలో.

“ఎన్నడో చెప్పింటే.. ఆనాడే ‘ఆ పొలాలు నావి’ అంటూ అందర్నీ వెళ్లగొట్టి, ఆ బండను పగులగొట్టి, పొలాల్ని చెదరగొట్టి కాంట్రాక్టర్ కనకయ్యతో కూడి ప్లాట్ల దందా చేసేటోడు!”

“అలా అని నాన్న ఎప్పుడైనా అన్నాడా తాతయ్యా?”

“అవునమ్మా! తనపెజ్జైన అయిదేళ్లనాడే అన్నాడు ‘రోడ్డుకు దగ్గరున్న ఈ భూములు గనుక ప్లాట్లు చేసి అమ్మితే ఎన్నోరెట్లు లాభాలొస్తాయి!’ అని! అలా అన్నందుకే ఇలా చెప్పి ఆపాల్చినచ్చిందమ్మా! ఎన్నటికైనా అర్థం చేసుకొని నా మాటను నిలబెట్టాల్సిన కొడుకుగా బాధ్యతను నాన్న గుర్తించిన్నాడే చేయించొచ్చని అనుకొన్నాను!” బాధగా కన్నీళ్లుకొంటూ అన్నాడు అనంతయ్య.

“చెట్టా చేమల్ని కొట్టేసి ప్రకృతిని చెదరగొట్టార్యం టాను! ఆ పొలాలనే ఫ్యాక్టరీకో, ప్లాట్లకో ఫణంగా పెట్టార్యం టాను! కొండనుండి వడే వానకు తన గుండెను పరిచి బంగారం పండించే ఆ బండను బ్లాస్టింగ్ చేయించార్యం టాను! నిక్షేపంలాంటి వ్యవసాయ క్షేత్రాన్ని కాలుష్యంపాలు చేయార్యం టాను! అందుకోసం ఆ ఊరికీ, తాతయ్యకూ దూరం కావడం టాను!”

“నీకేమైనా పిచ్చా? ప్రస్తుతం అవి జిల్లా కేంద్రానికి దగ్గరున్న రోడ్డు పక్క పొలాలు! ప్లాట్లు చేసి అమ్మితే కోట్ల ఆస్తి అది!”

“నాన్నా.. ఎన్ని కోట్లున్నా నోట్లోకి అన్నం ముద్దనే కదా ఆధారం! పచ్చని ప్రకృతే కదా ప్రాణాధారం! పల్లెల సంక్షేమమే కదా జాతికి సాభాగ్యం!”

“జాతి.. జగతి అంటూ పెద్ద మాటల్లోదు! ఇదంతా ఎవరి కోసం? ఆ కోటీశ్వరుల సంబంధంతో నీ పెళ్లికోసం కాదా?”

“నాన్నా.. తాతయ్య మాటకు తూట్లుపెట్టి, కోట్లుపెట్టి నా పెళ్లి చేసినా.. అది బతుకంతా లోటుపాట్లుగానే మిగిలిపోతుంది!”

“అవనీ.. అవన్నీ వదిలేయ్.. కొడుకు బాగు చూడని మా తండ్రిలా కాదు నేను! నా కూతురి

నుఖ సంతోషాలు నాకు ముఖ్యం!

“నాన్నా! నిలబెట్టుకోలేని వాళ్లనాన్న మాట ఓ పక్క ఒక్కగానొక్క కొడుకు మీరు అలిగి వచ్చిన బాధ మరో పక్క.. తాతయ్య మనసునెంత ఛిద్రం చేస్తున్నాయో.. ఆ జీవన చిత్రాన్ని కళ్లారా చూసి వచ్చిన నేను మీతో ఏకీభవించ లేను! ఇదంతా.. ఘనమైన నా పెళ్లికోసమే అయితేగనుక, ఆ బండకింది పొలాలను ప్లాట్లు చేసి అమ్మే దుస్థితి రాకుండానే.. పైసా ఖర్చులేని పెళ్లి నేనే చేసుకొంటాను! ఇప్పుడే శ్రీపురం వెళ్తాను!”

“ఆ వల్లెలోనా? పైసాతో వన్నేని పెళ్లి చేసుకొంటావా? ఎవర్ని? ఎలా?”

అయోమయంగా అడిగారు అవని అమ్మానాన్నలు.

“ఇంకెవర్ని? ఆ శ్రీపురం శ్రీరంగనాథుణ్ణి ఇప్పుడే తాతయ్యకు ఫోన్ చేస్తాను.. పురోహితుడితో చెప్పి సంప్రదాయ బద్ధంగా ఆ పెళ్లికన్నీ సిద్ధం

చేయించమని!”

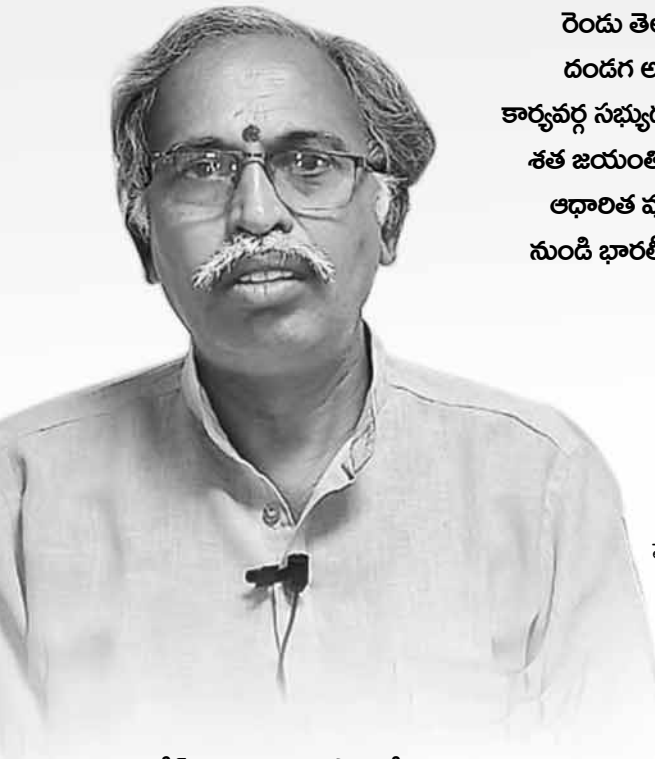
“అమ్మా.. అవనీ!” పిడుగుపాటు విన్నవాలిలా ఉలికిపాలు చెందారా తల్లిదండ్రులు.

“అవును నాన్నా.. తన తండ్రి మాట నిలబెట్టలేని నా తండ్రి కర్తవ్యాన్ని.. కూతురుగా నా భుజాల మీద వేసుకొని మరీ వెళ్తున్నాను.. ఆ బండకింది బంగారాన్ని కాపాడే బండమీది సింగారంగా బయలుదేరుతున్నాను!”

కచ్చితమైన నిర్ణయంతో.. కట్టు బట్టలతో గడపదాటుతున్న కూతుర్ని వాటేసుకొని బాపురు మన్నారా కన్నవాళ్లు!

“వద్దమ్మా వద్దు.. అంత పని చేయొద్దు.. భగవంతుడి భార్యగా మారి బ్రతుకునే ఫణంగా పెట్టాడు! ‘గోద’గా మారి మమ్మల్ని గోస పెట్టాడు! నీకన్నా మాకేది ఎక్కువ కాదమ్మా. అంతా నీ అభీష్టం ప్రకారమే జరుగుతుంది. ఆ బండకింది బంగారం నీది! నా కూతురి బంగారం నాది! ఆ పొలాలన్నీ ఆయా రైతుల పేర్ల మీదనే నమోదు చేయిస్తాను. మీ ముతాత మాటను, మీ తాత మాటనూ మనవడిగా, కొడుకుగా నేను నిలబెడతాను బంగారూ!” అంటూ ధారాపాతంగా వర్షించే కన్నీళ్లతో కూతుర్ని అక్కన చేర్చుకొన్నాడా తండ్రి!

రెండు తెలుగు రాష్ట్రాలలో రైతుల పరిస్థితి దయనీయంగానే ఉన్నప్పటికీ, వ్యవసాయం దండగ అనుకోవడం సాధ్యం కాదని భారతీయ కిసాన్ సంఘ్ (బీకేఎస్) అఖిల భారత కార్యవర్గ సభ్యుడు జలగం కుమారస్వామి అన్నారు. బీకేఎస్ వ్యవస్థాపకుడు దత్తొపంత్ రేంగ్డీ శత జయంతి సందర్భంగా ఈ సంస్థ కూడా పలు కార్యక్రమాలను చేపట్టింది. అందులో గో ఆధారిత వ్యవసాయాన్ని విస్తరించడం కూడా ఒకటని కుమారస్వామి చెప్పారు. 1996 నుండి భారతీయ కిసాన్ సంఘ్ పూర్వ ఆంధ్రప్రదేశ్ సంఘటనా కార్యదర్శిగా పని చేశారు. ప్రస్తుతం అఖిల భారత కార్యవర్గ సభ్యుడిగా బాధ్యతలు నిర్వహిస్తున్నారు. జాగృతితో కుమారస్వామి ముఖాముఖీలోని కొన్ని అంశాలు:

‘గో ఆధారిత సాగే

తెప్పించుకుంటున్నారు. సరైన విత్తనం దొరక్క విత్తనానికి సరైన చట్టం లేక మార్కెటింగ్ లేక దళారుల బెడద, ప్రభుత్వాలు గాలిలో దీపం పెట్టి, రైతులను సమస్యల వలయంలోకి నెట్టేశారు.

ఉభయ రాష్ట్రాలలో కూడా రైతులకు సబ్సిడీలు అందించడం కంటే లాభసాటి ధర, కొనుగోలు కేంద్రాల ఏర్పాటు ఎక్కువ అవసరమని గుర్తించాలి ప్రభుత్వం. రైతు ఆదాయం రెండంకెలు కావాలంటే దేశీయ విత్తనాలను అభివృద్ధి చేసి, చీడపీడలను తట్టుకొనే విత్తనాలు రైతులకు అందించాలి. దళారీ వ్యవస్థ లేకుండా ప్రభుత్వం కల్పించుకొని మార్కెటింగ్ వ్యవస్థ నెలకొల్పాలి. పంట రుణాల ఆలోచన చేసి తగిన స్థాయిలో ఏర్పాటు చేయాలి. జీరో వడ్డీతో రుణాలు ఇవ్వాలి. నాణ్యమైన ఎరువులు, పురుగు మందులు ప్రభుత్వం అందించాలి. నదీ జలాలను సాగుకు సక్రమంగా అందించి సముద్రం పాలు కాకుండా చేయాలి. విద్యుత్ సమస్య లేకుండా చేయాలి. భూసార పరీక్షలు సక్రమంగా చేయాలి. ఉపాధి హామీ పథకాన్ని వ్యవసాయానికి సక్రమంగా వర్తింపజేయాలి.

ప్రధానమంత్రి ఫసల్ భీమా పథకం అమలు రాష్ట్రాలలో సక్రమంగా లేదు. రైతుల ప్రయోజనాలకు ప్రైవేట్ కంపెనీలు కూడా పనిచేయాలి. ప్రభుత్వమే భాగస్వామిగా బీమా పథకాలు చేపట్టాలి. తక్కువ బీమా చేసినా కార్యరూపం దాల్చడంలేదు. సరే

నెంబర్ వారీ ఇన్సూరెన్స్ ఉంటేనే రైతుకు లాభం.

సేద్యం లాభసాటిగా ఉండాలంటే ఏం చేయాలి?

వ్యవసాయం చేస్తే నష్టం అనుకోవడం సరికాదు. అసలు రైతు అసలు ముడిసరకుగా అమ్ముకుండా బైప్రోడక్ట్ గా అమ్మితే మేలు. ఒక్క ఉదాహరణ చూడండి! చెరకు ధర కిలో రూ. 3 ఉందనుకుందాం! అయితే రైతు చెరకును బెల్లంగా మార్చి అమ్మితే ఎంతో మేలు. చాలా ఉత్పత్తులు అంతే. ఆఖరికి ముసగ కూడా.

ఉభయ రాష్ట్రాలలో మార్కెటింగ్ వ్యవస్థ ఎలా ఉంది?

ఆంధ్రరాష్ట్రంలో మామిడి, పసుపు, ఉల్లికి మాత్రమే మార్కెటింగ్ ఉంది. అయినా దళారులదే పైచేయి. విత్తనాలు, ఎరువులు, పురుగు మందులలో కూడా వీరిదే పెత్తనం. తెలంగాణలో మార్కెటింగ్ యార్డ్ లు ఉన్నా వ్యవస్థ సరిగా లేదు. అక్కడ కూడా దళారీలదే రాజ్యం. దళారుల నిర్ణయమే అంతిమం. ఈ -నామ్ కూడా దళారుల కారణంగా అమలులో విఫలమైంది. మార్కెట్ కమిటీలు రాజకీయ నిరుద్యోగులకు నిలయాలైనాయి. రైతులనే మార్కెట్ యార్డ్ ప్రతినిధులుగా నియమించాలి. నేడు జరగవలసింది మార్కెట్ వ్యవస్థ ప్రక్షాళన.

అఖిల భారతీయ స్థాయిలో జరుగుతున్న రైతు ఉద్యమాల వెనుక రాజకీయం ఉందన్న ఆరోపణ గురించి ఏమంటారు?

రైతు సంఘాలన్నీ పార్టీలకు అనుబంధ సంఘాలే. కానీ కొన్ని సంఘాల వారు తమ తమ తాత్కాలిక

ఆంధ్రప్రదేశ్, తెలంగాణ రాష్ట్రాలలో రైతాంగం ఎదుర్కొంటున్న ప్రధాన సవాళ్లు ఏమిటి?

నేడు ఆంధ్ర, తెలంగాణలలో రైతుల పరిస్థితి అత్యంత దయనీయంగా ఉంది. కేవలం కృష్ణా, గోదావరి డెల్టాలో తప్ప ఎక్కడా భూగర్భజలాలు లేవు. రెండోవైపు అధిక వర్షాల కారణంగా ఈ రెండు ప్రాంతాలలో పంటలు దెబ్బతిన్నాయి. ప్రాజెక్టులలో వర్షాధారంతో జీవిస్తున్న నాగార్జునసాగర్ క్రింద ప్రకాశం జిల్లా వంటి ప్రాంతాలలో సాగునీరుకు భరోసాలేదు. తెలంగాణ, ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఎకరాకు రూ. 10,000 ఇస్తామని చెప్పి ప్రభుత్వాలు చేతులు దులుపుకున్నాయి. సేద్యంలో మౌలికమైన ఎరువులు, విత్తనాలు రైతులకు అందుతున్నాయో లేదా తెలుసుకునే ప్రయత్నం కూడా లేదు.

ఆంధ్రప్రాంతంలో ఒక్కొక్కరైతుకి రూ. 25,000 బాకీ ఉంది. నీలం, ఫైలన్, హెలిన్ తుఫాన్లు, కరవు రాయతీలు బీమా కంపెనీలు ఇవ్వాలి. వేలకోట్ల రూపాయలు రైతుకి ప్రభుత్వమే బాకీ పడ్డాయి. ఇదికాకుండా సబ్సిడీలు, వ్యవసాయ పరికరాలు మొదలైనవి కోట్ల రూపాయలలో రావలసి ఉంది. తెలంగాణలో సబ్సిడీ ప్రశ్నే లేదు. గాలికి వదిలేశాయి. రాయలసీమలో రైతులు సాధారణంగా వర్షాధారంతోనే సేద్యం చేస్తున్నారు. వేరుసెనగలో నష్టాలు వస్తున్నాయని విరుధాన్యలవైపు మళ్లారు. ఈ పంటకు మార్కెట్ లేదు. చిరుధాన్యాలు పండిస్తే కొనేవారు లేరు. ధాన్యానికి గిట్టుబాటు ధరలేదు. కూరగాయలు పండించే రైతులు నష్టపోయారు. పొరుగు రాష్ట్రాల నుండి కూరగాయలు

దళారీ వ్యవస్థ లేకుండా ప్రభుత్వం కల్పించుకొని మార్కెటింగ్ వ్యవస్థ నెలకొల్పాలి. పంట రుణాల ఆలోచన చేసి తగిన స్థాయిలో ఏర్పాటు చేయాలి. జీరో వడ్డీతో రుణాలు ఇవ్వాలి. నాణ్యమైన ఎరువులు, పురుగు మందులు ప్రభుత్వం అందించాలి. నదీ జలాలను సాగుకు సక్రమంగా అందించి సముద్రం పాలు కాకుండా చేయాలి. విద్యుత్ సమస్య లేకుండా చేయాలి. భూసార పరీక్షలు సక్రమంగా చేయాలి.

ప్రయోజనాలకై రైతులను రెచ్చగొడుతున్నారు. అందుకే ఆ ఉద్యమాల మీద రాజకీయ నీలినీడలు తప్పడం లేదు. విమర్శలు కూడా తప్పడం లేదు.

ఇప్పుడు దేశంలో కొన్నిచోట్ల గో-ఆధారిత వ్యవసాయం ప్రాచుర్యంలోనికి వస్తున్నది. ఆ మాట తరుచు వినిపిస్తున్నది. ఆ విధమైన సేద్యం మన ఉభయ రాష్ట్రాలలో ఎలా ఉంది?

ఆంధ్రప్రాంతంలో వది సంవత్సరాలుగా భారతీయ కిసాన్ సంఘ పొలాలు కొనడన్న ప్రచారం చేస్తున్నది. అయితే గత నాలుగు

వ్యవసాయానికి సంబంధించి అనుబంధ పరిశ్రమగా చెప్పాలంటే, మొదట పాడి పరిశ్రమను ప్రస్తావిస్తాం. ఆ పరిశ్రమ పరిస్థితి ఏమిటి?

పశుసంపద ద్వారా రైతులు ప్రత్యామ్నాయ ఆదాయంతో జీవనం గడపడం గమనార్హం. ఆవు పాలకు కూడా లాభసాటి ధర లభించాలి. లీటర్ కు కనీసం 50 రూపాయలు లేకపోతే ప్రోత్సాహకరంగా ఉండదు. గేదెపాలు లీటరుకు రూ.75 ఉండాలి. మినరల్ వాటర్ లీటరుకు రూ.25లు చెలిస్తున్నారు. పాల అవసరాలను బట్టి, అవి ఇచ్చే శక్తిని బట్టి కొంచెం ధర పెరిగినా ఆరోగ్యం కోసమే కదా?

ఆంధ్రరాష్ట్రంలో వ్యవసాయ మిషన్ తీరు ఎలా ఉంది?

రైతుల సమస్యలకు పరిష్కార వేదిక చైర్మన్ గా రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి, వైస్ చైర్మన్ గా రైతు

జీవనశైలి మారిన కారణంగా డా॥ ఖాదర్ వల్లీ, వీరమాచినేని వంటి అనేకమంది ఆయుర్వేద నిపుణులు చెప్పిన కారణంగా దేశ విదేశాలలో చిరుధాన్యాలకు గిరాకీ కూడా పెరిగింది. గత రెండు సంవత్సరాల నుండి వాటికి ఆదరణ బాగా పెరిగింది. వీటికి కూడా మార్కెటింగ్ సమస్యే ఉంది. ప్రాసెసింగ్ మిల్లులు తక్కువ కావడం వల్ల మార్కెటింగ్ లోపిస్తున్నది. రేషన్ షాపులలో చిరుధాన్యాల విక్రయాన్ని ప్రోత్సహించాలి. మార్కెటింగ్ వ్యవస్థలో రేషన్ షాపులను భాగం చేయాలి. ధర నిర్ణయం చేయాలి. చిరుధాన్యాల అభివృద్ధి బోర్డ్ ఏర్పాటు చేసి, ప్రత్యేక బడ్జెట్ ను వెనుకబడిన పంటలకు గాను కేటాయించి ప్రోత్సహించాలి.

భారతీయ కిసాన్ సంఘ ఉభయ రాష్ట్రాలలో దీర్ఘకాలిక సమస్యల పరిష్కారానికి ఎలాంటి యోజన చేసింది?

రుణమాఫీలు వద్దు, లాభసాటి ధర ముద్దు అనే నినాదంతో మేం ఉద్యమాలు చేస్తున్నాం. రైతుల ప్రయోజనాలకే కిసాన్ సంఘ ప్రాధాన్యమిస్తుంది. విద్యుత్, రెవెన్యూ, విత్తన చట్టంపై రుణ అర్హతపై, లాభసాటి ధరపై మా సంస్థ దృష్టి కేంద్రీకరించింది. భారతీయ కిసాన్ సంఘ కేవలం రైతు ఉద్యమాలకే పరిమితం కాకుండా, రైతాంగంతో ముడిపడి ఉన్న సహకార సంఘాలపై కూడా దృష్టి సారించింది. కూరగాయల రైతులకు సరైన ధర అందించేందుకు కృషి చేస్తుంది. తుఫాన్లు, వరదలు సంభవించినప్పుడు ఆర్.ఎస్.ఎస్. సహకారంతో కొన్నికోట్ల రూపాయల ఎరువులు, విత్తనాలు, మొక్కల రూపంలో రైతులకు అందజేసింది. గో-ఆధారిత వ్యవసాభివృద్ధికై ప్రత్యేక సంఘాన్ని ప్రారంభించి ఆంధ్రరాష్ట్రంలో ముందుకు తీసుకువెళుతున్నది.

బీకేఎన్, బీఎంఎన్ వ్యవస్థాపకులు రేండ్ల జీ శతజయంతి సందర్భంగా మీ ప్రణాళిక లేమిటి?

మన ఉభయ రాష్ట్రాలలో (తెలంగాణ, ఆంధ్ర) గో ఆధారిత వ్యవసాయంపై కార్యకర్తలకు శిక్షణ ఇచ్చి, ప్రస్తుతం వేలాదిగా ఉన్న రైతులను లక్షలాది రైతులుగా పెంచడం. సంస్థ బలోపేతానికి యువ, మహిళా రైతుల సదస్సుల నిర్వహణ, జిల్లా కమిటీలను బలోపేతం చేయడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాం. వచ్చే నవంబర్ 10న పెద్ద ఎత్తున రైతుల సమ్మేళనం ఏర్పాటు చేయాలని ప్రణాళిక రచించాం. ★

'శరణ్యం'

సంవత్సరాల నుండి దీని అమలు వేగం పుంజుకుంది కూడా. వేల సంఖ్యలో రైతులు గో-ఆధారిత వ్యవసాయానికి మారారు. 50%, 100% కూడా ఆ సేద్యంలోకి మారిన వారున్నారు. ప్రభుత్వం కూడా గో-ఆధారిత వ్యవసాయ ప్రాముఖ్యతను గుర్తించింది. ఇతర స్వచ్ఛంద సంస్థలు, సుభాష్ పాలేకర్ (ప్రకృతి వ్యవసాయం) తోడ్పాటుతో ఈ ప్రక్రియ ఇప్పటికీ వేగంగానే సాగుతున్నది. వ్యవసాయం లాభాల బాట పట్టడంతో ముందుకు వెళుతున్నది. కానీ మార్కెటింగ్ వ్యవస్థ సరిగా లేని కారణంగా కొందరు వెనక్కి వెళ్లారు. మార్కెటింగ్ లేకనేవారు అయోమయంలో ఉన్నారు. సరైన గిట్టుబాటు ధరకు మార్కెటింగ్ తోడైతే ఈ విధానం మరింత పురోగమిస్తుంది. ఆరోగ్య ఆంధ్రప్రదేశ్, ఆరోగ్య తెలంగాణ నిర్మాణం కోసమైనా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు, గో- ఆధారిత వ్యవసాయ సంఘాలకు నిధులు సమకూర్చాల్సిన అవసరం ఉంది. తెలంగాణ ప్రభుత్వం తగినంత శ్రద్ధతో రైతులకు ప్రోత్సాహం చూపిస్తే ఈ విధానం ఇంకా ముందుకు పురోగమిస్తుంది. తెలంగాణలో గో-ఆధారిత వ్యవసాయ సంఘం, ఏకలవ్య ఫౌండేషన్ సొంత నిధులతోనే రైతులకు సేవలు అందిస్తున్నాయి. ఆంధ్రప్రాంతంలో రైతు నేస్తం రైతులకు శిక్షణ కార్యక్రమాల ద్వారా సేవలు అందుతున్నాయి.

నాయకుడు నాగిరెడ్డి ఉన్నారు. సమావేశాలకు మాత్రమే పరిమితమయింది. ఇంకా కార్యాచరణకు నోచుకో లేదు. తెలంగాణలో రైతు సమన్వయ సమితి పరిస్థితి కూడా అలానే ఉంది.

నేడు చిరుధాన్యాల పంటపై రైతులు దృష్టి సారించారు. భవిష్యత్ ఎలా ఉంటుంది?

రాయలసీమలో వర్షపాతం తక్కువ. ఆ కారణంగా ఎప్పటి నుంచో ఈ పంటలను పండించే వారు. తరువాత వాణిజ్య పంటలు వచ్చినా సప్లాలు మిగిల్చాయి. రైతులు మళ్లీ చిరుధాన్యాలపై దృష్టి సారించారు. జీవనశైలి మారిన కారణంగా డా॥ ఖాదర్ వల్లీ, వీరమాచినేని వంటి అనేకమంది ఆయుర్వేద నిపుణులు చెప్పిన కారణంగా దేశ విదేశాలలో చిరుధాన్యాలకు గిరాకీ కూడా పెరిగింది. గత రెండు సంవత్సరాల నుండి వాటికి ఆదరణ బాగా పెరిగింది. వీటికి కూడా మార్కెటింగ్ సమస్యే ఉంది. ప్రాసెసింగ్ మిల్లులు తక్కువ కావడం వల్ల మార్కెటింగ్ లోపిస్తున్నది. రేషన్ షాపులలో చిరుధాన్యాల విక్రయాన్ని ప్రోత్సహించాలి. మార్కెటింగ్ వ్యవస్థలో రేషన్ షాపులను భాగం చేయాలి. ధర నిర్ణయం చేయాలి. చిరుధాన్యాల అభివృద్ధి బోర్డ్ ఏర్పాటు చేసి, ప్రత్యేక బడ్జెట్ ను వెనుకబడిన పంటలకు గాను కేటాయించి ప్రోత్సహించాలి.

చరిత్ర రచనలో నాణేల పాత్ర అత్యంత కీలకమైనది. శిలాశాసనాలు, సాహిత్యాధారాలతో పాటు నాణేల సంపద కూడా చరిత్ర రచనను సుసంపన్నం చేసింది. నాణేల మీద జరిగిన పరిశోధనలో, అధ్యయనంలో వింత వింత అంశాలు బయట పడ్డాయి. ఎప్పుడు నాణేల గుట్టలు బయటపడ్డా, చరిత్రపుటలలో ఒక కొత్త వాక్యం చేరుతూనే ఉంటుంది. వాటి మీద గుర్తులు కూడా విశేషమైన సంగతులనే వెల్లడిస్తూ ఉంటాయి. మొగల్ చక్రవర్తి ఔరంగజేబ్ చరిత్రలోనే అత్యంత వివాదాస్పదమైన పాలకుడు. ఇతడి మతోన్మాదం, అసహనం చరిత్ర ప్రసిద్ధం. ఇస్లాంను తీవ్రంగా ఆచరించిన ఇలాంటి పాలకుడు కూడా మొగలుల నాణేల మీద మత గ్రంథం నుంచి స్వీకరించిన ఒక వాక్యాన్ని కనపడ కుండా నిషేధించాడు. ఆ పవిత్రవాక్యం అతడి ముందు పాలకుల కాలం నుంచి కూడా నాణేల మీద ఉండేది. వారు కూడా ఇస్లాంను ఆచరించినవారే. కానీ, గ్రేట్ మొగల్స్ గా పేరొందిన తొలి ఆరుగురు పాలకులలో చివరివాడైన ఔరంగజేబ్ నాణేల మీద ఆ వాక్యాన్ని నిషేధించాడు. ఎందుకో తెలిస్తే సంభ్రమాశ్చర్యాలకు గురికావడం తప్పదు. ఇలాంటి వాస్తవాలను ఆ వంశీకులు భద్రపరిచిన చారిత్రక పత్రాల ద్వారానే తెలుసుకోవచ్చు.

మొగలుల పాలనా కాలంలో వారి దర్బారులో జరిగిన ఘటనలని ఒక పద్ధతి ప్రకారం, తేదీల వారీగా నమోదు చేసే విధానం ఉండేది. వీటిని నమోదు చేయడమే కాకుండా, దఫ్తర్ ఇ దివాన్ అనే అధికార యంత్రాంగం పరిశీలించి, రాజముద్రను కూడా వేసి భద్రపరిచేది. షాజహాన్ (1628-1658), ఔరంగజేబ్ (1658-1707)ల చరిత్రలను నిర్మించడంలో ఆ ఆధారాలు కీలక పాత్ర వహించాయి. షాజహాన్ కాలానికి చెందిన కొన్ని పత్రాలు హైదరాబాద్ లో ఉన్న ఆంధ్రప్రదేశ్ అభిలేఖాగారంలో ఉన్నాయి. ఆ పత్రాలు కొన్ని ఆసక్తికరమైన అంశాలను వెల్లడిస్తున్నాయి. వాటిలో నవంబర్ 17, 1637 (రజబ్ 9, 1047, ఏహెచ్) నాటి పత్రం ఒకటి. ఇది నాణేల నిపుణులకు ఎంతో ముఖ్యమైనది కూడా. ఆ రోజు యువరాజు ఔరంగజేబ్ 20వ జన్మదినం. ఆ సమయంలో అతడి బరువెంతో కూడా దాని ద్వారా తెలుస్తుంది. అతడి బరువుకీ, చరిత్ర

చరిత్రపుటల మీద ఔరంగ

పరిణామానికి సంబంధం ఏమిటి అని ప్రశ్నించడం తొందరపాటు. డిస్కవరీ ఆఫ్ ఇండియాలో కూడా నెహ్రూ కాలచక్రాన్ని వెనక్కి తిప్పేందుకు యత్నించి, అందులో విఫలమై దానిని విరగకొట్టాడని ఔరంగజేబ్ గురించి రాశారు. భారతదేశ చరిత్రలో ఎంతో భారంగా కనిపించే ఇతడి శరీరం బరువు నాణేలతో తూకం వేసే సందర్భంలో తెలిసింది. ఎలాగంటే, అతడి 20వ జన్మదిన వేడుకలు దౌలతా బాద్ లో నిర్వహించారు. ఆ రోజున యువరాజుని నాణేలతో

తూకం వేశారు. రెండువేల వెండి రూపాయలు, 866 రాగి నాణేలు, తులం వంతున ఉన్న 20 బంగారు నాణేలు తూకానికి అవసరమై నాయి. అంటే అతడి బరువు రెండు మాన్ల, పదిహేడు సీర్లు, ఔరంగజేబ్ బరువు, పనిలో పనిగా నాటి నాణేల బరువు కూడా ఈ విధంగా నమోదయింది.

ఇప్పుడు ఈ నాణేలను ఆ లెక్కతో ఎందుకు ఉపయోగించవలసి వచ్చిందో చూడాలి. తులం ఉన్న 20 నాణేలు ఎందుకు ఉపయోగించారంటే, అతడి వయసు ఇరవై సంవత్సరాలు కావడం వల్లనే. అయితే ఈ బంగారు నాణేలు వ్యవస్థలో చెలామణిలో ఉన్నాయా లేదా, నిసార్ అనే సందర్భం కోసం, నజరానాలుగా ఇవ్వడానికి ముద్రించారా అన్న సంగతి ఆ పత్రంలో పేర్కొనలేదు. కొన్ని నాణేలను అలాంటి సందర్భాల కోసం ఆ సమయంలో ముద్రించేవారు. సాధారణ చెలామణి కోసం వెండి నాణేలు ఉండేవి. వాటి బరువు ఒక్కొక్కటి 11.4 గ్రాములు. అదే జహంగీర్ రూపాయి బరువు తీసుకుంటే దాని బరువు

13.7 గ్రాములు ఉండేది. సవాయి అని పిలిచే మరొక రూపాయి కూడా చెలామణిలో ఉండేది. దీని బరువు 14.4 గ్రాములు. మొగలులు 200, 5, 2 రూపాయల విలువతో వెండి నాణేలను ముద్రించారు. వీటి బరువులు వేరువేరుగా ఉంటాయని వేరే చెప్పనవసరం లేదు. ఒక డాము లేదా రెండు డాములు విలువతో రాగి నాణేలు ముద్రించారు. రెండు డాముల విలువైన నాణెం బరువు 41.4 గ్రాములు. ఒక డాము నాణెం బరువు 20.5 గ్రాములు. రాగి నాణేలలో కూడా వివిధ విలువలు కలిగినవి ఉండేవి. వాటి బరువులు కూడా వేరేవేరుగా ఉండేవి. తొలా అనే రాగి నాణెం బరువు 11.56 గ్రాములు.

కాబట్టి వెండి, రాగి నాణేల బరువు ప్రకారం ఔరంగజేబ్ బరువు ఇలా చెప్పుకోవచ్చు.

ఎ. జహంగీర్ వెండి నాణేలు, రెండు డాములు = $2000 \times 13.7 + 866 \times 41.4 + 20 \times 11.56$ ఈ మొత్తం 65.56 కిలోలు.

బి. ఆర్థిక వ్యవస్థలో రోజువారీ చెలామణిలో ఉన్న రూపాయి తీసుకుంటే దాని బరువు 11.4 గ్రాములు. డాము బరువు 20.5 గ్రాములు. దీనిని బట్టి యువరాజు బరువు $2000 \times 11.4 + 20 \times 11.56 = 60.96$ కిలోలు.

సి. ఒక డాము నాణేలతో, నిత్య వ్యవహారంలో ఉన్న రూపాయితో తూచినట్లయితే ఔరంగజేబ్ బరువు $2000 \times 11.4 + 66 \times 20 + 20.5 \times 11.56 =$

ఇది అళ్ళర్ పాలనలో, హిజ్రీ 987లో విడుదల చేసిన నాణెం. దీని మీద కలీమా (బొమ్మ వైపు) ముద్రించారు. బొరుసు వైపు సంవత్సరం, పాలకుని పేరు వంటి వివరాలు ముద్రించి ఉన్నాయి. దీని పేరు మొహర్. అంటే ఔరంగజేబ్ కు ముందు పాలించిన వారు విడుదల చేసిన నాణేల మీద కలీమా సర్వసాధారణంగా ఉండేది.

42.86 కిలోలు.

తూకం వేసిన నాణేన్ని బట్టి యువరాజు బరువు మారిపోవడం గమనించాలి. పురాతన, మధ్య యుగాల నాటి కొలతలు తూనికల గురించి దక్కనులో దొరికిన పలు శిలా ఫలకాలు సమాచారం ఇస్తున్నాయి. బాబర్ నామా (బాబర్ జీవిత చరిత్ర) కూడా అలనాటి కొలతలు, తూనికల గురించి పేర్కొన్నది. పురాతన భారతంలో మౌలిక ద్రవ్యరాశి పేరు రాటి. బాబర్ నామా మాషా, టంగ్, మిషాల్, తొల, సీర్ అనే తూనికల గురించి కూడా పేర్కొన్నది. కానీ ఒక రాటి బరువు ఎంత ఉండేదో బాబర్ నామా వెల్లడించ లేదు. అయితే ఎడ్వర్డ్ థామస్ వంటి చరిత్రకారులు ఇతర తూనికలతో పోల్చి రాటి బరువు లెక్క కట్టారు. రాటి విలువను గ్రెయిన్స్ లో లెక్కకట్టారు. ఇంతకీ ఒక గ్రెయిన్ బరువు ఎంత? దాని బరువు 0.065 గ్రాములతో సమానం. కాబట్టి కొలతలు, తూనికల ప్రమాణాలు చరిత్రలో ఒకే విధంగా లేవు. ఇదెందుకు జరిగిందో పరిశోధించవలసి ఉంది. బాబర్ నామా

దాని ఒర, బంగారం, వజ్రాలు తాపడం చేసిన బల్ల, ఏనుగు, గుర్రాలు కూడా ఆ బహుమానాలలో ఉన్నాయి. ముస్లిం పాలకుల కాలంలో ఉన్న కానుకల రివాజు అసఫ్ జాహి చివరి పాలకుడు (నిజాం) మీర్ ఉస్మాన్ ఆలీ ఖాన్ (1911-1948) హయాంలో కూడా నిరాటంకంగా కొనసాగింది. ఇతడి కాలంలో ఒక మనసబ్ దారు కనీసం ఒక అప్రాఫిని సమర్పించు కుంటే తప్ప నవాబును గౌరవించినట్లు కాదు. ఇది కూడా ఆనాడు ఉన్న ఒక నాణెమే. ఇలా పాదుషా లేదా నవాబు లేదా యువరాజు వంటి వారికి ఆయా సందర్భాలలో సమర్పించుకోవడానికి ఈ తరహా నాణెలను ప్రత్యేకంగా ముద్రించేవారు. పుట్టిన రోజు పేరుతో పెద్ద ఎత్తున కానుకలు స్వీకరించిన ఆధునిక కాలపు పాలకులలో నిజాం ఒకరు. ఒకవేళ ఎవరైనా జాగీర్దార్ పుట్టిన రోజు వేడుకకు ఏదో కారణం చేత హాజరు కాలేకపోతే, ఆ సంగతిని వదే వదే అతడికి గుర్తు చేసే కార్యక్రమం కూడా ఉండేది. కొంచెం ఆలస్యమైనా ఫరవాలేదు, అతడు ఆ అప్రాఫిని

డా॥ దేవే రాజారెడ్డి

ఇతడికి ఒక తమ్ముడు కూడా ఉండేవాడు. అతడి పేరు మురాద్. అధికారం చేజిక్కించుకునే క్రమంలో ఔరంగజేబ్ సాగించిన అరాచకానికి భయపడి ఇతడు బర్మా పారిపోయాడు. దారాషిక్ ఓగ్లింగ్ ఆఫ్ ఓషన్స్ అనే పుస్తకం రాశాడు. షాజహాన్ కు అభిమాన సంతానం. కానీ ఇతడు హిందూ ముస్లిం ఐక్యతను ఆకాంక్షించాడు. అతడి గ్రంథం సారాంశం కూడా అదే. మొగల్ చక్రవర్తులలో అత్యంత వివాదాస్పదమైన ఔరంగజేబ్ సున్నీ ముస్లిం. 1679లో ముస్లిమేతరుల మీద జిజియాపన్ను విధించాడు. దర్బారులో హిందూ

గజేబ్ బరువు

రాసిన కాలం తరువాత నాటి మాన్ కీ, ముందు నాటి మాన్ కీ తేడా ఉంది. కాబట్టి ఔరంగజేబ్ బరువు కూడా మారుతుంది. రాటి బరువు ఇవ్వకపోవడానికి కారణం- నగదులో అది ప్రాథమిక ద్రవ్యరాశి. అంటే విలువ చాలా తక్కువ. ఎడ్వర్డ్ థామస్ పురాతన భారతంలో కొలతలు తూనికల గురించి 1874లోనే మంచి పుస్తకం వెలువరించాడు. పాశ్చాత్య కొలమానంలో గ్రాములు, గ్రెయిన్ ల మాదిరిగా రాటి మొగలుల కాలంలో అతి చిన్న ద్రవ్యరాశి. మరొక విషయం కూడా ఉంది. ముస్లిం పాలకులు చాంద్రమానం ఆధారంగా ఉండే హిజ్రీ యుగాన్ని అనుసరించారు. హిందూ, క్రైస్తవ కాలమానానికి ఇది భిన్నంగా ఉంటుంది. ఈ ప్రకారం చూస్తే ఔరంగజేబ్ నవంబర్ 17, 1617న కాకుండా, నవంబర్ 3, 1618న జన్మించాడు. ఇతడు మాలవాలోని దోధ్ అనే చోట పుట్టాడు. అలాగే మిగిలిన మొగల్ పాలకుల జన్మ సంవత్సరం కూడా తేడాగా ఉంటుంది.

పాలకులకు ప్రత్యేక సందర్భాలలో ఖరీదైన కానుకలు సమర్పించుకుని, వారి కరుణకు పాత్రులు కావడమనే విధానం అప్పుడు కూడా ఘనంగానే సాగింది. గట్టిగా పరికిస్తే కింది స్థాయి ఉద్యోగులకు ఇదొక బరువైన బాధ్యతలా కనిపిస్తుంది. షాజహాన్ కాలం నాటి పత్రాలు మనసబ్ దారులు యువరాజుకు, అంటే ఔరంగజేబుకు ఎలాంటి కానుకలు సమర్పించుకున్నారో కూడా తెలియచేసింది. నగదు దగ్గర నుంచి ఎనామిల్ పూతతో ఉన్న ఖరీదైన ఘరిక,

హిజ్రీ 1085 సంవత్సరంలో, అంటే ఔరంగజేబ్ కాలంలో విడుదల చేసిన నాణెమిది. దీని మీద కలీమా కాసరాదు. మొదటి బొమ్మ వైపు, రెండోది బొమ్మ వైపు ఆకృతులను చూపుతున్నాయి.

సమర్పించుకునే వరకు నవాబు నిద్ర పోనిచ్చేవాడు కాదన్నమాట. నిజాం నవాబు కూడా, హైదరాబాద్ సంస్థానం భారత సమాఖ్యలో విలీనమైన తరువాత కేంద్ర ప్రభుత్వానికి 33 వేల బంగారు నాణెలు ఇచ్చాడు. 1965లో ఇది జరిగింది. అంటే పాక్ తో యుద్ధం తరువాత. పైసా విదల్పడని నిజాంకు పేరుంది. అయినా ఎందుకు ఇచ్చాడంటే, యుద్ధం చేసిన దేశానికి నీవేమి ఇచ్చావంటూ సామాన్య ప్రజలు నిలదీయడం మొదలుపెట్టారు. అందుకే యుద్ధ నిధికి ఇచ్చాడు.

ఔరంగజేబ్ 49 ఏళ్లు రాజ్యమేలాడు. అప్పటి జనాభా 150 మిలియన్లు. మొగల్ వంశంలో అతడు ఆరో పాలకుడు. రాజ్యాన్ని ఎంతో విస్తరించాడు. షాజహాన్ మూడో కుమారుడు. తండ్రిని కారాగారం పాల్గొన్నాడు. దారాషిక్, షా షుజా ఇతడి అన్నలు. ఆ ఇద్దరిని కూడా చంపి అతడు రాజ్యానికి వచ్చాడు.

ఆచారం మేరకు నమస్కరించే సంప్రదాయాన్ని రద్దు చేశాడు. చక్రవర్తి అయినప్పటికీ చాలా నిరాంధ బరంగా జీవించేవాడని పేరు. ఇతడి సమాధి కూడా మిగిలిన మొగలు వంశీయుల సమాధుల మాదిరిగా ఖరీదైనది కాదు.

ఔరంగజేబ్ భారత్ ను సుదీర్ఘకాలమే పాలించాడు. ఇతడు నాణెల మీద ఉండే కలీమాను నిషేధించాడు. కలీమా అంటే, 'లా ఇలాహ ఇల్లాహ్ మహమ్మద్ రసూల్ అల్లా' అన్న ప్రార్థనా వాక్యం. అంటే అల్లా తప్ప వేరు దైవం లేదు. ఆయన దూత మహమ్మద్. సాక్షాత్తు ఖురాన్ నుంచి తీసుకున్న వాక్యమిది. ఇస్లాంలో ఎంతో కీలకమైన ఈ వాక్యాన్ని నాణెల మీద ముద్రించకుండా ఎందుకు నిషేధించాడు? మత విశ్వాసులు కాని హిందువులు ముట్టుకుంటే అది అపవిత్రం అవుతుందని గట్టిగా నమ్మాడు.

వ్యాసకర్త : స్వారాజ్ సర్జన్, అపోలో

ఆర్యులు - అనార్యులు (ద్రావిడులు) అన్న చర్చ భారతదేశంలో ఇప్పటికీ కొనసాగుతోంది. ఈ సిద్ధాంతం గురించి రకరకాల దృష్టికోణాలతో పరిశోధనా పత్రాలను, పుస్తకాలను ప్రచురిస్తున్నారు. క్రీస్తుపూర్వం వెయ్యేళ్ల క్రితం ఇప్పటి ఇరాన్, ఇరాక్ ప్రాంతం నుంచి వచ్చినవారే 'ఆర్యులు' అని; ఇండో-యూరోపియన్ భాషలు మాట్లాడే వీరు దక్షిణాసియాకు వచ్చారని రకరకాల వాదనలు, ఆలోచనలు చరిత్రకారులుగా చెప్పుకునేవారు చేస్తూ ఉన్నారు, రాస్తూ ఉన్నారు.

ఈ వాదన చేసేవారంతా భారతదేశం పైకి ఆర్యులు మహా దండయాత్ర చేశారని లేదా మహావలన వచ్చారని, గడ్డిభూములు జాడ వెతుక్కుంటూ వచ్చారని, వారంతా ఈ దేశ అస్థితకు సంబంధం లేనివారని, అలా దాడులు చేస్తూ మూలవాసులైన వారిని, ద్రావిడులను దక్షిణ భారతం వైపు తరిమికొట్టారని ఇలా రకరకాల 'ఊహాగానాలు' వినిపించారు. వాటికి చారిత్రక ఆధారాలున్నాయని కూడా వారు చూపుతున్నారు.

హిమాలయాలు, గంగానది, కాశీ నగరాన్ని యూరప్ నుంచి, సెంట్రల్ ఆసియా నుంచి వారు తీసుకురాలేదన్న మౌలిక అంశాన్ని విస్మరించి చేసే వాదనలవి. కాశీనగరం ఏర్పడినప్పుడు, అక్కడ జనపదాలు వికసించినప్పుడు ప్రపంచంలో కూడా నాగరికత వికసించలేదన్నది దాచేస్తే దాగని సత్యం. పదివేల ఏళ్ల అవిచ్ఛిన్న సంస్కృతి సంప్రదాయాలు, నాగరికత గల భారతదేశంలోకి ఆర్యులు సుదూర ప్రాంతం నుంచి వచ్చి ఇక్కడి ప్రజలకు నాగరికత నేర్పారని ప్రతిపాదించడం విడ్డూరంగా ఉంది.

అలా వచ్చినవారు హిమాలయాలను, గంగా, సరస్వతి నదులను, అక్కడ పుట్టించిన జ్ఞానాన్ని, తపోధనాన్ని వట్టుకొచ్చారా? అన్న ప్రశ్నకు

సమాధానం లేదు, రాదు. మహాభారత యుద్ధం కాలానికే ఈ దేశం అఖండ భారతంగా విలసిల్లింది. నుదూర ప్రాంతాల రాజ్యాలతో సంబంధ బాంధవ్యాలు ఉన్నాయి. హస్తిన, ఇంద్రప్రస్థ, ద్వారక లాంటి గొప్ప నగరాల నిర్మాణం జరిగింది. అపూర్వ కౌశలంతో, నైపుణ్యంతో, నాజూకుదనం ఉట్టిపడే 'మయనభ' నిర్మాణం జరిగిందన్నది. ఈ జ్ఞానం-ప్రజ్ఞ, పరిజ్ఞానం, పరికరాల సృష్టి, నిర్మాణాల సృజన అంతా స్థానికమే కదా!

'ఆర్యుల' వాదన అ

వేదవాఙ్మయం, హరప్ప, సింధు లోయ నాగరికత ఒక తెగని ధారగా కొనసాగిన వైనం స్పష్టంగా అవగతమవుతున్నా క్రీస్తుపూర్వం రెండువేల ఏళ్ల క్రితం యూరప్ నుంచి వచ్చిన కొన్ని తెగలు (ఆర్యులు) ఈ దేశానికి నాగరికతను మోసుకొచ్చాయని, వారి సంస్కృతినే కొనసాగిస్తున్నామని వాదించడంలో

ఏమాత్రం 'పస' లేదు.

భారతదేశ వైద్య పితామహుడు, శస్త్ర చికిత్సలు సైతం అలవోకగా క్రీస్తుపూర్వం ఏడువేల ఏళ్ల క్రితం చేసిన శుశ్రుతుడిని యూరప్.. ఇండో-యూరప్ వాడిగా పరిగణిస్తామా? శాస్త్రవైద్య వైద్యశాస్త్రం గ్రీకు వైద్యుడు హిపోక్రాటీస్ ను తొలి వైద్యునిగా పేర్కొంటోంది! ఇతను క్రీస్తుపూర్వం 379 సంవత్సరం వాడిగా పేర్కొంటున్నారు. అంతకు వేల సంవత్సరాల పూర్వమే వైద్యరంగంలో శిఖరాయమానులైన ధన్వంతరి, చరకుడు, శుశ్రుత లాంటి ఎందరో తమ ప్రతిభను, వైద్యాన్ని ప్రజలకు అందించారు. శుశ్రుత కాశీ నగరంలో ఉంటూ వైద్యం నేర్పాడని, చికిత్స చేశాడని, ఆయుర్వేదాన్ని ఓ మెట్టు పైకి తీసుకెళ్లాడన్న కీర్తి పొందాడు. ఈ అపూర్వ జ్ఞాన సంపదనంతా యూరప్ 'అభివిక జాతులైన' ఆర్యులు గడ్డిభూములు వెతుకులాటతో భారతదేశం వచ్చి అందించారా? అన్న ప్రశ్న సహజంగానే తలెత్తుతుంది కదా?

ధన్వంతరి, చరకుడు, శుశ్రుత లాంటి

మహాపురుషులు కేవలం చికిత్స చేయడమే గాక వైద్య గ్రంథాలు రాశారు, శిక్షణ కేంద్రాలు ఏర్పాటు చేశారు, బోధించారు. క్రమశిక్షణ గల శిష్యులను తయారుచేశారు. ప్రామాణికతకు పెద్దపీట వేశారు. వేదకాలం నుంచి కొనసాగుతూ వస్తున్న ఈ గురుశిష్య పరంపర, జీవన జ్ఞానంగా మారిన ఆయుర్వేదం యూరప్ నుంచి మనకు దిగుమతి అయ్యిందా?

ఆర్యులు తమ వెంట బలమైన, మేలుజాతి గుర్రాలను ఈ దేశానికి తీసుకొచ్చారన్న వాదనలు వినిపిస్తుంటారు. మహాభారత కాలానికి ముందే ఈ దేశంలో మేలుజాతి గుర్రాలున్నాయన్న విషయం విస్మరిస్తే ఎలా? అశ్వమేధ యాగాలు జరిగాయన్న సంగతి మరచిపోతే ఎలా 'అశ్వ శాస్త్రం' అప్పటికే అందుబాటులో ఉన్నదన్న మాటను తమ సౌకర్యార్థం పక్కన పెడితే ఎలా?

ఇలా అన్ని రంగాలకు చెందిన శాస్త్రాలు లిఖించేనాటికి యూరప్, మధ్య ఆసియా దేశాల్లో భాష కూడా లేదన్నది సత్యం. ఇక గ్రంథాల మాటెలా ముందుకొస్తుంది? లిపి, భాష గ్రంథాలు లేని జాతులు (ఆర్యులు) భారత గడ్డ పై, జంబూద్వీపంపై కాలుమోపి గొప్ప నాగరికతకు ఊపిరిలూదారనడం విడ్డూరం గాక ఇంకేమవుతుంది?

సంస్కృత భాష నుంచే యూరోపియన్ భాషలు ఆవిర్భవించాయన్న విషయాన్ని జర్మన్ వాళ్లే

అంగీకరిస్తున్నారు. మరి ఆ సంస్కృత భాష హిమాలయాలు, గంగానది, కాశీనగరం గల భారతదేశంలో పరిధవిల్లిందే గదా? కాశీనగరం సంస్కృత భాష విస్తృతికి మూల కందకమని విస్మరించరాదు కదా?

వలస పాలనను సమర్థించినవారు, తమజాతి మూలాలు గొప్పవని ప్రకటించుకునే పాశ్చాత్య పండితులు ఈ ఆర్యుల దండయాత్రలు - మహా వలసల సిద్ధాంతాన్ని సృష్టించి ప్రచారంలో పెట్టారన్నది జగమెరిగిన సత్యం. ఈ 'దారం' పోగును ఆనరా చేసుకుని వామవక్ష భావజాలంతో ప్రభావితమైన కొందరు చరిత్రకారులు సైతం ఆ వాదనే సరైనదని తమదైన వ్యాఖ్యానం చేశారు.. చేస్తూనే ఉన్నారు. పాశ్చాత్య పండితులకు ఈ దేశ సంప్రదాయ సంస్కృతి మూలాలు - పరిమళాలు తెలియక ఆ వాదన చేస్తే మరి ఈ దేశ చరిత్రకారులకైనా హిమాలయాల గూర్చి, గంగానది, కాశీ గూర్చి తెలియాలి కదా? హరప్ప-

సాహిత్యం, గీతా సారాంశం.. ఇదంతా 'చరిత్ర' కాదా? ఆనాటి సాహిత్యం, మునుల, ఋషుల, మహర్షుల మాటలు తాళపత్ర గ్రంథాల్లో నిక్షిప్తమవగా అది చరిత్ర గాకుండా పోతుందా? యూరప్ రథాల కన్నా వేల సంవత్సరాల పూర్వమే మహాభారత యుద్ధం జరిగిందన్న సంగతి మరువరాదు కదా?

హర్యానాలో ఇటీవల జరిపిన తవ్వకాల్లో మహాభారత కాలం నాటి అవశేషాలు లభ్యమయ్యాయని భారత పురాతత్వ శాఖ ప్రకటించింది. మరి అది చరిత్ర గాకుండా ఎలా పోతుంది?

సప్తసింధు పదం నుంచి హిందువు అన్న పదం వచ్చిందని, సింధు - సరస్వతి నదుల సారవంతమైన భూములు ఇక్కడి ప్రజలను జ్ఞానవంతులను చేశాయని, అందుం నుంచి బ్రహ్మాండం వరకు అధ్యయనం చేసే జ్ఞానం అభివృద్ధి పరచారని, లక్షల

ఆర్యుల సైనికాధికారి శిల్పంగా దీనిని చూపుతారు

జీవరాశుల శ్రేయస్సు కోరడమే గాక వాటి ఉనికిని గుర్తించి, అంతరిక్షాన్ని ఎంతో సునిశితంగా పరిశీలన చేసి అధ్యయనం చేసి, గ్రహ గతులను పేర్కొన్న అద్భుత పాండిత్యం, శాస్త్రాలు ఈ నేలపై పురుడు పోసుకున్నాయి. పుష్పక విమానాన్ని ఉపయోగించిన భరద్వాజుడి విమాన నిర్మాణ శాస్త్రం ఇక్కడే ఇక్కడే

పుష్పల నరసింహం

9985781799

వెలుగు చూసిందని, దాని ఆధారంగానే 20వ శతాబ్దంలో రైట్స్ బ్రదర్స్ కన్నా ముందే విమానాన్ని ముంబయ్ లో ఎగరేశారని చరిత్ర చెబుతున్నా వలసవాదుల వాదన సరైనదని, వారి దృష్టికోణమే నబబైనదని ఆర్యుల సిద్ధాంతంపై ఇంకా భారతదేశంలో పుస్తకాలు, పరిశోధనా వ్యాసాలు ప్రచురితం కావడం విడ్డూరం. వలసవాదుల (ఆర్యుల) వల్లనే భారత ఉపఖండం విరాజిల్లిందనడం విషాదం.

యజ్ఞాలు, యాగాలు, ధర్మం, దైవచింతన, గురుకులాలు, చార్వాకులు, ఆర్ష సంప్రదాయం - సంస్కృతి ఇదంతా వలసవాదులైన ఆర్యుల భిక్ష అనుకోవడం వెర్రితనం కాక ఏమవుతుంది?

హిమాలయాలు, గంగానది, కాశీనగరం, సంస్కృత భాష ఇక్కడి నైస్గిక పరిస్థితులకు చెందినవే.. వీటి నేపథ్యమే సనాతన ధర్మం.. హిందూ ధర్మం. సభ్యత - సంస్కారం.

జ్ఞానం - పరిజ్ఞానం.. వీటి వ్యాప్తి, పరివ్యాప్తి ఈ జంబూద్వీపం అంతటా జరిగింది. అంతేగాని ఇండో-యూరప్ జాతుల భిక్షగా దీన్ని అభివర్ణించడం భావ దారిద్ర్యం తప్ప మరొకటి కాదు !

భారతీయ అస్మితకు ఆధారాలు లేవు కాబట్టి ఇదంతా పుక్కిటి పురాణంగా కొట్టివేయడం, చరిత్రగా గర్వించబోమని ఎడమ చేత్తో పక్కకు నెట్టేయడం ఏమాత్రం సబబు కాదు.

విశ్వాసం గొప్పది. విశ్వసనీయత గొప్పది. ఆ విశ్వాసమే ఆధారంగా వేనవేల సంవత్సరాల చరిత్ర మౌఖికంగా కొనసాగుతోంది. శాస్త్రీయ అధ్యయనంలో 'మౌఖిక చరిత్ర' కూడా ఒక భాగమే అవుతుంది. మరలాంటప్పుడు ఆర్యుల దండయాత్ర - మహా వలస, గడ్డి భూములు, మేలు జాతి గుర్రాలు, నాణ్యమైన రథాలే ఈ నేల ఇతిహాసం.. చరిత్ర అంటే ఎలా? మౌఖిక సాహిత్యాన్ని గుర్తించాలి కదా?

చార్వాకులను చదివినా, జైనులను చదివినా, బౌద్ధులను చదివినా, అనంతర కాలంలో చోటుచేసుకున్న పరిణామాలను పరిశీలించినా భారతదేశ మూలాలు గంగానది తీరంలో, కాశీ నగరంలో, హిమాలయ వర్షత సానువుల్లో కనిపిస్తాయి గాని యూరోపియన్ నేలలో కాదు.

- వ్యాసకర్త: సీనియర్ జర్నలిస్టు,

సంబద్ధం!

మొహంజొదారో కన్నా ముందే ఇంద్రప్రస్థ, హస్తిన, ద్వారక నగరాల నాగరికత ఉందని వేదకాల సంస్కృతి, జ్ఞానం, భాష, కళలు, కాంతులు అవిచ్ఛిన్నంగా కొనసాగుతున్నాయన్న.. కొనసాగుతాయన్న చారిత్రక సత్యం తెలిసుందాలి కదా?

యుద్ధంలో ఉపయోగించే రథాలు సైతం యూరప్ నుంచి ఆర్యులు తెచ్చారన్న మాట కూడా వినిపిస్తోంది. వీరు క్రీస్తుపూర్వం రెండువేల సంవత్సరాల క్రితం ఇక్కడకు వాటిని తెచ్చారట. 'చక్రం' ఆ రోజుల్లోనే కనుగొన్నారు.. మరి మహాభారత యుద్ధ సమయంలో ఉపయోగించిన గొప్ప గొప్ప రథాలు, వేగంగా పరుగెత్తే గుర్రాలు, వాటి సామర్థ్యం, రథాల నిర్మాణ కౌశలం, భారతదేశం నలుమూలల ఉన్న ఆయా రాజ్యాల రాజులు సైతం తమ సైన్యం, గుర్రాలు-రథాలతో వచ్చి యుద్ధంలో పాల్గొన్న సంగతి, ఆ సంపూర్ణ

హిమాలయాలు, గంగానది, కాశీనగరం, సంస్కృత భాష ఇక్కడి నైస్గిక పరిస్థితులకు చెందినవే.. వీటి నేపథ్యమే సనాతన ధర్మం.. హిందూ ధర్మం. సభ్యత - సంస్కారం. జ్ఞానం - పరిజ్ఞానం.. వీటి వ్యాప్తి, పరివ్యాప్తి ఈ జంబూద్వీపం అంతటా జరిగింది. అంతేగాని ఇండో-యూరప్ జాతుల భిక్షగా దీన్ని అభివర్ణించడం భావ దారిద్ర్యం తప్ప మరొకటి కాదు !

హిందువుల ఐక్యతే ఆయన జీవిత లక్ష్యం

తమిళనాడులో సదయాదే హైందవ వీరుడు, శూరుడు రామ్ గోపాలన్ (94) సెప్టెంబర్ 30న స్వర్ణస్థలయ్యారు. ఆయన ఆర్ఎన్ఎస్ ప్రచారక్, హిందూ మున్నని (హిందూవాహిని) వ్యవస్థాపకులు. హిందువులను చైతన్యపరిచేందుకు అలుపెరుగని పోరాటం చేశారు. 70 సంవత్సరాలుగా హిందూ సంఘటనకు నిర్విరామంగా కృషి చేశారు.

నాగుపట్టిసమ్ జిల్లాలోని సిర్కాళిలో గోపాలన్ సెప్టెంబర్ 19, 1927లో జన్మించారు. చెన్నైలో 1944లో సంఘానికి పరిచయమైనారు. 1947లో హిందూ కాందిశీకుల శిబిరంలో సేవలందించారు. దేశ విభజన ఆయనను కలచివేసింది. విద్యాభ్యాసం తర్వాత విద్యుత్ బోర్డులో కొంతకాలం ఉద్యోగం చేశారు. తర్వాత హిందూ ఐక్యత కోసం ఉద్యోగాన్ని త్యాగంచేసి, 1947లో ఆర్ఎన్ఎస్ ప్రచారక్ గా పూర్తి సమయం సమాజ సేవలకు అంకితమయ్యారు. స్వల్పకాలంలోనే మదురై జిల్లా ప్రచారక్ గా వెళ్లారు. గోపాలన్ 1964లో తమిళనాడు ప్రాంత ప్రచారక్ గా బాధ్యతలు స్వీకరించారు. 1975-77 ఎమర్జెన్సీ కాలంలో ఆయన కలం యోధుడిగా ప్రసిద్ధికెక్కారు. సంఘ పరివార్ సంస్థలకు దిక్సూచిగా వ్యవహరించి నియంతృత్వానికి వ్యతిరేకంగా సమాజాన్ని మేల్కొల్పారు.

‘దేశీయ చింతనై కళగమ్’ అనే సంస్థను స్థాపించి విభజించు పాలించు శక్తులైన ద్రావిడ కళగమ్, డీఎంకే సంస్థల ఆలోచనాధారణికి అడ్డుకట్టవేసి జాతీయ జీవన ప్రవంతికి కొత్తపుంతలు వేశారు. ప్రముఖ తమిళ స్థూలర్తన సమీకరించి వంద పుస్తకాలకుపైగా ప్రచురించి హిందూ జాతి సమైక్యతకు నాంది పలికారు. ‘సన్నేరి’ అనే పుస్తకం రాశారు. ‘త్యాగభూమి’ వార్తాపత్రికను ప్రారంభించారు.

హిందూ మున్నని

తమిళనాడులో ప్రత్యేకవాదులు, క్రైస్తవ, ముస్లింల మతతత్వ ఆగడాలు అడ్డుకట్ట వేసేందుకు 1980లో హిందూ మున్నని సంస్థను స్థాపించారు. కన్యాకుమారి జిల్లాను కన్పిమేరి జిల్లాగా మార్పు చేసేందుకు జరిగిన కుట్రలకు వ్యతిరేకంగా ఉద్యమం నిర్వహించారు. రామనాథపురం జిల్లాలో మీనాక్షీపురంను రెహ్మాత్ నగర్ గా మార్చే ఉద్దేశంతో ముస్లింలు వేసిన ఎత్తుగడలను, మత మార్పిడిలకు అడ్డుకట్టవేశారు. ద్రావిడ కళగం నేతృత్వంలో హిందూ దేవతా మూర్తులను

అవహాస్యం చేసే చేష్టలను నిరోధించారు. ఇలాంటి సమాజ చైతన్య కార్యక్రమాల వల్ల అతిస్వల్ప కాలంలోనే హిందూ మున్నని హిందువులను ఆకట్టుకుంది. ముఖ్యంగా గ్రామీణ యువత కులాలకు అతీతంగా సంస్థ కార్యకర్తలుగా ఎదిగారు.

ఎన్నో ఆటపోట్లు

హిందువులను ఏకం చేసే పోరాటంలో గోపాలన్ ఎన్నో ఆటపోట్లను ఎదుర్కొన్నారు. మదురైలో ముస్లిం మతోన్మాదులు వారిపై కత్తులు, గొడ్డళ్లతో దాడికి పాల్పడితే తలకు తీవ్ర గాయమైంది. తృటిలో మృత్యువు నుండి తప్పించుకొన్నారు. 1993లో దుండగులు సంఘ కార్యాలయంపై బాంబులతో దాడి చేశారు. ఈ దాడికి కొద్ది సమయం ముందే ఆయన కార్యాలయాన్ని వీడి వెళ్లారు. బాంబుదాడిలో పలువురు అనువులు బాశారు.

మాతృ సంఘటన

విశకు పూజ (దీపారాధన) ప్రారంభం ద్వారా లక్షలాది స్త్రీలను సమీకృతం చేసి హిందూ జాగరణ చేశారు.

పోరాట పటిమ

వెల్లూరులోని తిరువారూర్ దేవాలయంలో ఎన్నో సంవత్సరాలుగా జలకంఠేశ్వర ఆలయంలో పూజాదికాలు లేవు. శివాలయంలోని శివలింగాన్ని ముప్పురులు తస్కరించారు. ఆర్మియాలిజిక్ట్ సంస్థ ఆధ్వర్యంలోని ఈ ఆలయంలో మళ్లీ శివలింగ ప్రతిష్ఠ చేయించారు. ఈ ఉద్యమంలో స్వర్గీయ వీరబాహు (విజయభారతం వారపత్రిక సంపాదకులు) కూడా ప్రధాన పాత్ర పోషించారు. ధనుష్కోటిలో రామసేతు ఉద్యమం ద్వారా యూపీఏ ప్రభుత్వం వన్నిన కుయుక్తులను సమర్థవంతంగా ఎదురించారు. ఈ విధంగా ద్రావిడ మున్నీట్ర కళగం, కాంగ్రెస్ కుట్రలకు అంతం పలికారు.

గణపతిబొప్పామోరియా

విగ్రహారాధనను ప్రతిఘటించే శక్తులకు పుట్టినిల్లు అయినా తమిళనాడులో యాభయేవేల గణేష్ ప్రతిమలను ప్రతిష్ఠించేలా చేశారు. వినాయక చవితి సందర్భంగా గణేష్ విగ్రహాల ప్రతిష్ఠతో హిందువుల ఐక్యత గోపాలన్ మార్గ నిర్దేశంలో మరింత పెరిగింది.

ప్రజ్ఞాశాలి

గోపాలన్ బహుముఖ ప్రజ్ఞాశాలి. బాల్యంలోనే పాటలను వినసాంపుగా పాడేవారు. వంశీ (మురళి)

రామ్ గోపాలన్
(1927 - 2020)

నాదంలో ఆయన అందరి చేత శభాష్ అనిపించు కున్నారు. ఎన్నో దేశభక్తి గీతాలను రాయడమే కాక ఆలపించేవారు. జీవితంలో ఎన్నో సవాళ్లను స్వీకరించి అధిగమించారు. బహు భాషా కోవిదులు. తమిళం, ఆంగ్లం, హిందీ, మలయాళంలో అనర్గళంగా మాట్లాడేవారు. సంఘ పరిచయం కారణంగా మరాలీ భాషను కూడా తేలికగా ఆకళింపు చేసుకున్నారు.

దేశభక్తి దైవభక్తి

గోపాలన్ కి దైవభక్తి ఎక్కువ. ఆయన రోజూ అనుష్ఠానం చేసేవారు. హనుమాన్ చాలీసా, సహస్ర గాయత్రీ చేసేవారు. విద్రోహశక్తుల అటకట్టించేందుకు పక్కా ఆధారాలు సేకరించేవారు. సమయస్ఫూర్తిగా విమర్శలకు బదులిచ్చి, ప్రత్యర్థుల నోటికి తాళం వేసేవారు. మతోన్మాదుల బలహీనతలను ఎత్తి చూపేవారు. ప్రముఖ మేధావి ఎస్. గురుమూర్తి గోపాలన్ నుండి ఎంతో స్ఫూర్తి పొందానని చెబుతారు.

మిషనరీ కార్యక్రమాలకు దీటుగా, సమాంతరంగా హిందూ మిషనరీ స్థాపన ఆయన చిరకాల స్వప్నం. గోపాలన్ నుండి స్ఫూర్తిపొందిన కార్యకర్తలు ఆయన కలను, హిందూ జాగృతి చైతన్యానికి ఇతోధికంగా శ్రమించినప్పుడే గోపాలన్ జీవిత నిజమైన శ్రద్ధాంజలి.

- దండు కృష్ణవర్మ, సీనియర్ జర్నలిస్టు

ఐపీఎల్లో కుర్రాళ్ల జోరు..

కొవిడ్ దెబ్బతో గల్ఫ్ దేశాలు వేదికగా జరుగుతున్న ఐపీఎల్ (ఇండియన్ ప్రీమియర్ లీగ్) 13వ సీజన్ సమరం మొదటి రెండు వారాల పోటీల్లోనే వివిధ జట్లకు చెందిన యువ క్రీకెటర్లు సత్తాచూపారు. కోట్ల రూపాయల భారీ మొత్తం అందుకుంటున్న అంతర్జాతీయ క్రీకెటర్లు చతికిల పడుతుంటే, లక్షల రూపాయల కనీస ధరతో ఐపీఎల్ అరంగేట్రం చేసిన పలువురు నవతరం ఆటగాళ్లు అంచనాలకు మించి రాణిస్తున్నారు.

షార్పా, దుబాయ్, అబుదాబి.. వేదిక ఏదైనా భారత నవతరం క్రీకెటర్లు అదరగొడుతున్నారు. మొదటి రెండు వారాల మ్యాచ్‌ల్లోనే యువ ఓపెనర్ దేవదూత్ పడిక్కల్, యువ ఫాస్ట్ బౌలర్లు శివమ్ మావీ, కమలేశ్ నగర్ కోటీ, లెగ్ స్పిన్నర్ రవి బిష్నోయ్, ఆల్ రౌండ్‌లర్లు శివమ్ దూబే, అబ్దుల్ సమద్ అద్భుతంగా రాణించడం ద్వారా ప్రత్యేక ఆకర్షణగా నిలిచారు.

బెంగళూరుకు వరం

ఏబీ డివిలియర్స్, విరాట్ కోహ్లా, ఆరోన్ ఖిచ్ వంటి ప్రపంచమేటి ఆటగాళ్లున్నా నిలకడగా రాణించలేకపోతున్న బెంగళూరు రాయల్ ఛాలెంజర్స్ కు 19 సంవత్సరాల యువ ఓపెనర్ దేవదూత్ పడిక్కల్ దేవుడు పంపిన దూతగా నిలిచాడు. కోహ్లా సేన ఆడిన మొదటి మూడు మ్యాచ్‌ల్లో రెండు అర్ధశతకాలతో కీలకపాత్ర పోషించడం ద్వారా విజయాలు అందించాడు. అంతర్జాతీయ మ్యాచ్‌ల అనుభవం లేని పడిక్కల్ కు బెంగళూరు ప్రాంచైజీ చెల్లిస్తున్న మొత్తం 50 లక్షల రూపాయలు మాత్రమే. మరో యువ ఆటగాడు శివమ్ దూబే సైతం తన ఆల్ రౌండ్ ప్రతిభతో బెంగళూరు జట్టుకు కొండంత అండగా నిలిచాడు. బ్యాటింగ్‌లో భారీ సిక్సర్లు బాదడమే కాదు, బౌలింగ్‌లో కీలక వికెట్లు పడగొడుతూ తన వంతు పాత్ర పోషిస్తున్నాడు.

కోల్ కతాకు యువరక్తం..

మాజీ ఛాంపియన్ కోల్ కతా నైట్ రైడర్స్ జట్టుకు సైతం కుర్రాళ్లే పెద్దదిక్కుగా మారారు. ఓపెనర్ శుభమ్ నెగిల్ ఇప్పటికే రెండు కీలక హాఫ్ సెంచరీలతో

విజయాలకు బాటలు వేస్తే.. యువ ఫాస్ట్ బౌలర్లు కమలేశ్ నగర్ కోటీ, శివమ్ మావీ మెరుపు వేగంతో బంతులు విసిరి మ్యాచ్ విన్నర్లుగా నిలిచారు. వరుస విజయాలతో దూసుకుపోతున్న రాజస్థాన్ రాయల్స్ పై తమ జట్టు అలవోక విజయం సాధించడంలో శుభమ్ నెగిల్, నగర్ కోటీ, మావీ ప్రధానపాత్ర పోషించారు. కొద్ది మాసాల క్రితమే ముగిసిన ఐసీసీ జూనియర్ ప్రపంచకప్‌లో రన్నరప్‌గా నిలిచిన భారతజట్టుకు వెన్నెముకగా ఉన్న నగర్ కోటీ, శివమ్ మావీ ఈ ఐపీఎల్‌లో 2 కోట్ల రూపాయల చొప్పున అందుకుంటున్నారు.

హైదరాబాద్ సన్ రైజర్స్ సైతం పలువురు యువక్రికెటర్లకే పెద్దపీట వేసింది. భారత జూనియర్ కెప్టెన్ ప్రియమ్ గార్గ్, విరాట్ సింగ్ లను చెరో కోటీ 90 లక్షలకు, జమ్ముకశ్మీర్ ఆల్ రౌండ్‌ర్ అబ్దుల్ సమద్ ను 20 లక్షల రూపాయల కనీస ధరకు సొంతం చేసుకుంది. కింగ్స్ పంజాబ్ తో ముగిసిన మ్యాచ్‌లో అబ్దుల్ సమద్, యార్లర్ల నయాకింగ్ నటరాజన్ తమ జట్టు తొలి విజయంలో ప్రధాన పాత్ర పోషించారు. భారత జూనియర్ జట్టులో కీలక ఆల్ రౌండ్‌ర్ గా నిలిచిన యశస్వ జైశ్వాల్ ను రాజస్థాన్ రాయల్స్ 2 కోట్ల 40 లక్షల రూపాయలకు వేలం ద్వారా దక్కించుకొంది. అరంగేట్రం మ్యాచ్‌లో విఫలమైన యశస్వి తగిన అవకాశం కోసం ఆశగా ఎదురు చూస్తున్నాడు. మరోవైపు 2 కోట్ల రూపాయల వేలం ధరతో కింగ్స్ పంజాబ్ జట్టులో చేరిన భారత జూనియర్ స్టార్ ఫ్లేయర్, లెగ్ స్పిన్నర్ రవి బిష్నోయ్ ఇప్పటి వరకూ ఆడిన మూడు

అరుదైన రికార్డు

అబుదాబిలోని షేక్ జాయేద్ స్టేడియం వేదికగా సెప్టెంబర్ 19న ముంబై ఇండియన్స్ - చెన్నై సూపర్ కింగ్స్ జట్ల మధ్య జరిగిన 2020 సీజన్ ప్రారంభ మ్యాచ్ ను రికార్డు స్థాయిలో 20 కోట్ల మంది వీక్షించినట్లు బీసీసీఐ కార్యదర్శి జే షా ప్రకటించారు. ప్రపంచ క్రీడాచరిత్రలోనే ఓ అంతర్జాతీయ టోర్నీ ప్రారంభ మ్యాచ్ ను టీవీ ప్రసారాల ద్వారా 20 కోట్ల మంది వీక్షించడం ఇదే మొదటిసారిని, ఇది ప్రపంచ రికార్డుగా నిలస్తుందని బీసీసీఐ ప్రకటించింది.

క్రీడా కృష్ణ, 84668 64969

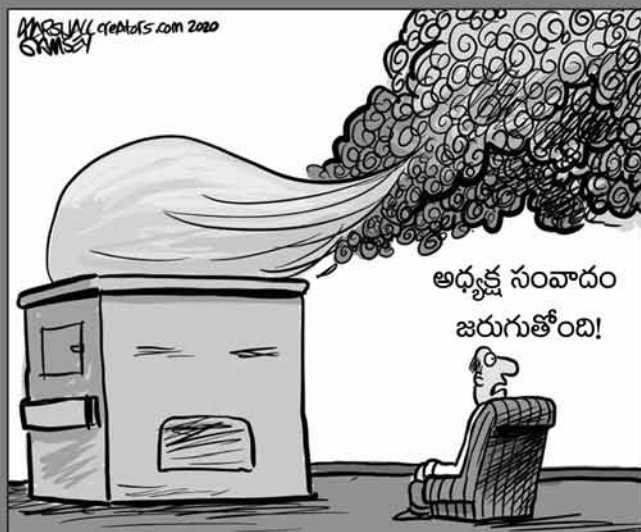
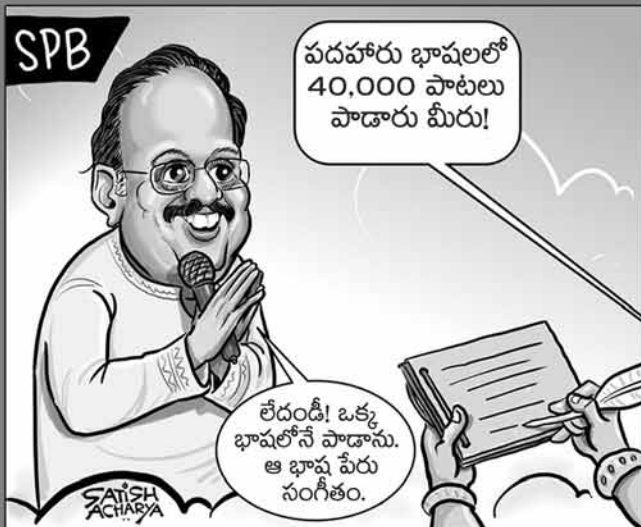
మ్యాచ్‌ల్లోనూ నిలకడగా రాణించాడు. సమ్మదగిన స్పిన్నర్ గా గుర్తింపు తెచ్చుకొన్నాడు.

మూడుసార్లు విజేత చెన్నై సూపర్ కింగ్స్ జట్టులో సభ్యుడిగా ఉన్న ఇంగ్లండ్ యువ ఆల్ రౌండ్‌ర్ సామ్ కరెన్ సైతం స్థాయికి తగ్గట్టుగా ఆడుతూ పైసా వసూల్ అనిపిస్తున్నాడు. 5 కోట్ల 50 లక్షల రూపాయల ధరకు చెన్నై గూటికి చేరిన సామ్ పదునైన స్వింగ్ బౌలింగ్ కు తోడు వీరబాదుడు బ్యాటింగ్ తో వారేవా! అనిపిస్తున్నాడు.

ఈ ఐపీఎల్‌లో నవతరం ఆటగాళ్లు పలు అరుదైన రికార్డులతో పాటు అంచనాలకు మించి రాణించడం ద్వారా మున్ముందు జరిగే మ్యాచ్‌లపైన అంచనాలను మరింతగా పెంచారు.

వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్

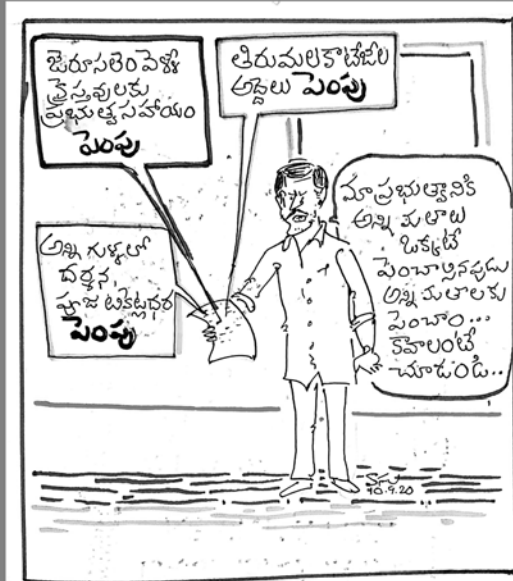

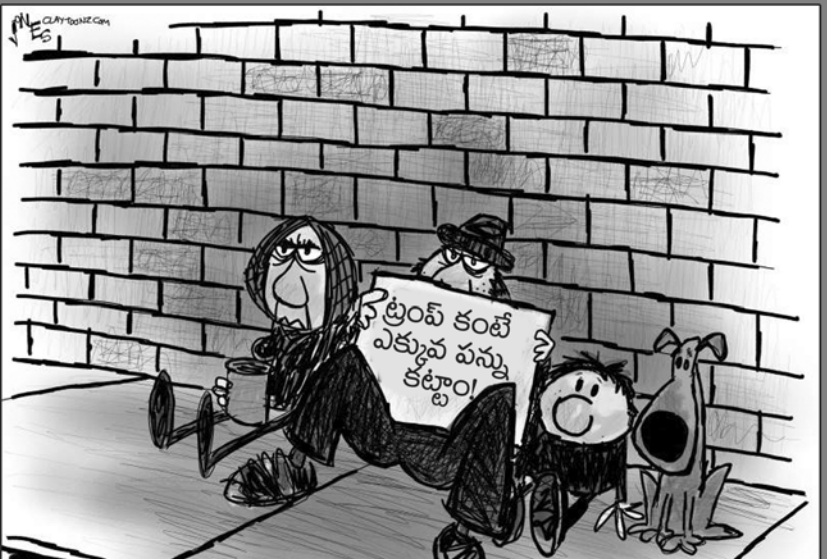
సరైన సమయంలో...

అమెరికా వాళ్లకి కరోనా బెడద తక్కువ అన్నారు అధ్యక్షుడు డొనాల్డ్ ట్రంప్. మార్చిలో ఆయన ఈ మాట చాలా భరోసాగా చెప్పారు. ఇప్పుడు ఆయనే ఆ వ్యాధి బారిన పడ్డారు. మాస్కు పెట్టుకుని దేశాధినేతలను కలవడం అమర్యాద. అధ్యక్ష అభ్యర్థి బైడెన్ మాదిరిగా నేను మాస్కు ధరించను అని కూడా భీషణ ప్రతిజ్ఞ చేశారు. కానీ ట్రంప్ కి మాస్కు ధరించడం ఇష్టం లేకపోయినా కరోనా మాత్రం ఆయనను ఇష్టపడిందిని ఇప్పుడు జోకులు ముమ్మరిస్తున్నాయి. మాస్కుధారులను తెగ విమర్శించిన ట్రంప్ ఎట్టకేలకు ఒక విషయాన్ని పాజిటివ్ తీసుకున్నారని ఒక చైనావాడు కూడా చెబుతు విసిరాడు. ఇదే సమయం మరి! ఆ వైరస్ సోకిన వారికి క్రిమి సంహారక మందులే ఇంజక్ట్ చేయాలని గతంలో ఓసారి అధ్యక్షుల వారు నోరు జారారు. మరి ఇప్పుడు ఆయన తీసుకుంటారా అని జపాన్ దేశీయుడు ఒకరు ధర్మ సందేహం వ్యక్తం చేశారు. తప్పుడు, ఇది ట్రంప్ కు పడవలసిన కాలం. జనవరిలో మొదలు పెట్టి సెప్టెంబర్ చివరిలో కరోనా సోకినట్లు తేలే దాకా ఆయన వైరస్ గురించి చాలా తేలికగా తీసుకుని మాట్లాడారు. పాపం ఇప్పుడు ఆయనకే కరోనా సోకింది. కరోనాకి అమెరికా అధ్యక్షుడైతేనేమి? ఎన్పీబీ అయితేనేమి? ఇంగ్లండ్ ప్రధాని అయితేనేం? దానికి అభ్యంతరం లేదు. సమయం చూసి వచ్చి అంటుకుంటుంది.

ఎవరు ఎన్ని చెప్పినా ట్రంప్ మహాశయుడు లాక్ డౌన్ కి ససేమిరా అన్నారు. దాని మూల్యం చెల్లించుకోవలసి వచ్చింది. డెబ్బయ్ నాలుగేళ్ల ట్రంప్ కి సరిగ్గా ఎన్నికలప్పుడే కరోనా అంటుకుంది. మొగుడు కొట్టినందుకు కాదు, తోడికోడలు నవ్విసందుకు బాధగా ఉందని సామెత. తనకి కరోనా సోకిందన్న బాధ కంటే, తన ఎన్నిక ప్రత్యర్థి డెమాక్రటిక్ అభ్యర్థి బైడెన్ కు నెగెటివ్ రావడం మరి బాధిస్తుంది ఆయనని. అదే ప్రారబ్ధమో, ట్రంప్ గారి సతీమణి మెలానియాను కూడా ఇదే సమయంలో అంటుకుంది. అంతేకాదు, అసలే ఊబకాయం, దీనికి కరోనా తోడైతే ట్రంప్ కష్టాల గురించి ఇక వర్ణించడం కష్టం అంటున్నాయి కొన్ని చానళ్లు. ట్రంప్ ని సాధ్యమైనంత మేర జడిపించడానికి ఇంకా రకరకాల వ్యాఖ్యానాలు వెలువడుతున్నాయి. మరి విద్వారం కాకపోతే, ప్రపంచ నేతలతో మాట్లాడేటప్పుడు కాకపోయినా, రోజువారీ ప్రెస్ మీట్ లో అయినా ట్రంప్ మాస్కు ధరించి ఉండరాదా! అదీ చేయలేదు. మోదీ కోరుకున్నట్లు ఆయన త్వరగా కరోనా నుంచి బయటపడాలని మనం కూడా ఆశిద్దాం. ★

కార్టూనిస్టులకు, పత్రికలకు ధన్యవాదాలు

తెలుసుకుందాం

స్వర్ణ దేవాలయం

ప్రపంచవ్యాప్తంగా ప్రసిద్ధిగాంచిన చారిత్రక కట్టడాల్లో పంజాబ్ రాష్ట్రం అమృత్సర్లోని స్వర్ణ దేవాలయం (గోల్డెన్ టెంపుల్) ఒకటి. దీనిని హర్మిందర్ సాహిబ్ అని కూడా పిలుస్తారు. ఈ ఆలయాన్ని 16వ శతాబ్దంలో సిక్కుల ఐదవ గురువు గురు అర్జున్దేవ్ నిర్మించారు. 19వ శతాబ్దంలో మహారాజా రంజిత్సింగ్ ఈ ఆలయ పైకప్పును బంగారంతో తయారుచేయించారు. అప్పటినుంచి దీనికి స్వర్ణ దేవాలయం అనే పేరు వచ్చింది. ఇక్కడికి నిత్యం వేలాది మంది భక్తులు, పర్యాటకులు వస్తుంటారు.

కథ

బంగారు పలక-వెండి బలపం

అనగనగా ఒక ఊరిలో కృపానందుడు అనే జమీందారు ఉండేవాడు. అతను మిక్కిలి ధనవంతుడు. చాలా కాలం వరకు కృపానంద దంపతులకు సంతానం కలగలేదు. సంతానం కోసం ఎన్నో పూజలు, వ్రతాలు చేశారు. కొన్నేళ్ల తర్వాత ఒక పుత్రుడు జన్మించాడు. కృపానందుడు ఆ బాలునికి యశస్వి అని నామకరణం చేసి అల్లారుముద్దుగా పెంచసాగాడు. ఒకనాడు ఆ బాలునికి అక్షరాభ్యాసం

చేయసంకల్పించి స్వర్ణకారుడిని పిలిపించాడు కృపానందుడు. చుట్టూ వజ్రాలు పొదిగిన అత్యంత ఖరీదైన బంగారు పలక, వెండితో మెరిసిపోయే బలపం తయారు చేసుకొని రావాల్సిందిగా స్వర్ణకారుడిని ఆదేశించాడు. వారం రోజులు గడిచాక, ఆ స్వర్ణకారుడు ధగధగలాడే బంగారు పలక, వెండి బలపం

పద్యం

ఎంత చదువు చదివి ఎన్ని నేర్చినగాని
హీనుడవగుణంబు మానలేడు
బొగ్గు పాలగడుగు పోవునా మలినంబు
విశ్వదాభిరామ విమర వేమ

భావం : పాలతో కడిగినంత మాత్రాన బొగ్గుకున్న నలుపు పోని విధంగా ఎంత చదివినా, ఎన్ని నేర్చినా హీనుడు తన నీచ గుణాలు మానదు...

శ్లోకం

చిత్తనీయా హి విపదామ్
ఆదావేవ ప్రతిక్రియా ।
న కూపఖననం యుక్తం
ప్రదీప్తే వహ్నినా గృహే ॥

భావం : ఓ పని ప్రారంభంలోనే, ఎదురయ్యే అవకాశం ఉన్న కొన్ని అవరోధాలను ముందుగానే ఊహించి, ఆ అడ్డంకులను ఎలా అధిగమించాలో యోజన చేసుకోవాలి. అంతేకాని అవరోధాలు వచ్చాక ఆలోచన మొదలు పెట్టకూడదు.

జ త ప ర చం డి

ఇక్కడున్న పదాలకు పక్కనున్న పదాల్లో ఏవి సరిపోతాయో కనుక్కోండి.

జాతీయ క్రీడా దినోత్సవం	అక్టోబర్ 1
ప్రపంచ అక్షరాస్యతా దినోత్సవం	ఆగస్టు 29
ప్రపంచ పర్యావరణ దినం	సెప్టెంబర్ 8
ప్రపంచ వయోవృద్ధుల దినోత్సవం	జూన్ 1

‘I’ గ్రామీణ- రంగశ్రీలక్ష్మి
అగ్నిగ్రామీణ- రంగశ్రీలక్ష్మి
ఆంధ్రగ్రామీణ- రంగశ్రీలక్ష్మి
శ్రీలక్ష్మి- రంగశ్రీలక్ష్మి
రంగశ్రీలక్ష్మి- రంగశ్రీలక్ష్మి
రంగశ్రీలక్ష్మి- రంగశ్రీలక్ష్మి

భారత స్వాతంత్ర్య సమరయోధులు

మిథుబెన్ పేటిట్

11 ఏప్రిల్ 1892న బొంబాయిలో జన్మించారు. గాంధీజీ సాగించిన ఉప్పుసత్యాగ్రహం ఉద్యమంలో కీలకపాత్ర పోషించారు. 1928లో సర్దార్ పటేల్ మార్గదర్శకత్వంలో బర్డిచీ సత్యాగ్రహంలో పాల్గొని బ్రిటిషువారికి వ్యతిరేకంగా ప్రచారం చేశారు. మద్యపాన నిషేధ ఉద్యమంలో చురుగ్గా పాల్గొని ప్రజల్ని చైతన్యవంతం చేశారు. 1961లో కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈమెకు పద్మశ్రీ పురస్కారం అందించింది. 16 జూన్ 1973న మరణించారు.

జనరల్ నెరెడ్డ

1. ప్రధాని సరేంద్ర మోదీ ఇటీవల ప్రారంభించిన అటల్ టనెల్ (సొరంగ మార్గం) ఎక్కడుంది?
2. సుప్రసిద్ధ మేడారం: శ్రీ సమ్మక-సారలమ్మ ఆలయం ఏ జిల్లాలో ఉంది?
3. ఇటీవల పునఃప్రారంభమైన బాపూ మ్యూజియం ఎక్కడ ఉంది?

(క్రైలెన్రింగ్) బిఝియన్ 'ః'
(ఆఘంబి) గుఱియ 'ః' (క్రైలెన్రింగ్)
కొఱియన్ 'ః' : యిఱియన్

మనడుసు మేత

తెల్లకోటు
తొడుక్కున్న
ఎర్రముక్కు దొంగ?

శ్లోకం: యిఱియన్

మంచిమాట

అత్తరు దుకాణానికి వెళ్తే
అక్కడ మనమేమి
కొనకపోయినా కొంతయినా
పరిమళాన్ని ఆఘాణిస్తాం..
ఉత్తముల సాహచర్యమూ
అంతే..

తయారుచేసి తీసుకొని వచ్చాడు.

జమీందారు బాలుడిని అక్షరాభ్యాసానికి సిద్ధంచేసి బంగారు పలక మీద వెండి బలపంతో రాయగా ఒక్క అక్షరం కూడా పడలేదు. దాంతో బాలుడు ఏడవడం మొదలుపెట్టాడు. బాలుడిని బుజ్జగించడం కోసం కృపానందుడు అతడిని గుర్రం మీద పురవీధుల్లోకి తీసుకెళ్లాడు.

ఒక చెట్టు కింద కొందరు పేదబాలురు కూర్చొని రాతి పలక మీద సున్నపురాయి బలపంతో అక్షరాలు దిద్దుతున్నారు. అది చూడగానే యశస్వి తనకు కూడా అలాంటి పలక, బలపం కావాలని మారం చేశాడు.

కృపానందుడు వెంటనే సేవకులను పంపి అలాంటి పలక, బలపం తెప్పించాడు.

బాలుడు ఎంతో సంబరపడిపోతూ పలక మీద బలపంతో చిన్న చిన్న గీతలు గీస్తూ ఆనందించాడు. కుమారుడి సంబరం చూసి జమీందారు కూడా ఎంతో సంతోషించాడు. మర్నాడు ఆ రాతి పలక మీద సున్నపురాయి బలపంతో అక్షరాలు దిద్దించాడు. తేనెతో దాహం తీరదు. బంగారం తింటే కడుపు నిండదు.

ఏ పనికి ఏ వస్తువును ఉపయోగించాలో ఆ జమీందారుకు తెలిసివచ్చింది. ★

విందు.. వినోదం... పెండ్లి.. పేరంటం...

అన్నింటా మీ నేస్తం.

క్రేన్

వక్క పలుకులు

వీటికి సాటి మరేవి లేవు

www.craneindia.net

ఇవ్వండి మీ కోసం
సరికొత్త ప్యాకింగ్లో
సరికొత్త రుచులతో

వారఫలాలు

2020 అక్టోబర్ 12 నుంచి 18 వరకు

సింహంభట్ల సుబ్బారావు

6300674054

మేషం : అశ్విని, భరణి, కృత్తిక 1వ పాదం

పట్టుదలతో కొన్ని కార్యక్రమాలు పూర్తి. దీర్ఘకాలిక వివాదాల నుంచి బయటపడతారు. విశేష గౌరవం పొందుతారు. ఆదాయం ఆశాజనకంగా ఉంటుంది. దైవ కార్యంలో పాల్గొంటారు. వాహనాలు, స్థలాలు కొనుగోలు చేస్తారు. వ్యాపారులకు లాభాలు. ఉద్యోగులు సమర్థవంతంగా పనిచేస్తారు. కళాకారులు, రచయితల ప్రయత్నాలు సఫలం. 13,14 తేదీల్లో శారీరక రుగ్మతలు. హనుమాన్ ఛాలీసా పఠించండి.

వృషభం : కృత్తిక 2,3,4 పాదాలు, రోహిణి, మృగశిర 1,2 పాదాలు

చేపట్టిన కార్యక్రమాలు పూర్తి. బంధువుల నుంచి శుభవర్తమానాలు. ఆస్తి విషయంలో కొత్త ఒప్పందాలు. గృహ నిర్మాణయాల్నా అనుకూలమైనాయి. ఆదాయం సమకూరుతుంది. వాహనాలు, భూముల కొనుగోలు. విద్యార్థులకు ఊరట. వ్యాపారులకు లాభాలు. ఉద్యోగులకు విధి నిర్వహణలో అనుకూలం. కళాకారులు, పరిశోధకులు, క్రీడాకారులకు విశేష గుర్తింపు. 14,15 తేదీల్లో వృధా ఖర్చులు. అనారోగ్యం. ఆదిత్య హృదయం పఠించండి.

మిథునం : మృగశిర 3, 4 పాదాలు, ఆర్ద్ర, పునర్వసు 1,2,3 పాదాలు

ఆదాయం నిరాశ పరుస్తుంది. నిరుద్యోగులకు ఊహించని ఉద్యోగాలు. స్థిరాస్తి కొనుగోలులో అవాంతరాలు తొలగుతాయి. శారీరక రుగ్మతలు. బంధువులు, స్నేహితులతో విభేదాలు. విద్యార్థులకు కష్టకాలం. వ్యాపారులకు చికాకులు. ఉద్యోగులకు అదనపు బాధ్యతలు. రాజకీయవేత్తలకు కొత్త సమస్యలు. కళాకారులు, రచయితలకు అంచనాలు తప్పుతాయి. 17,18 తేదీల్లో వృధా ఖర్చులు. ఆకస్మిక ప్రయాణాలు. కాలభైరవాష్టకం పఠించండి.

కర్కాటకం : పునర్వసు 4వ పాదం, పుష్యమి, ఆశ్లేష

ఆదాయం పెరుగుతుంది. కీర్తి, ప్రతిష్ఠలు వృద్ధి. చేపట్టిన కార్యక్రమాల్లో అవరోధాలు తొలగుతాయి. ఆహ్వానాలు ఉత్సాహాన్నిస్తాయి. ఆభరణాలు, వాహనాలు కొనుగోలు. దేవాలయ సందర్శన. ఉద్యోగ యత్నాల్లో అనుకూలత. వ్యాపారాల్లో అభివృద్ధి. పారిశ్రామికవేత్తలకు సమస్యలు తీరతాయి. కళాకారులు, క్రీడాకారుల అంచనాలు నిజమవుతాయి. 16, 17 తేదీల్లో శారీరక రుగ్మతలు. కుటుంబంలో సమస్యలు. సుబ్రహ్మణ్యాష్టకం పఠించండి.

సింహం : మఖ, పుబ్బ, ఉత్తర 1వ పాదం

చేపట్టిన కార్యక్రమాలను పూర్తి. వివాదాలు పరిష్కారం. ఆదాయంలో చికాకులు తొలగుతాయి. కొన్ని సమస్యలకు పరిష్కారం లభిస్తుంది. భూములు, ఆభరణాలు కొంటారు. ఉద్యోగ ప్రయత్నాల్లో పురోగతి. వ్యాపారులకు పెట్టుబడులు అందుతాయి. రాజకీయ వేత్తలు, కళాకారులు, రచయితలకు నూతనోత్సాహం. 13,14 తేదీల్లో వృధా ఖర్చులు. స్నేహితులతో విరోధాలు. లక్ష్మీస్తోత్రాలు పఠించండి.

కన్య : ఉత్తర 2,3,4 పాదాలు, హస్త, చిత్త 1,2 పాదాలు

అవాంతరాలను అధిగమిస్తారు. పరిస్థితులు అనుకూలం. ఆస్తుల సమస్యల నుంచి గట్టెక్కుతారు. కొత్త కాంట్రాక్టులు దక్కుతాయి. అదనపు ఆదాయం. దేవాలయాలు సందర్శిస్తారు. ఆశయాలు నెరవేరుతాయి. వ్యాపారులకు లాభసాటి. ఉద్యోగులు సమర్థ వంతంగా పనిచేస్తారు. రచయితలు, పరిశోధకులకు విజయవంతంగా గడుస్తుంది. 16,17 తేదీల్లో శారీరక రుగ్మతలు. అంగారక స్తోత్రాలు పఠించండి.

తుల : చిత్త 3,4 పాదాలు, స్వాతి, విశాఖ 1,2,3 పాదాలు

ఏ కార్యక్రమం చేపట్టినా విజయమే. పట్టుదల, ధైర్యంతో ముందుకు సాగుతారు. పరిచయాలు వృద్ధి చెందుతాయి. ఆదాయం, సమాజంలో పరపతి పెరుగుతుంది. ఇంటి నిర్మాణయాల్నా ఫలిస్తాయి. వ్యాపారులకు లాభసాటి. ఉద్యోగులకు పనిభారం తగ్గుతుంది. పారిశ్రామికవేత్తల లబ్ధులు నెరవేరతాయి. కళాకారులు, రచయితలకు అనుకూలం. 14,15 తేదీల్లో దూరప్రయాణాలు. గణేశాష్టకం పఠించండి.

వృశ్చికం : విశాఖ 4వ పాదం, అనూరాధ, జ్యేష్ఠ

వ్యవహారాల్లో అవాంతరాలు తొలగుతాయి. రాబడి పెరుగుతుంది. నిరుద్యోగుల యత్నాలు ఫలిస్తాయి. కుటుంబంలో చికాకులు తొలగుతాయి. దేవాలయాలు సందర్శిస్తారు. వాహనాలు, భూములు కొనుగోలు. వ్యాపారులకు లాభాలు. ఉద్యోగులకు ఉన్నత పోస్టులు. రాజకీయవేత్తలు, కళాకారులు, పరిశోధకులకు నూతనోత్సాహం. 12,13 తేదీల్లో స్నేహితుల నుంచి ఒత్తిడులు. ఆంజనేయ స్తోత్రాలు పఠించండి.

ధనుస్సు : మూల, పూర్వాషాఢ, ఉత్తరాషాఢ 1వ పాదం

కొన్ని కార్యక్రమాలు నిరాశపరుస్తాయి. ఆదాయం తగ్గి అప్పులు చేస్తారు. పరిస్థితులు అనుకూలం.

మకరం : ఉత్తరాషాఢ 2,3,4 పాదాలు, శ్రవణం, ధనిష్ఠ 1, 2 పాదాలు

కార్యక్రమాలు సకాలంలో పూర్తి. సమాజంలో గౌరవమర్పాదలు. ప్రత్యర్థులు స్నేహితులుగా మారతారు. ఆస్తుల కొనుగోలు. అదనపు ఆదాయం. ఉద్యోగయాల్నా ఫలిస్తాయి. కొన్ని సమస్యలు సోదరుల ద్వారా పరిష్కారం. వ్యాపారులకు పెట్టుబడులు అందుతాయి. ఉద్యోగులకు కొత్త పోస్టులు. రాజకీయవేత్తలకు ప్రోత్సాహకరం. 15,16 తేదీల్లో వృధా ఖర్చులు. అనుకోని ప్రయాణాలు. దత్తాత్రేయ స్తోత్రాలు పఠించండి.

కుంభం : ధనిష్ఠ 3,4 పాదాలు, శతభిషం, పూర్వాభాద్ర 1,2,3 పాదాలు

కొత్త కార్యక్రమాలు చేపట్టి విజయవంతంగా పూర్తి చేస్తారు. నిరుద్యోగులకు శుభవర్తమానాలు. గృహ నిర్మాణయాల్నా అవాంతరాలు అధిగమిస్తారు. కాంట్రాక్టులు దక్కుతాయి. వాహనాలు, భూములు కొనుగోలు. వ్యాపారులకు లాభసాటి. ఉద్యోగులకు విధుల్లో అనుకూలం. రాజకీయ వేత్తలకు కొత్త ఆశలు. కళాకారులు, రచయితలు సత్తా చాటుకుంటారు. 17,18 తేదీల్లో అనారోగ్యం. దుర్గాస్తోత్రాలు పఠించండి.

మీనం : పూర్వాభాద్ర 4వ పాదం, ఉత్తరాభాద్ర, రేవతి

అనుకున్న కార్యక్రమాలు పూర్తి. కొన్ని ఇబ్బందులు, సమస్యల పరిష్కారం. బంధువులతో సత్సంబంధాలు. ఆధ్యాత్మిక కార్యక్రమాల్లో పాల్గొంటారు. ఆస్తుల విషయంలో కొత్త ఒప్పందాలు. ఉద్యోగులకు విధుల్లో ప్రశాంత వాతావరణం. రాజకీయవేత్తలు, కళాకారులు, క్రీడాకారుల శ్రమ ఫలిస్తుంది. 17,18 తేదీల్లో అనారోగ్యం. కుటుంబ సభ్యుల నుంచి ఒత్తిళ్లు. దూరప్రయాణాలు. గణేశాష్టకం పఠించండి.

పంద్రం

అక్టోబర్ 15 నుండి రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల సమ్మతితో, కొన్ని నియమ నిబంధనలకు లోబడి, థియేటర్లలో సినిమాలను ప్రదర్శించవచ్చంటూ

కేంద్ర ప్రభుత్వం అన్ లాక్ 5.0లో భాగంగా ప్రకటన చేసింది. ఆ ప్రకటన తర్వాత ఓటీటీలో విడుదలైన రెండు సినిమాలు 'ఒరేయ్ బుజ్జగా', 'నిశ్చలం'. మార్చి ఏప్రిల్ మాసాల్లో థియేటర్లలో రావాల్సిన ఈ చిత్రాలు ఆగి, ఆగి... ఇప్పటికి జనం ముందుకు వచ్చాయి. థియేట్రికల్ రిలీజ్ తమకు ఉపయోగమనే భావనతో ఈ చిత్రాల నిర్మాతలు ఇంతకాలం వేచి ఉన్నారు. కానీ థియేటర్లు ప్రారంభించినా, జనం ధైర్యంగా సినిమా చూడటానికి వస్తారనే నమ్మకం లేకపోవడంతో, ఓ రకంగా రాజీపడే ఓటీటీలో విడుదల చేశారు. అక్టోబర్ 2 గాంధీ జయంతి సందర్భంగా 1వ తేదీ రాత్రి 'ఒరేయ్ బుజ్జగా', అదే రోజు అర్ధరాత్రి 'నిశ్చలం' డిజిటల్ మీడియాలో ప్రత్యక్షమయ్యాయి.

ఓటీటీలో కానరాని 'నిశ్చలం' విప్లవం!

రాజ్ తరుణ్ కు గత కొంతకాలంగా సక్సెస్ అనేది లేదు. దాంతో అతను అన్ని ఆశలూ 'ఒరేయ్ బుజ్జగా' మీదనే పెట్టుకున్నాడు. మార్చి నెలలోనే మూవీకి విపరీతమైన ప్రమోషన్స్ చేశారు. కరోనాతో థియేటర్లు బండ్ కావడంతో ఆ ప్రచారమంతా బూడడంలో పోసిన పన్నీరే అయ్యింది. ఇప్పుడు కూడా కొత్త ఉత్సాహంతో ప్రచారంలో పాల్గొన్నారు కానీ యూనిట్ లో మునుపటి జోష్ లేకపోయింది. ఓటీటీలో 'ఒరేయ్ బుజ్జగా'ను చూసిన జనాలూ అలానే డీలాపడ్డారు. ఈ వినోదాత్మక ప్రేమకథా చిత్రంలో ఎలాంటి కొత్తదనం లేదు. పెళ్లి ఇష్టం లేక ఇల్లు వదిలి ఓ అమ్మాయి, అబ్బాయి ఊరు వదిలి వేర్వేరుగా వెళ్లిపోయినా, వారిద్దరూ కలిసి వెళ్లిపోయారనే ప్రచారంతో మొదలైన ఈ సినిమా... చివరకు ఆ ఇద్దరూ ఎలా ఒక్కటయ్యారనే దానితో పూర్తవుతుంది. కథాగమనంలో యథావిధిగా వీరిద్దరి మధ్య స్నేహం, ప్రేమ, అలకలు, అపార్థాలు చోటు చేసుకుంటాయి. నటీనటులంతా బాగానే చేసినా, కథలో కొత్తదనం లేకపోవడం, ఏ నన్నివేశాన్ని ఆసక్తికరంగా తెరకెక్కించకపోవడంతో జనాలు పెదవి విరుస్తున్నారు.

'నిశ్చలం' విప్లవం తేలేదు!

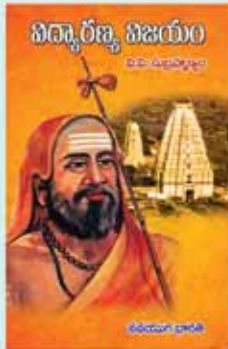
ఓటీటీలో 'ఏ', 'నిశ్చలం' వంటి భారీ బడ్జెట్ చిత్రాలు విడుదలైతే, జనాలు బాగా ఆదరిస్తారని, అలాంటి వాటి కోసమే అంతా కొన్ని నెలలుగా ఎదురుచూస్తున్నారని చాలామంది భావించారు. కానీ వారి ఎదురుచూపులు ఫలించలేదు. 'ఏ' సినిమా మీద పెట్టుకున్న ఆశలు అడియాశలు కాగా.. 'నిశ్చలం'తో ఓటీటీలో ఊహించని విప్లవం వస్తుందనుకుంటే... ఇప్పుడీ సినిమా సైతం పేలవంగా ఉండి, ప్రేక్షకులను నిరాశకు గురిచేసింది. హేమంత్ మధుకర్ దర్శకత్వంలో కోన వెంకట్ తో కలిసి టీజీ విశ్వప్రసాద్ 'నిశ్చలం' సినిమా నిర్మించారు. తెలుగుతో పాటు హిందీ మినహా ఇతర దక్షిణాది భాషల్లో అనువాదమై ఓటీటీలో ప్రదర్శితమౌతోంది.

మూగ, చెవిటి చిత్రకారిణి సాక్షి (అనుష్క) జీవితానికి సంబంధించిన కథ ఇది. ఆమె వివాహం చేసుకోవాలని భావించిన పాపులర్ మ్యూజీషియన్ రాబర్ట్ ఆంథోని (మాధవన్) ఓ హాంటెడ్ హౌస్ లో కిరాతకంగా హత్యకు గురవుతాడు. ఆ కేసును కెప్టెన్ రిచర్డ్ (మిచ్చెల్ మేడ్సన్) తో కలిసి మహాలక్ష్మి (అంజలి) టేకప్ చేస్తుంది. రాబర్ట్ హత్యదంతంలో వివేక్ (సుబ్బరాజు), సోనాలి (షాలిని పాండే) ప్రమేయం కూడా ఉందనే విషయం బయట పడుతుంది. సాక్షి, సోనాలి, వివేక్ ల మధ్య ఉన్న సంబంధం ఏమిటి? రాబర్ట్ హత్యకు వీరికి ఏమైనా సంబంధం ఉందా? వీరుంటున్న సీటెల్ నగరంలో కొంతమంది యువతులు మాయమవడం వెనుక మిస్టరీ ఏమిటి? అన్నదే 'నిశ్చలం' కథ. ఈ థ్రిల్లర్

మూవీని కొత్త బ్యాక్ గ్రౌండ్ లో రివీగా తీయాలని అమెరికాను ఎంచుకున్నారు దర్శక నిర్మాతలు. ఆ రకంగా ప్రతి ఫ్రేమ్ అందంగా, ఆకర్షణీయంగా ఉంది. అలానే ప్రథమార్థం కూడా ఆసక్తిగానే సాగింది. కానీ రాబర్ట్ గతానికి సంబంధించిన సన్నివేశాలు, ఆ చేదు అనుభవాల కారణంగా అతను చేసే పనులు ఏరకంగానూ ప్రేక్షకులను కస్టెన్స్ చేయలేక పోయాయి. దాంతో సినిమా ముగింపుకు వచ్చేసరికి ప్రేక్షకుల సహనానికి పరీక్ష పెట్టినట్టు అయిపోయింది. నేపథ్య సంగీతం, ఛాయాగ్రహణం, నిర్మాణ విలువలు బాగున్నా, కథాకథనాలు పేలవంగా ఉన్నాయి.

అనుష్క, మాధవన్, అంజలి, సుబ్బరాజు, షాలిని పాండే ఇలా ప్రధాన తారాగణం అంతా తమ పాత్రలకు చక్కని న్యాయం చేశారారు. కానీ దీనికి మించినదేదో ఈ సినిమాలో ఉంటుందని భావించిన ప్రేక్షకులకు నిరాశ తప్పలేదు. 'భాగమతి' తర్వాత అనుష్క నటించిన సినిమా కావడం, రెండేళ్ల అనంతరం ఈ మూవీలో ఆమె నటించడం కూడా వారి అంచనాలు పెరగడానికి ఓ కారణం. ఈ సినిమా ఇలా టీవీలోనో, పీసీలోనో, స్మార్ట్ ఫోన్ లోనో కాకుండా థియేటర్లలో పెద్ద స్క్రీన్ మీద చూస్తే ఇంకాస్తంత థ్రిల్ కు జనం లోనయ్యే అస్సారం లేకపోలేదు. బహుశా అందుకోనమైనా, రాబోయే రోజుల్లో థియేటర్లు పునఃప్రారంభించిన తర్వాత 'నిశ్చలం' చిత్రాన్ని అక్కడ కూడా ప్రదర్శితమైనా ఆశ్చర్యపోనవసరం లేదు. థ్రిల్లర్ జోనర్స్ ను ఇష్టపడే వారు, అనుష్క అభిమానులూ 'నిశ్చలం'ను ఓసారి చూడొచ్చు. ★

జాతీయ భావాలను మేల్కొల్పే ఉత్తమ సాహిత్యం మీరు తప్పక చదివి, పదిమందిచే చదివించదగిన పుస్తకాలు

వెల : ₹.200/-

వెల : ₹.250/-

వెల : ₹.250/-

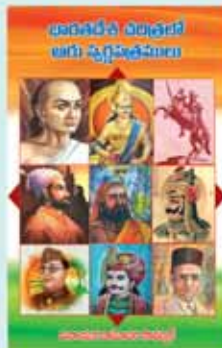
వెల : ₹.200/-

వెల : ₹.120/-

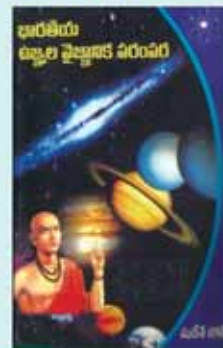
వెల : ₹.250/-

వెల : ₹.250/-

వెల : ₹.90/-

వెల : ₹.200/-

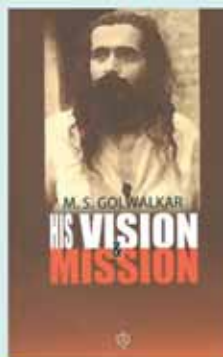
వెల : ₹.200/-

వెల : ₹.300/-

వెల : ₹.495/-

వెల : ₹.400/-

వెల : ₹.499/-

వెల : ₹.399/-

నవయుగ భారతి ప్రచురణలకై సందర్శించండి

సాహిత్య నికేతన్

3-4-852, కేశవనిలయం,
బర్మిట్ పురా, హైదరాబాద్ -27
దూరవాణి : 040-27563236

సాహిత్య నికేతన్

విలూరురోడ్, గవర్నరుపేట,
విజయవాడ -2.
దూరవాణి : 9440643348

సాహిత్య నికేతన్

విశాఖపట్నం
సెల్ : 90000 66776

భారతమాత

బుక్ హౌస్
తిరుపతి
సెల్ : 92999 01355

Volume : 72 Issue : 52

JAGRITI Telugu Weekly

Jagriti Bhavan, H.No.3-4-228/4/1,

Lingampally, Kachiguda, Hyderabad-500027

email : jagritiweekly@gmail.com, web : jagritiweekly.com

Date of Publication Every Monday : 12.10.2020

Date of Posting Every Friday : 09.10.2020

Postal Regn. No. HSE/1052/2018-2020

RNI Regd. No. 3270/57

MAHAVEER GROUP OF INSTITUTIONS

(AN ISO 9001-2008 CERTIFIED INSTITUTION)

Estd : 2001

Courses Offered :

B.Tech

ECE | EEE | CSE | IT | MECH. | CIVIL | AERO

PG

M.Tech

DE & CS | VLSI | PE & ES | CSE | SE | AMS

MBA

Counseling Code : MHVR

MAHAVEER

INSTITUTE OF SCIENCE & TECHNOLOGY

(Approved by AICTE, Affiliated to JNTUH, Hyderabad.)

Email: mist.admissions@gmail.com | website : mist.ac.in

Estd : 2009

Courses Offered :

Polytechnic

DECE | DEEE | DCME | DME | DCE

Counseling Code : MHVR

MAHAVEER

Institute of Science & Technology Polytechnic (2nd Shift)

(Approved by AICTE, Affiliated to SBTET Hyderabad.)

Email: mist.admissions@gmail.com | website : mist.ac.in

Estd : 2010

Courses Offered :

B.Tech

ECE | EEE | CSE | MECH.

Counseling Code : AARM

AAR MAHAVEER ENGINEERING COLLEGE

(Approved by AICTE, Affiliated to JNTUH, Hyderabad.)

Email: aarm.admissions@gmail.com | website : aarm.ac.in

Estd : 2014

Courses Offered :

B.Com

Computers & General

B.Sc

MSCs

MAHAVEER DEGREE COLLEGE

For Arts, Commerce & Science

(Approved by Telangana Govt. - Affiliated to Osmania University)

Email: mdc.admissions@gmail.com | website : mahaveerdegreecollege.com

Sponsored by **MAHAVEER EDUCATIONAL SOCIETY**

FOR NRI / MANAGEMENT SEATS

Ph: 040-29880079, 29880086, 29880089, 29880081, 29880087

Cell : 9542001907, 9849944411

Vyasapuri, Bandlaguda, Post : Keshavgiri, Hyderabad - 500 005.